

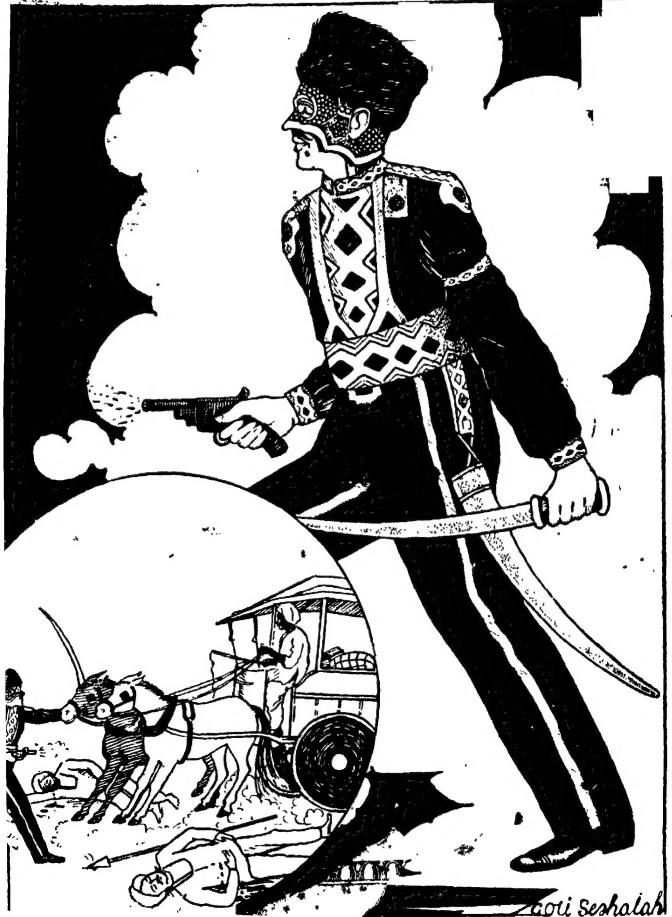

పండితాదుల దొంగ

12919

దివాడుదాంగ

Gori Seshalab

సాంఘిక నవలలు

చరిత్రాత్మక నవల

క్యాన్సన్ గుర్రు	0-12-0	చనదుర్గము
లూరూపి ముది	0-12-0	ప్రహేళనము
శ్రీశైలంబి కాపురము	0-12-0	జుహురిక పా 1
శ్రీనాటలు	0-12-0	జుహురిక పా 11
శ్రీహర్షులైదు	0-12-0	కాసిపా
శ్రీమహానాదర	0-12-0	పల్లరేఖ
హామిహారి	0-12-0	వాహముగొప్పకర్త
నీడే నాథార్పణ	0-12-0	హాసినిగు
నీడే నాథులైదు	1-0-0	ఫిజియో
నే నాదర కాపురము	0-12-0	అంజుల చరిత్ర 3 భాగం
నే నాదరైదు	1-0-0	విద్వా 5 భాగం
నయ్యాంగం	0-12-0	అంజులేనపు చరిత్రము
నాదరైదునాథులైదు	1-0-0	అంగ్లరాజ్యస్థాపనము
నాథులైదు	1-8-0	యుగంభర విజయము
నాథులైదునాథులైదు	0-12-0	పీఠపురసార
నాథులైదునాథులైదు	0-8-0	పీఠానాయి
నాథులైదు	0-8-0	పరిగమిహార్
నాథులైదు నాథులైదు	0-12-0	అశ్వినినిగరి
నాథులైదు	0-12-0	హామినింగ్
నాథులైదు	0-12-0	ఫిల్లీపా మూర్తము
నాథులైదు	0-12-0	స్వప్నములకేర పా 1
నాథులైదు	0-8-0	విద్వా రెండవభాగము
నాథులైదు నాథులైదు	0-8-0	మొదల
నాథులైదు మొదలు	1-8-0	కావలీయుల చరిత్ర
నాథులైదు	0-12-0	కావలీమూల

అంజుల వాని:--కురుకూరి సుబ్బారావు అం

క్రొత్త ముద్రా--సరస్వతీ బుక్ డిపో

బె జి వా డ

బందిపోటు దొంగ

డి. పెక్కిళ్ళ నవల్స్

—

గ్రంథకర్త:

కేతవరపు రామకృష్ణశాస్త్రిగారు

అధ్యక్షుడు

కురుకూరి సుబ్బారావు,

ప్రొఫెసరులు.

సర్వస్వ తీర్థ బుక్ షిప్

బేజవాడ, కృష్ణాజిల్లా,

మొదటి కూర్పు 1000

1937

కాపీరైటు రిజిస్టర్డ్

[వెలగి—12—0]

శ్రీరామ

బంధి పోటుదొంగ

పూర్వరంగము

భయంకర చౌర్యము

శ్రీ మహారాష్ట్రదేశమున కలంకారమై స్వతంత్రరాజ్య సంస్థాపకుడని బిరుదుగాంచిన ఛత్రపతి శివాజీమహారాజుచే పాలింపబడి భారతవర్షమున కైతిహాసికస్థానమని ప్రసిద్ధిగాంచిన పునహానగరమును పాఠకు లెఱింగియే యుందురు. ఆనగరమున గోపాలరావు-మధుసూదనరావు-అనుపేర్లు గల యిరువ్వురు వర్తకులుగలరు. వ్యాపారస్థానమున నా ప్రదేశమందు వారిరువురినామములు సుప్రసిద్ధములు. వారిరువ్వురకును సంయుక్తకార్యస్థానముకలదు. వర్తకమునందుగూడ వారు కలసియే వ్యవహరించుచుండిరి. గోపాలరావు, మధుసూదనరావు, కంపెనీయన్న సాటిజాయంటుకంపెనీలకన్న గొప్పదని తలంచుచుండిరి.

గోపాలరావు వృద్ధుడు. అతనిభార్య చాలకాలము క్రిందనే మరణించెను. సంసారమందతని కీసమయమున నొకకుమారుడు నొకకుమార్తెయు గలరు. మధుసూదనరావు యువకుడు. గోపాలరావును తన జ్యేష్ఠసహోదరునివలె మన్నించుచుండును. గోపాలరావుకూడ మధుసూదనుని తమ్మునివలె ప్రేమించుచుండెను. ఇరువ్వురిమైత్రత దృఢమైనదని యందరును తలంచుచుందురు.

జ్యేష్ఠమాసము. గ్రీష్మర్తువగుటచే సూర్య తాపమధికముగ నుండెను. గోపాలరావు కార్యస్థానమున గూర్చుండి కాతాలను తిరుగ వేసుకొను చుండెను. ఇతర కర్మచారులందరును వారివారిస్థానములఁ గూర్చుండి పనిచేసికొను చుండిరి. ఇంతలో తంఱివా ర్తాచారుడు వచ్చి గోపాలరావు చేతికొక తంఱివార్తనిచ్చి వెడలిపోయెను. గోపాలరావు (ఔలిగ్రాం) ఆ కవరునుచించి చదువుకొనెను.

సుమారు గంట కాలమునకు ప్రధాన కర్మచారి హెడ్లమాస్తా వచ్చి గోపాలరావుతో నేదియో మాట్లాడదలంచెను. గదిలో ప్రవేశించుటయే తడవుగ నతని కంటి కేమి కనబడెనో! శరీరము కొయ్యబారి పోయెను. నోటినుండి ఆహా అను ఒక చీత్కార ధ్వని వెలువడెను.

గోపాలరావు కుప్పీలో కూర్చున్నవాడు కూర్చుండిన యట్లే ప్రాణములను వదలెను. అవయవములు కొయ్యబారెను. ముఖమున కాంతిలేదు. ఊణములో నీవార్త కార్యస్థాన మంతయు మాటు మ్రోగెను. కర్మచారులందరు గోపాలరావు గదిలో మూగిరి. ఇద్దరు వెళ్లి డాక్టరును పిలుచుకొని వచ్చిరి. డాక్టరువచ్చి లక్షణములను బరిశీలించి యిట్లనియె. ఇతడు హృద్రోగమువలన మరణించినాడు. ఆకస్మికముగ మనస్సు చలించుటచే నిట్టి యవస్థ సంభవించినది. హృదయ విదారకమైన సంగతియేమైన జరిగెనా! అని యడిగెను. అందరు నొకరి మొగము నొకరు చూచుచు సూరకుండిరి గాని డాక్టరుగారి ప్రశ్నమున కొకరు సమాధానము చెప్పరైరి. గోపాలరావు చేతిలోనుండి క్రిందబడియున్న ఔలిగ్రాం ఫారముపై డాక్టరుగారి దృష్టిపడెను. వెంటనే దానిని తీసి చదువగా నందిట్లున్నది.

సర్వదారణ్యమును చాటుచుండగా బండిపై దొంగలుబడి దోచుకొనిరి. సర్వము శూన్యము. పై సయ్యెననులేదు. జాత్రయి హెడ్డుమాస్తానుజూచి తారలన నె వరుఁగిని అడిగెను. తారగోపాలరావు గారి కుమార్తెయని హెడ్డుమాస్తా బతులుచెప్పెను.

తారాబాయి ఇంమారు వెళ్ళియున్నది. అచ్చటనున్న తారా బాయి తంఱివార్త నెట్లిచ్చెనో ప్రస్తుతవిషయమం దామె కెంతవరకు సంబంధమున్నదో యెవ్వరెరుంగరు.

మధుసూదనరావుకు శరీరము స్వస్థతగ లేమిచే కొలదిదినముల నుండి ఆశీసునకురాక ఇంటివద్దనేయుండెను. ఇంతలో నొక కర్మచారి వెళ్ళి మధుసూదనుని కీవార్త నెఱింగించెను. గోపాలరావుయొక్క మరణవార్తను వినుటయే తడవుగ బయలుదేరి కార్యస్థానముజేరెను. తెలిగ్రామమును చువవుకొని కూలబడెను. నిట్టూర్పువిడిచెను. ఆకస్మిక ముగ నతనినోటినుండి యీ మాటలు విసపడెను. బండిలో డబ్బు వచ్చుచున్నది. సర్వము నాశనమైనది. ఇంకమిద వ్యాపా....ఇంక మాటరాలేదు. ప్రక్కనున్న వారందరీమాటనువిని ఒకరినొకరు చూచు కొన నారంభించిరి. గోపాలరావుయొక్క కుమారునకు కుమార్తెకు తంఱి వార్తనుపంపబడెను. వారువచ్చినపిమ్మట గోపాలరావున కంత్యక్రియల జేయింప నిశ్చయించి వారిరువురిరాక కెదురుచూచుచుండెను.

మరునాడు వార్తాపత్రికలో నీభయంకర చౌర్యమును గూర్చి యిట్లు ప్రకటింపబడెను.

పూర్వము సర్వదారణ్యములో ప్రయాణీకులు బండ్లపై వచ్చు చుండగ బండెపోటులు జరుగుచుండెడివి. కాని నాలుగై దేడ్లనుండి

యట్టి వార్తలు వినవచ్చుటలేదు. రెండు దినములక్రింద నొకబండి యామార్గమునవచ్చుచుండెను. దానిలో పూనాలోని సుప్రసిద్ధ వ్యాపారులగు గోపాలరావు మధుసూదనరావుగార్ల కంపెనీ తాబూకు ద్రవ్యము ఒకటిన్నరలక్షకుపైగా బండిలోనుండెను. బండివాడుగొక యిర్వురు సేవకులు వెనుకనడచుచుండిరి. ఆకస్మికముగ నొక బంది పోటుదొంగ నఖిశిఖర్యంతము నల్లని ముసుగునైచుకొని చేతులతో పిస్తోలు ఖడ్గము ధరించి బండి నడ్డగించెను. వెనుకవచ్చు సేవకులెమిగ్గొనిరి. గాని దొంగ, వారిని జంపి బండిలోని ద్రవ్యము నిశ్శేషముగా దోచుకొనిపోయెను. పోవునప్పుడు ఒక కాగితమును బండిలో వదిలిపోయెను. దానిపై పెద్దలక్షరములతో నిట్లుచ్రాయబడి యుండెను. “కాయారాయ్”. చదివిన వారెల్లరు ఆశ్చర్యపడుచుండిరి.

తారకు పదునాల్గువత్సరములు వయస్సు. కాని చూచిన వారామెకు పదునెనిదివత్సరములని నిర్ణయింతురు. బండెపోటు దొంగలవలన సర్వము కోల్పోబడుటయేగాక పునహాకువచ్చి తల్లి లేనిపోటు కానరాకుండ పెంచిన ప్రేమస్వరూపుడగు తండ్రి మరణము నకు దుఃఖించెను. చిన్నతనమున తల్లిమరణించినను సర్వము తానయై పోషించిన తండ్రియొక్క ఆకస్మికమరణమున కాబాల మిక్కిలి దుఃఖించెను. మధుసూదనరావామెను మాటిమాటికి నూరార్చి ధైర్యమును జెప్పచుండెను. తార నోదాత్తుచు మధుసూదను డిట్లనియె.

భయంకరవిపత్తు వాటిల్లినది. అర్థము-ప్రాణము రెండింటిని గోల్పోవుట సంభవించినది. చిన్నవయస్సున మీరిర్వురు నిరాధారులౌ నారు. వైసవై పరీత్యము. ఇంకమీద మియిర్వరిసంగతి యేమాయని తలంచుచున్నాను. తలంపుగాదు, వ్యాకులము కలుగుచున్నది.

మధు:—మార్గమేదైన నున్న నేనిట్లు కూర్చుంటునా? ఇందలి విషయము నీకు చెల్పుటావశ్యకము. మాకంపెనీకి సంబంధించిన శాఖయొకటి (Branch office) జయంతపురమునగలదు. దానికి మేనేజరు మదనజీ. దానిజవాబుదారీయంతయు నతనిమీద నున్నది. అచ్చటివ్యాపారమున నధికముగ లాభించుచుండుటచే

ఉన్నదంతయు నాశాఖపై వెచ్చించితిమి. కొలదిదినములక్రింద
 లెక్కలుచూచుకొనగా పెట్టుబడిపెట్టిన నలుబదివేలుగాక పైన
 లక్షరూపాయలు లాభమువచ్చినది. మీ తండ్రిగారు నాతో
 యోషించి నిలువయున్న కొక్కమంతయు పూనాకుపంపమని
 మదనజీకి జబ్బువ్రాసిరారు. ఈసమయముననే మీసోదరియైన
 తార ఇందూరునుండి జయంతపురము వచ్చియున్నది. కారణ
 మేమనగా మదనునితోగలసి పూనాకు రమ్మని తెలిగ్రాం
 ఇచ్చియుండుటచే నట్లొనర్చినది. జయంతపురమునుండి రైలు
 స్టేషనుకు రావలయునన్నచో కొంతదూరము ఎద్దులబండి
 మీదను-మరికొంతదూరము గుట్టుపుబండిమీదను రావలయును.
 మార్గమంతయు దుర్గమము. అదియునుగాక క్రిందటిదినముననే
 మదనజీ జబ్బుపడి యుండుటచే తాను రాజాలక సొమ్మును
 పెట్టెలలో భద్రముచేసి బండిపై నెక్కించి వెంట తారను
 ఇద్దరుసేవకులనుబంపెను. జరిగినవిషయమిది.

మల్లారరావు కోపమునాపుకొనబాలక నిట్లనెను. కంపెనీ
 తాలూకు ఖజానాను పంపునపుడు శత్రుధారులు నీరులైన భటులను
 బంపక నొకబాలికను ఇద్దరుసేవకులతోడిచ్చి ధనముతోబంపుట కతని
 బుద్ధిహీనత కారణనూ! లేక చేయవలయుననియే చేసినా?

మధు:—నిజమున కట్లుపంపుటచాలతప్పే. ఖజానాను సురక్షితము
 జేయక నొక బాలికపై వదలుట తప్పుకాదని యెవ్వరనగలరు?

మల్లార:—బుద్ధిహీనతచేగానిండు, లేక దుర్బుద్ధివలనగానిండు. ఎట్లైన
 నేమి మదనజీ చేసినపని చాలలభ్యాయము. ఇంతనష్టమునకు
 మామరవనకు గారకుడగునతనిని వదలరాదు.

మధు:—జరిగినవిషయమును గురించి ప్రశ్నింపగా నతడిట్లు వ్రాసెను: తానువచ్చుటకు వీలులేకపోవుటచే తారతోగూడ నొక జమా దారును సేవకుని తోడుగాపంపితిని. నర్మదారణ్యపర్వతప్రాంత మునకు వచ్చునప్పటికి నీలవస్త్రాచ్ఛాదితశరీరుడగు బండపోటు దొంగవచ్చి జమాదారును పిస్తోలుతోకాల్చి యానత్తు ధనమును దొంగిలించెను. ఇది అతనిజవాబు.

మల్ల:—తారా ! నీవాదొంగయొక్క స్వరూపమును తెలిసికొన గల్గితివా ?

తార:—ఎట్లు తెలిసికొనగలను ? శరీరమంతయు నల్లని ముసుగుతో కప్పబడినది. రెండు కన్నులు మాత్రము కన్పడుచున్నవి. ఖజానాపెట్టెను గొనిపోవుచు నాకాగితమును మాత్రము విడిచిపెట్టెను. చూడగా దానిపై కాయారాయ్ అని వ్రాయ బడియుండెను.

మధు:—అక్షరముల పోలికనుబట్టి విచారింపవచ్చును. గాని ఆలోచింపగా నదియు అనుమానమే. ఏమన ఇతరులచే వ్రాయుంపవచ్చును. లేక ఎడమచేతితో వంకర టింకరగా వ్రాయవచ్చును.

మల్ల:—ఇదంతయు మదన చేసిన పనియని నాయనుమానము. దొంగ వలెవచ్చి సర్వమును దొంగిలించెను. బండిలోనికివచ్చినప్పుడు దొంగయొక్క గొంతుకను (కంఠస్వరమును) వింటివా ?

తార:—లేదు. నోటినుండిమాటయేలేదు. మూగవానివలెవచ్చి తన పనిని పూర్తిగావించుకొనిపోయెను.

మల్ల:—సందేహములేదు. ఈపని చేసిన దతడే,

తార:—నేను జయంతపురము వచ్చినప్పటినుండియు నాతడు రోగ శయ్యను వదలగా చూడలేదు.

మల్లూ:—అబద్ధము. కపటము. నటన. మిమ్మునమ్మించుటకు రోగి వలె నటించెను. మీరు బయలుదేరిన తోడనే తాను మారు మారువేషముతో మరియొక ప్రోవనువచ్చి ఖజానాదొంగి లించెను.

మధు:—మన మొక గూఢచారిని బంపిగాని స్వయముగాగాని వెళ్లి విచారించెము. ఖజానా పంపించిన నాటిరాత్రి మదనజీ బైటకు పోయినట్లు ఋజువైనచో నతనిపై మనము క్రిమినలుగా చర్య జరుపవచ్చును.

మల్లూ:—ఆవిషయమును తరువాత యోజితము. మేమిర్వరమును యాచకులవలె దేశములపాలు కావలసియుండురా లేదాయని విచారింపవలసియున్నది.

మధు:—ఉన్న ఆ స్థిరంతయునమ్మి ఋణదాతలకుఁగిచ్చి వారి బాధల నుండి విముక్తులము గావలయును. తర్వాతమిగులునది మనది. నాడొకప్రకారము ఒక్కనాలుగువేలరూపాయలు మాత్రము మిగల్చగలమని తోచుచున్నది. అందులో సగమువంతు మీది.

తార:—అన్నా ! ఆ రెండువేలరూపాయలతో నీచదువు పూర్తి కావచ్చును అని నాలభిప్రాయము.

మల్లూరారావు కన్నీరువిడుచుచు నిట్లనెను. తారా ! నాచదువు నకు స్వస్తి చెప్పితిని. ఇంకమీద నేనేమిచేయుదునో చెప్పజాలను. నాన్నగారి అంత్యక్రియలు పూర్తికావలయును. తదుపరి జయంతపురికి

వెళ్లి మదనజీనికలిసి మాట్లాడవలయును. అప్పుడు కర్తవ్యనిర్ధారణము చేసెదను.

*

*

*

గోపాలరావు అంత్యక్రియలు పూర్తియైనవి. గోపాలరావు మధుసూదనరావుగార్ల కంపెనీ మూయబడెను. మదనజీచికిత్సకై పునహావచ్చెను. విచారింపగా నతనిజబ్బుమాట నిజమనియును సర్మదారణ్యములో జరిగిన బందెపోటుతో నతని కెట్టిసంబంధము లేదనియు తెలిసినది.

కాలూరాయ్ అను పేరుగల బందెపోటుదొంగను పట్టుకొనుటకై గవర్నమెంటువారు నేర్పరులైన పరిశోధకులను నియమించిరి గాని ఎంత ప్రయత్నించినను కాలూరాయి దొరకకపోవుటచే ప్రాణమువిసిగి అప్రయత్నమునుండి విరమించుకొనిరి.

మల్హారావుకూడ నీవిషయమునుగూర్చి విచారింపగా నతనికి తెలిసిన సారాంశమేమనగా మదనజీపై పరిశోకధశాఖవారికి మంచి అభిప్రాయములేదు. ఇతడు కాలూరాయి కాకున్నను అతని పరిచరులతోగాని లేక వానిదొంగతనముతోగాని సంబంధమున్నదనుట నిశ్చయము కాని తగిన నిదర్శనము దొరకకపోవుటచే వారేమియు చేయజాలకపోయిరి.

ఏదుర్మార్గునివలన తన యైశ్వర్యముపోవుటయేగాక తన తండ్రి మరణమునకు గారకుడయ్యెనో అట్టి దుర్మార్గుని కాలూరాయిని జన్మమధ్యమున బంధించి తీరెదను. అని మల్హారావు గట్టిప్రతిజ్ఞజేసెను. మరురాడే తనకార్యసిద్ధికై యతడు గవర్నమెంటువారి పరిశోధక శాఖలో (C. I. Department) జేరెను.

1 వ ప్రకరణము

—శ్రీ గూఢ శత్రువు—

శివనివాస మొకపల్లెటూరు. పర్వతప్రదేశమందలి గ్రామము. కాని వ్యాపారస్థుల గృహము లాయూర పెక్కుగలవు. తత్కారణమున వెనుకటికంటె యిప్పుడాయూరు చాల అభివృద్ధిలోనున్నది. ప్రాంతమందలి పర్వతపంక్తి ననుసరించి కొండనది యొకటి ప్రవహించుచుండెను. మొత్తముమీద నా ప్రదేశమంతయు మనోహరమై సృష్టివైచిత్ర్యమునకు స్థానము.

వేసవికాలము. రాత్రివేళ. నలుదిశల బంధుర తమోమయమై యుండెను. గ్రామమునకు సమీపమునగల కొండశాటననుసరించి చిన్నయరణ్యభాగము కలదు. మువ్వకుసుమమ్యుల చోట గూర్చుండి గంజాయిని సేవించుచుండిరి. మాటిమాటికి బాటవైపునకు జూచుచుండిరి. కొంచెముకాలము గడచినది. ముగ్గురిలో నొకడు తక్కిన వారితో నిట్లనియె. “ఇంక నెంతయాలస్యమున్నదో ! కూర్చున్న కొలది నడుమునొప్పి యధికమగుచున్నది.”

ద్వితీ:—ఎంతయో ఆలస్యముండదు. పక్షి శీఘ్రమే వలగోపడగలదు.

శంభూ ! నీముఖమట్లు శుష్కించియున్నదేమి ? భయపడుచుంటివా ?

శంభు నవయునకుడు. ముఖమునుత్రిప్పి యిట్లనియె. నేనట్లు భయపడు స్వభావముకలవాడనుగాను. మదనా ! నాసంగతి నెఱుంగునట్లడిగెదవేల ?

మదన:—మల్లార రావు నీయందు సద్భావముతోనుండెనని మాత్రము

దలంపకుము. ఎంతమాత్రము నీయందు మంచిఅభిప్రాయము
నికిలేదు.

శంభు:—లేకపోనిమ్ము. ఇంతవరకు నాకు మల్లారావెట్టియపకారము
సల్పియుండలేదు. నీపట్టుదలవలన నేనీకార్యమున బ్రవేశించితిని.
కాని నీకాతనియం దంతవిరోధమేల? అతడు నిన్ను బంధింప
నెంచుటయు నీవాతని చేతులకు జిక్కక వానిని జంపనెంచుటకు
గల కారణమేమి?

మద:—ఏమియునులేదు. నెనుకటికారణమే బండెపోటుదొంగయైన
కాలురాయి వారి లక్షపబదివేలరూపాయలు గొంగిలించుటచే
అతడు సి. ఐ. డి. పోలీసులద్వారా వెదకించుచున్న సంగతి నీ
వెతింగిన దేగదా! ఇప్పుడతడు నన్నే కాలురాయిగ భావించి
బంధింప నన్ను వెన్నాడుచున్నాడు.

శంభు:—ఇంతమందియుండ నీ మీదనే అనుమానపడుటేల?

మద:—నేనాసమయమున జయంతపురము బ్రాంచికి మేనేజరుగా పని
చేయుచుంటిని. తారాబాయిద్వారా ద్రవ్యముపంపినది నేనే.
డబ్బుపంపిన నాకును తారాబాయికినిగాక నితరులకీసంగతి తెలి
యదు. ఆకస్మికముగ ధనము త్రోవలో దొంగలపాలైనది.
ఇందువలన నేనే కాలురాయివైవచ్చి ద్రవ్యము సపహరించితి
నని యతని తలంపు.

శంభు:—అట్లయిన నతని అనుమానమునకు కారణములేకపోలేదు.

మద:—శంభూ! జాగ్రత్తగా మాట్లాడుము. మిత్రుడవని సహించి
తిని. ఇంకొకరైనచో నా కటారికి బలియైయుండును. అని చెప్పి
కటారితీసి చూపెను.

శంభు: —పరిహాసమునకే కోపమా! శాంతింపుము. నేనొకటి చెప్పెదను. దానికంగీకరింతువా?

మద: —అదేమి? నిస్సంశయముగ వచింపుము.

శంభు: —మల్లారరావును చంపదలంచితివా?

మద: —ప్రతిజ్ఞాపూర్వకంబుగవచించుచుంటిని. నేనతనిని చంపదలంచుకొనలేదు. కొంతకాలమువరకు రహస్యముగ దాచనెంచితిని అట్లుచేయకున్న నతనివలన మనకు కొన్నిగొప్పసంకటములు కలుగవచ్చును.

మాడవవానింజూచి శంభు ఇట్లనియె.

శంభు: —గోవర్ధనా! నీవింతుల కంగీకరించితివా?

గోవ: —నాకు మల్లారరావుతో నెట్టి శత్రుత్వమునులేదు. కేవలము మదనజీకి సాయపడుటకే వచ్చితిని.

మద: —మిత్రులారా! నాకిప్పుడు సాయపడినచో మీయుపకారము నకు ప్రత్యుపకారము చేసెదను. మల్లారరావీసమయమున పరిశోధక విభాగములో సమర్థకెక్కి యున్నాడు. అతని కొకమారు బుద్ధిచెప్పనియెడల భవిష్యత్తులో నతనివలన మనకు ముప్పుతప్పదు. కావున సంసిద్ధులై యుండుడు. అదుగో కాలి అడుగుల చప్పుడు వినవచ్చుచున్నది. నిశ్శబ్దముగ నుండుడు.

ముగ్గురు నిశ్శబ్దముగ నిల్చుండి తరుణమునకై నిరీక్షించుచుండిరి. ఒకపురుషుడు బాటవెంబడి శివనివాసగ్రామమునకు వచ్చుచుండెను! అతని హృదయమున నెట్టిశంకలునులేవు. గాన నిర్భయముగ నెట్టి యనుమానమును బెట్టుకొనక నడచివచ్చుచుండెను. బాటప్రక్కనున్న

పొదదగ్గరకువచ్చుటయే తడవుగ పొంచియున్న మువ్వరాకస్మికముగ పై బడిరి. పడుటయేగాక వెంటనే బట్టతో నతనిముఖమును కప్పివేసి బంధింపదలంచిరి.

ఏడుసంవత్సరములనుండి మల్లారరావు పరిశోధకశాఖలో పని జేయుచుండెను. ఈ యేడుసంవత్సరముల కాలములో నతడు పరిశోధకులకు క్షణక్షణమాపదలే సంభవించునుగావున నాకస్మికముగ విపత్తు సంభవించినప్పుడు ప్రాణముల నెట్లుకాపాడుకొనవలయునో యావిధమును నేర్చియుండెను. ముగ్గురుమీదబడినవెంటనే మల్లారరావు తన యెదుటనున్నవానిపై పదాఘాతమును బలముకొలదిగ ప్రసాదించెను. దానితో వాడు రెండుగజములదూరమునబడెను.

రెండవవాడు కేకనైచి ఆ ప్రయత్నమువలన లాభములేదు కత్తితో పొడువుమనిచెప్పెను. పడినవాడు తటాలునలేచి బాకుతో పొడువవచ్చుచుండెను. మల్లారరావు రెండవవానికేకను వినుటయే తడవుగ ప్రక్కనున్న మూడవవానిపై బడి వానిని తనకడ్డముగా నిల్పుకొనెను. పడినవాడు బాకును సూటిజూచి మల్లారరావుపై వదలెను. గాని యాదెబ్బ మల్లారరావుచమత్కారమువలన నతనికి దగులకలడ్డగనున్న మూడవవానికి దగిలెను. వాడు కెవ్వమనియూర్చి క్రింద బడెను. రెండవవాడు ఖడ్గహస్తై కలియబడ వానికృపాణహస్తమును మనికట్టుదగ్గరబిగించిపట్టి మెలివేయ వానిచేతికత్తి క్రిందబడెను. వెంటనే తనసత్తువనంతయు వినియోగించి రెండవవానిని మొదట తనచే తన్నుదిని బాకువిసిరినవానిపై నొక్కవిసురున త్రోసివేయ నావిసురున కిర్వురును పడిరి. వెంటనే వింటసంధించి వదలినబాణమువలె మల్లారరావాప్రదేశమునువిడిచి పరువెత్త నారంభించెను.

ఘాతకులు మువ్వరును విధిలేక మల్లారరావు పరువెత్తినవైపుకు పిస్తోళ్లు కాల్చునారంభించిరి. ముందుపరువెత్తుచున్న మల్లారరావునకు కుడివైపునుండి గుండ్లుపోవుచుండెను. చీకటియగుటచే ఘాతకులకు గురితప్పుచుండెను. ఆకస్మికముగ నొక్కగుండుచెదరి యతని చెవి ప్రక్కనుండి దూసుకొనిపోయెను. దెబ్బ అపాయకరముకాకపోయినను బాధపెట్టెను. వెనుక శత్రువులు తరుముకొని వచ్చుచుండుటచే బాధను సహించుకొని పరువెత్తుచుండెను. కాని తలదిమ్మ అధికమగుటచే నిలువజాలకపోయెను. అతడు పరువెత్తు బాటప్రక్క నొక కొండయు దానినంటి యొకగోయియు కలదు. మల్లారరావాచీకటిలో నెటదాగుటకును చోటుదొరకకపోవుటచే నాగోతిలో దిగెను. ఆ గోతిలో నొకచెట్టు తీగలచే చుట్టబడి యుండెను. గోతిలోనికి జారుచున్న మల్లారరావుచేత కాచెట్టుకొమ్మ చిక్కెను. తటాలున దానిని బట్టుకొని కొమ్మలమధ్య నిశ్శబ్దముగ గూర్చుండెను. తలబాధను బలవంతముగ సహించుకొనుచుండెను. మూలిగిన శత్రువులువిని చుట్టు ముట్టెదరని భయము.

వెన్నాడుచున్న ఘాతకులు మువ్వరు క్రమముగా నాప్రదేశమున కరుదంచిరి. వారికి విశోధి కానరాలేదు. ఎచ్చట మాయమై పోయెనాయని విస్మయపడిరి.

శంభూ:—మదనజీ ! నీపిస్తోలుసూటి తప్పలేదు. తగిలియుండునని తలంచెదను.

మద:—అట్లయిన శరీరము కనుపడవలయునుగదా !

గోవ:—అబ్బా ! విపరీతమైన బాధగా నున్నది. కత్తిపోటు సహింపజాలకున్నాను. ఆదుర్మార్గుడు కంటబడవలయునుగాని నాశనము జేయక వదలుచునా ?

మద:—నోరుమూయును. పేర్లు పెట్టి పిలువరాదు. వాడీప్రాంతములలో దాగియుండును. తలకోకవైపున వెదకుదు. ఈరాత్రి పట్టితీర వలయును. లేకున్న మనకపాయము తప్పదు. వాడు సామాన్యుడు కాదు.

ఘాతుకత్రయము మల్లారరావునకు సుమారు ఏబదియడుగుల దూరములో నుండెను. అతనికి భయము మెండయ్యెను. తన్నెక్కడ పట్టుకొందురో యను శంకబలమయ్యెను. ఎందులకైన మంచిదని యతిడు తన జేబులోని పిస్తోలును కుడిచేతిలోనికి దెచ్చుకొని యెవడైన సమీపించినచో కాల్చుటకు సిద్ధముగనుండెను. దైవవశమున వారిలో నొకనిదృష్టియైనను మల్లారరావుకూర్చున్న గోతివైపునకు ప్రసరింప లేదు. మల్లారరావు దూరమాగోచించి ఆయుధప్రయోగమువలన కార్యభంగమును శంకించి పిస్తోలును జేబులోనుంచుకొనెను. ఘాతుకత్రయము ప్రాంతమునగలప్రదేశములన్ని వెదకివెదకి విసిగి నిరాశావశులై తిరిగిపోయిరి. మల్లారరావునకు శిరోబాధ విపరీతమయ్యెను. సహింపజాలకపోయెను. చేతులు పులుతప్పటచే క్రిందకుజారి ఆగోతిలో చెట్టుమొదట పడిపోయెను. క్రమక్రమముగా నతని చైతన్యశక్తి తగ్గుచుండెను.

2 వ ప్రకరణము

ఈ యువతి యెవరు?

క్రమక్రమముగ మల్లారరావునకు చైతన్యముకలిగెను. మూర్ఖ తొలగిపోయెను. మెల్లగ కన్నులువిచ్చిచూచెను. అదియొక మనుష్య నివాసస్థానముగా కన్పడెను. తలవైపున నెవరో మానవవ్యక్తి తన కోమలకరపల్లవములచే శిరమునుపట్టుచుండెను. అతనికి వెనుకటి సంగతియంతయు జ్ఞప్తికివచ్చెను. ఆ పర్వతశిగర్తము వృక్షశాఖలు ఏమైనవి? నేనిచ్చటికెట్లువచ్చితిని? ఇదికలయా నిక్కువమాయని తల పోయుచు తలయెత్తిచూడ నొక యనింద్యసుందరి తలవైపునగూర్చుండి సేవజేయుటను తెలిసికొనెను.

ఆమె కిశోరావస్థయందుండుటచే కన్యకయనితోచును. ఆమె శరీరమున నలంకారములుగాని వేషవిన్యాసముగాని లేకున్నను నైసర్గిక సృష్టి సౌందర్య విలాసభాసురయైన వనలతవలె ప్రేక్షకుల హృదయము నాకర్షింపగల సౌందర్యవతియై యుండెను. ప్రత్యవయవమును బలము కలిగి తీర్చినట్లుండెను. మల్లారరావు కనులువిప్పిచూచుట గనిపెట్టి యాసుందరి యతనింజూచి బాధయెట్లున్నదని యడిగెను.

సుందరి ఉపయోగించిన మూలికాప్రభావమువలన అతనిరక్త స్రావమంతయుకట్టెను. గాయమునకు కట్టుగట్టెను. అందువలనధారాళముగా నిట్లు జవాబుచెప్పెను.

నాకిప్పుడేమియు బాధ లేదు. చాలవిశ్రాంతిగానున్నది. నేనిచ్చటికెట్లువచ్చితిని?

సుంద:—ప్రాంతమందలి పర్వతగర్తములో శరీర స్థావరకము తెలియక పడియుండ తీసుకొని వచ్చితిని.

మల్లా:—నీవొక్క-తెవే తీసుకొని రాగల్గితివా?

సుంద—(సిగ్గుతో క్రిందచూచుచు) ఔను. లోపలికిగల మెట్ల సాయమున తీసుకొని వచ్చితిని.

పర్వతశరీరనివాసియైన యీకన్యక తనవంటి సంపూర్ణ యువకని దృఢశరీరుని యంతదూర మొటిగ గొనివచ్చినదన్న మల్లారావున కాశ్చర్యము కలిగెను.

మల్లా—నీ వెవరవు? ఈ కుటీర మెవ్వరిది?

యువ:—ఈ కుటీరము గోవర్ధన సింహునిది. నే గాతని కుమార్తెను. నాపేరు పులింద.

మల్లా:—పులిందా! నీ దయవలన జీవించితిని. ఇగులకు నేను జీవించి యున్నంతకాలము కృతజ్ఞుడను. పులింద ప్రసన్నవదనయై సిగ్గుతో తలవంచు కొనెను.

పులిం:—చీకటిలో కాలుజారుటచే పడియుండునని తలంచితిని.

మల్లా:—ఔను. నీయూహసరియే.

పులిం:—గాయమును చూడగా జారిపడుటవలన తగిలినదని కాదని—

మల్లా:—(అద్భుతితో) నీయనుమానము నిజమే. చీకటిలో కొంతమంది ఘాతకులు వాపై బడిరి. వారిలో నొకడు పిస్తోలును గాల్చెను. నాగాయమున కా పిస్తోలే కారణము. ఈగల్లంతులో పరుగెత్తుచు నందుపడితిని. గాని పడుటయే మేలయ్యె. ఏమనగా! ఆఘాతకులచేతికి జిక్కకుండుటయు స్వభావ సుందరివైన

నీవంటి వనదేవత అనుగ్రహమునకు బాత్రుడనగుటయు సంభవించినది.

పులిం:—ఆఘాతకులెవరో మీరు గుర్తింప గల్గితిరా?

మల్లూ:—అంధకారము - ఆకస్మికాక్రమణము - అంగువలన నేనెవరిని గుర్తింపజాలక పోయితిని. కాని వారిలో నొకని చేతిపై బలమైన కత్తిపోటు తగిలినది. రేపు శివ నివాసమంతయు వెదకి చేతిపైగాయము గలవాడెవ్వరో వెదకి కనిపెట్టవలయును. నాపై బడిన ఘాతకులు మువ్వరిలో వాడొకడు.

పులిందయొక్క- ముఖము సంకుచితమయ్యెను. భావముమారెను. పరేంగిశజ్జడగు మల్లూరిరావది గమనించెను. కారణ మరయజాలక పోయెను. పులింద ఏదియో చెప్పవచ్చెను. ఇంతలో బయట అడుగుల చప్పుడు వినవచ్చెను. పులింద సంగీత చిత్తయై యిట్లనియె. మీరా ప్రక్క గదిలోనికి పొండు. ఎవ్వరో వచ్చుచున్నట్లున్నది. మిమ్ము జూచినచో ప్రమాదము సంభవించును. శివ నివాసమునకు కొంచెము దూరములో కొండ ప్రక్కను గోవర్ధనుడు కుటీరమును నిర్మించుకొనెను. పులింద యతని కూతురని పాఠకులు చదివితే యున్నారు. ఆ కుటీరములో మధ్యభాగముగాక రెండుగదులున్నవి. ఒకటి భుజించునది. రెండవది సామాను పెట్టకొనునది. ఇదిగాక మధ్యహాలు. దానికెదురుగ వీధిగుమ్మము.

అడుగుల చప్పుడు సమీపించెను. పులిందకు ధయమధికమయ్యెను. వెంటనే మల్లూరిరావును సామాను గదిలోనికిబాపె తలుపు వేసెను. మల్లూరిరావాగదిలో మెల్లగ గూర్చుండి తలుపు కంఠలోనుండి వచ్చువాడెవరోయని చూచుచుండెను. ఆకస్మికముగ వీధి

తలుపు తెరువబడెను. ఏబది సంవత్సరములు వయస్సుగల పురుషుడు లోన బ్రవేశించెను. నల్లని కఠినమగు శరీరము, వికటమై భయము గొల్పు ముఖము, ఎర్రని కండ్లు, సగము నెరసిన తల వెండ్రుకలు, ఇది వాని యాకారము. చేత పిట్టలనుగొల్బు రెండుగుళ్లబారు తుపాకీ గలను. తుపాకిని గోడకానించి యాక్షేపణములతో పులిందను జూచి ... ఏమి చూచుచుంటివి? అని కేక వేసెను.

పులింద:—ఏమియును లేదు.

ఆగం:—ఆడపిల్లల నైఖరీయంతయు కోతులజాతి వంటిది. చూచుచు నిబ్బుంగువేమి. ఒక పెద్ద గుడ్డపీలికను తీసుకొని రమ్ము.

ఆగంతకుడు మల్లారరావున కపరిచితుడు. పులిందతో సన్నిహిత సంవత్సరమున కతనికి కోపమువచ్చెను. వీనికి గుడ్డపీలికతో నవసర మేమా! యని యోచించెను. ఆకస్మికముగ నెడమచేతిపై దృష్టి పడెను. చేయి నెత్తుటిలో తడిసియుండెను. రాత్రి తనపై లంఘించిన దుర్మార్గులలో వీడొకడై యుండునని తలంచెను.

తండ్రికి గుడ్డపీలికతో నవసరమేమాయని పులింద తలంచు చుండెను. ఇంతలో నారాక్షసుని కేక విసపడెను. మొద్దువలె నిబ్బుందు వేల! గుడ్డపీలిక తెచ్చెదవా లేదా! పులింద యీమారు మాట్లాడ నాహసించెను.

పులింద:—బాబా! నీ బట్టలపై నెత్తురు కారుచున్నదేమి?

వానికి కోపమధికమయ్యెను. పండ్లుకొరుకుచు

ఆగం:—ఏమా! నీశ్రాద్ధము, నీకీప్రశ్నతో సంబంధమేమి? చెప్పినపని చేయక కాలనూపనముచేసెదవేమి?

పులిందకు గుండెలు కొట్టుకొనుచుండెను. కన్నీరు తుడుచు కొనుచుండెను. సందిగ్ధావస్థకు చిక్కినది. పాతగుడ్డలు సామాను గదిలో నున్నవి. దానిలో మల్లారరావుండెను. తలుపుదీయ వీలులేక ఇటు నటు జూచుచుండెను. ఆగంతకుడు గోవర్ధనుడనియు పులిందకు తండ్రి యనియు పాతకులు గ్రహించియే యుదురు.

పులింద యాలస్యమునకు గోవర్ధనునకు కోప మెక్కువయ్యెను. పండ్లు కొరకుచు పులిందను గని కండ్లు పోయినవా? గుడ్డపీలికకై రెండు నెలలు కాలయాపనచూ! ఇక్కడ లేకపోయిన సామానుగది లోనికి పోయి తీసికొని రాకూడదా! అక్కరలేదు. కూర్చుండుము. నేనేపోయి తెచ్చుకొనెదను.

తట్టాలునలేచి పులింద నొకతన్నుతో నావలకుగ్రోసి సామాను గదివై పునకు నడచెను.

తలుపుదీసి లోనికిపోవ ప్రయత్నించు చుండెను. పులిందకు గుండెలు దడదడ కొట్టుకొను చుండెను. శరీరమంతయు నడకు చుండెను. ఎట్టి ఘోరకృత్యము జరుగునో యని భయపడు చుండెను. పాపమా నిర్దోషియొక్క రక్తమును తనతండ్రి కన్నులజూడక వదల డని నిశ్చయించెను. ఆమెకు తల దిరుగుచుండెను. కాని కదలలేదు. ప్రక్కగ నిలువబడి యున్నది. అట్టి విషమపరిస్థితి యందామె యేమి చేయగలదు? రానున్న భయంకర పరిణామమున కెదురుచూచు చుండెను.

3 వ ప్రకరణము

— స ర స ము —

మల్లారరావు తలుపు సందులోనుండి స్వస్వము గమనించుచుండెను. రానున్న విషమ పరిస్థితిని తెలుసుకొనెను. మరిగియుక్కడై నచో గానమయమున భయకంపితముడై విషమ సంకటముచకు శిక్కిగలడు. కాని మల్లారరావట్టివాడు కాడు. పులిందయొక్క భయమును గమనించి జేబులో నున్న రుమాలును తీసి చేతపట్టుకొని తలుపులను తీసి గోవర్ధనున కెదురువచ్చి యిట్లనియె. “మహాశయీ ! దైత్యునిను. ఈ గుడ్డతో కట్టుగట్టుడు.”

గోవర్ధనుడు భీతవిస్మిత హృదయుడై నాలుగవగు నెనుకకు వైచెను. వానిహృదయ సంచలనమును గ్రహించి మరల నిట్లనినెను. “రండు, చేతికికట్టు కట్టెదను. గాయములకు పట్టీవేయుటకు నాకు శిష్టు కలదు.”

గోవర్ధనున కీమారు మాట్లాడుటకు ధైర్యమువచ్చెను. నానాసింది యిట్లనియె. “చోరుడా! హంతకుడా! నీవెవ్వడవు చెప్పము. సత్వరముగ చెప్పము.”

మృగ్ధా:—నేనెవడనో చెప్పిన మీరు గుర్తింపగలరా? నాచేరు మదనదీ! తెలిసినదా! తొందరపడకుడు. గాయమునకు కట్టు గట్టిన పిదప నేనెవ్వడనో, ఎట్లు వచ్చితినో సావధానముగా తెలియజేసిద.

గోవ:—నీమర్యాదతో నాకేమియు నవసరములేదు. నిసర్క విషయ

ములను విని మోసపోవునంత బుద్ధిహీనుడనుగాను. నీవు కేవలము సరళస్వభావయగు నాకన్యను ప్రేమించితివి. నేను లేనప్పుడు మీ రుద్వరు భోగ విలాసములతో మునింగి తేలుచుండురు. నేనికి పట్టు బడితివి. నీవు చేసినపనికి ప్రతిఫలము నిచ్చెదను. చూచుచుండుము.

మల్లూ:— పారిపోని సీమద్వేష్యము కేవలము సత్యదూరము. నేను పరదేశిని, శ్రోతను గోవుచుండ నీకుగీరము కన్పించినది. ఎవ్వరు యాడిరాయని చూడచచ్చితివి. లోనికిరాగ నెవరును కాన్పింపలేదు. ఇంతలో నీకుమాత్రై యచ్చటినుండియూ ద్వారము దగ్గరకు వచ్చినది. నన్నుజూచి దొంగయని కేకలుపేసినచో నలువురువచ్చి సింక్రామముగ నన్నుశంకింతురను భయముతో నేసి గదిలోనుండి తొలపుటవేసుకొంటిని. సమయముజూచి తప్పించుకొని దలచితివి. గాని మీరుచిక్కినది కాదు. అంతయేకాని నేనుదొంగనుకాను. ఇంతయేల. నీయింటగలవస్తువులను జూచుకొనుచు. ఉన్నవో లేవో తెలియును.

గోవర్ధనుడు ఇంటిని నలుదిశలపారజూచెను. ఎప్పుడున్నవట్లే యున్నవి. అతనుచెప్పింది విశ్వయమే. కాని గుడ్డను తెచ్చుటకు పులింద కేల సంశయముకలిగినది? అంత మూలస్యమేల చేసెనాయని యనుమానము కలిగినది. వెంటనే కూమార్తెను జూచి

గోవ:—నీవేమి చెప్పుదువు?

పులిందకు మల్లూరరావు చెప్పినదానిని సమర్థించుటయే కర్తవ్యము. లేకున్న యదార్థము బయల్పడిన హత్యజరుగునని భయము. అందు వలన నిట్లనియె.

చల్లగాలికై బయటికి వెళ్ళితిని. కొంచెము సేపటిలో తిరిగి వచ్చితిని. ఇంటిలో నెవ్వరిని చూడలేదు. ఇతడెప్పుడు గదిలో ప్రవేశించెనో నాకు తెలియదు. ఇతడు చెప్పినది నిజమేనని నాయభిప్రాయము.

గోవర్ధను డెంత గాఢముడైనను పులింద మాటలకు విశ్వసించుచుండును. ఆమె అనత్యమాడదని వాని విశ్వాసము. కాని గాను వచ్చినపుడామె శెల్లబోయి నిల్చునుటయు, పట్టికి గుడ్డి నమ్మనిన నాలసించుటకు కారణమేమాయని మంత్రము వానికి సుఖము పీడించుచునే యుండెను. కొంచెముకాలము విచారించిన పిదప పులింద చెప్పినది నిజమని నమ్మెను. తనచేతి గాయమును జూచి యెల్లండెనని తలంచెను. ఆయువకుడు పరదేశి. అబరిచితుడు. కావున వాని మాటలు నమ్మవలయునా లేదాయని ఆలోచించుచుండ మల్లారరావు వానియోచనల కడ్డువచ్చి యుట్లబయ్యె. ఇంకనైన గాయము నకు కట్టు కట్ట వచ్చునా!

గోవర్ధనుని కోపమంతయు శాంతిమిట చే కట్టుకట్టుటకై చేయి చాపి ప్రక్కనున్న బల్లపై కూర్చుండెను పులింద కోపమును పట్టుకొని నిల్చుండెను. మల్లారరావు చేతిపై నున్న నస్త్రమును దొలగించి గాయమును చూచెను గాయము సామాజికముగాని మరియొకటి గాదు. కత్తి గురిత చేశమీద బడుటచే గాయమై స్పష్టమైనది. మల్లారరావు గాయమును కడిగి కట్టుకట్టుచు తనమనస్సులో వీని నిష్పడు బంధింపవలయునా లేనా యని తలంచెను. కాని కొన్ని కారణములవలన వదలుటయే యుక్తమని తలపోసిను.

పూర్తియైన పిదప గోవర్ధనుడు మల్లారరావును బల్లపై కూర్చుండ బెట్టి పులిందను ఆహార వస్తువులు నెమ్మని పంపెను పులింద

పండ్లు మిఠాయిదినుసులు కొన్నింటిని పల్లెరముగో తెచ్చి యెగుట నుంచెను. న్యూనస్వరముతో మల్లారరావును భుజింపుమని చెప్పెను. అతడు నలననెను. కాని పులింద మాటిమాటికి బలవంతము చేయుటచే నుడ కంగీకరించెను. ఇర్వురు కలసి పలహారము చేయుచుండ గోవర్ధను డిట్లనియె.

గోవ:—నీవు మాయుంటికి వచ్చిన విధానముంగూర్చి నాయను మాన మింకను తీరలేదు.

మల్ల:—అంత యనుమానించవలసిన యవసరములేదు.

గోవ:—నేను నీనూటలను నమ్మక నిన్ను గౌరవింపక తుపాకితో కాల్చియుండిన నీవేమిచేసి యుందువు?

మల్ల:—ఏమిచేయ గలను? ప్రాణముల గోల్పోయెదను.

గోవ:—(గంభీరముగా) నీవు నామాటలను పరిహాసముగ దలంచుచుంటివా?

మల్లారరావు గోవర్ధనుని ముఖభావమును గ్రహించి యిట్లనియె. లేదు. నినుబోలు ధర్మాత్ములెన్నడు నసత్యమాడరు. నాకట్టి యనుచూసములేదు.

గోవర్ధనుడు తటాలునలేచి గోడప్రక్కనానించిన తుపాకిని దీసుకొని మల్లారరావునకు సూటిగ గురిచేసి యిట్లనియె. నిర్భాగ్యుడా! నీచమత్కారము నాదగ్గిరసాగదు. అసత్యమాడుట నాస్వభావమునకు విరుద్ధము. నేను పేదవాడను. నాకిప్పుడు డబ్బుతోనవసరము కలిగినది. నూరురూపాయల నక్కడ పెట్టితివేని సురక్షితముగ పోగలవు. అట్లీయవేని తుపాకిగుండు నీప్రాణములదీయగలను.

గోవర్ధనుని ప్రయత్నముచూచి పులింద నోటినుండి యొక అస్ఫుట- ఆర్తనాదము- బయలుదేరెను. కాని గోవర్ధన మల్లారులతో

నొకరైన నాయూర్తనాదమును వినలేను. మల్లారరావు శాంతభావముతో నిట్లనియె. బంధువరా! నేనింతవరకు కూర్చుండి కష్టపడి నీ గాయమునకు కట్టుగట్టగా నీవుచూపించవలసిన కృతజ్ఞత యిట్టిదా? నాయుపకారమునకు బదులు నాప్రాణములదీయదలంచితివే! మంచి బహుమానమే! లేదా ఒకవేళ పరదేశవాసినగు నన్ను పరిహాసమాడుచుంటివా? ఇదియే నిజమైన మీ దేశపుసరసములు పరిహాసోక్తులు విచిత్రవైఖరితో నొప్పుచున్నదని చెప్పవచ్చును. సందేహములేదు.

గోప:—గుడ్డివాడా! పరిహాసమ కాదు. నేననినమాటాగోని ప్రత్యక్షము నిజముగదలంపుము. రూపాయలనిచ్చుటయో ప్రాణములను వదలుటయో స్థిరపరచుకొనుము.

మల్లారా:—నేను డబ్బిచ్చుటకు సంసిద్ధుడను గాను. ప్రాణములను పోగొట్టు కొనుట కెంతమాత్ర మిష్టములేదు.

మల్లారరావు ప్రత్యుత్తరమును విచ గోవర్ధనుని ముఖము మరియు వికృతమయ్యెను. కన్నులు నిప్పులు గ్రక్కుచుండెను. ఒక్క కేకవైచి గోవర్ధను డిట్లనియె. నీకిష్టము లేకున్నను చావు తప్పను. ఒక్క నిమిషము సమయమిచ్చితిని; మరణమునకు సంసిద్ధుడవై యుండుము. తుపాకి గుండు డెబ్బ కెండు చూడుము.

ధనవాంఛచే మనుష్యుల ప్రాణముల దీయుటలో గోవర్ధనుని వంటి పైశాచిక ప్రకృతికి మహోత్సాహమను సంగతి నెఱిగియు చలింపక చిరునవ్వుతో మల్లారరా విట్లనియె. మిత్రమా! ఇంకను తాలవిలంబన మేల? వెంటనే కాల్చివేయుము. నానూట రొకదానిని వినుము. నీవు కాల్చెదవు. నేనిట్లే నిర్బుందును. ధ్వనియగును కాని ప్రాణములు మాత్రము పోవు. కారణ మేమనగా, నీవంత బుద్ధిమం

తుడనని యెఱింగియే యింతకు ముందు నీవు గృహమును పరిశోధించి చూచుచున్నప్పుడు నీకు కట్టుకట్టుచున్నప్పుడే నీతుపాకీలోని గుండ్లు నాజేబులో జేరినవి. కనుకనే కల్పమని నేనింత గట్టిగా నొక్కిచెప్పుచున్నాను.

మల్లారావుమాటను విన గోవర్ధనునిగుండెలు చెదరిపోయెను. వెంటనే తుపాకీగొట్టమును పరిశీలించి చూచెను. గుండ్లులేవు. విపరీతమైన భయముకలిగెను. ఆప్రదేశమునుండి పారిపోవతలంపు కలిగి ప్రక్క ప్రక్కల పరిశీలించుచున్నాడు. మల్లారావు వెంటనే తనజేబులోనున్న పిస్తోలును పైకిదీసి గోవర్ధనునివైపు గురిచేసి అనగా వక్షస్థలమునకు లక్ష్యముంచి గంధీరస్వరముతో నిట్లనియె. మహాత్మా! దయచేసి శాంతముగా గూర్చుండు. ఆ తుపాకీని పారవేయుడు. పారిపోవ ప్రయత్నింపవలదు. అట్లొనగ్గితిరా! ఇదిగో! నా చేతిలోని పిస్తోలు నుపయోగింపవలసి వచ్చును. వజ్రప్రహారతుల్యమైన గుండు దెబ్బతో తమ ప్రాణములెగిరిపోవును. పాపజీవన మంతయు సమాప్తము కాగలదు.

గోవర్ధనునకు స్వసామర్థ్యమునందు సమృద్ధిమెక్కువ. అతని నస్త్రుచ్యుతునిగా జేయగల వారెంతవరకును గానరాలేదు. నేటికీయపరిచితవ్యక్తి బలమందును - నేర్పరితనమునందును - మోసమునందును దనకన్న పైచేయివలె నున్నాడని గోవర్ధనుడు తలచెను. ఆక్రాంత వ్యక్తి - ఆక్రమణకారి యయ్యెను. వేరుపాయము తోచక మృదువాక్యములచే ప్రాణముల దక్కించుకొన దలంచి యిట్లనియె. మిత్రమా! మంచివాడవే నీసామర్థ్యమును పరీక్షింపదలచి చేసిన పరీక్షాసమును నిజమని దలంచితివే! మంచి సరసము. నిశ్చయముగ నీన్ని జంపుదుననియే దలంచితివా?

మల్లా:—నీ పరిహాసమునకనేక వందనములు. నేను మాత్రము
యదార్థమే తెలుపుచుంటిని. నీవు కృతఘ్నుడవు. హింతకు
డవు. శుద్ర సరక కీటమవు. నేను నిన్నిదివరలో చూడలేదు
గాని నీ పేరు మాత్రము వినియుంటివి. గొంగుకాయ నులియి
చంపు గోనర్థనుడవు. వినిపిదానికిని చూచిన దానికిని సరి
పోలెనది.

గోన:—(విస్మయముతో) నేను పరదేశిని చెప్పితివి గాదా?

మల్లా:—నిన్ను గూర్చిన విషయములు గాకు చాల తెలియును. చుట్ట
ప్రక్కల పర్వతయుల మధ్యకొక ధననిక్షేపము కలదు. నీవు
బీదవాడవుకావు. ఆ నిక్షేపమునుండి నీకు అవసరము కలిగినప్పు
డెల్ల కావలసిన ధనము తెచ్చుకొని ఆనందముగ గడపు
చుండువు. గొప్ప భాగ్యశాలివి.

గోన:—ఇట్లు మూర్ఖానులలో నీ యభిప్రాయమేమి? నీ నెవ్వడనో
దయచేసి తెలియ జేయుము.

మల్లా:—దేవరవారి వృత్తాంత మింకను కలదు. నానధానముగ గాల
కింప వలయును. మీనివాసస్థాన మిదికాదు. తమ గామ
ధేయము గోవర్ధనుడు కాదు. రావల్పిండి - లాహోగునైపుల
నుండి - గాలి నీరు మార్పునకై - అధికారుల కన్నులలో గుమ్ము
జల్లి దేవరవారి శుభాగమన మీనైపునకు మరలినది.

గోవర్ధనునకు గుండ్రము కొట్టికొను చుండెను. కట్టెకుట నున్న
శత్రువు సామాన్యుడు కాడని తెలుసుకొని కర్తవ్యముచుగూర్చి తల
పోయిచుండెను.

మల్లా:—నీ జీవితములోని పెక్కురహస్యములు లింకను గలవు. వానిని
నేనిప్పుడు చెప్పదలంచు కొనలేదు. నీవిప్పుడు నావిషయమై

చూపిన దుర్వ్యవహారమునకై క్షమింప దలచితిని. కాని ఇక మీదనైన నీవీ పాపమార్గమునువదలి మంచి త్రోవకు రమ్ము. లేదా జాగ్రత్త. పశ్చాత్తాప పడవలసి వచ్చును.

పులింద మల్లారావు చెప్పు వాక్యములను వినుచుండెను. తన తండ్రి రాక్షసప్రకృతిగల బంధిపోటుదొంగ యని యెరుంగును. గాని ప్రపంచకమున గామెకు గావారని చెప్పుకొనదగిన వ్యక్తి గోవ ర్థనుడుగాక వేరెవ్వరును కానరానందున నా యభాగిని వాని సుఖదుఃఖములతోపాటు తన భాగ్యపూత్రమును బంధించి బంధురతమోమయ జీవితమును గడుపుచుండెను. ఇంతకాలమున కీయువకుని దర్శించుట వలన పులిందయొక్క జీవిత నాటకముగో ద్వితీయ రంగము ప్రారంభ మయ్యెను.

గోష్ఠి:—నీవొక రాజకీయ గూఢచారివని తెలంచుచుంటిని. నాయభిప్రాయము నిజమేనా?

మల్ల:—నిశ్చయమే. నేను అపరాధ పరిశోధకుడను.

గోవ:—అట్లయిన నీవు నా బంటినుండి దాటిపోజాలవు. నీప్రాణములు సంకటములో జిక్కినవి యెంచుము.

పుల్ల:—నేనెవ్వడనైన నేమి, ఆత్మ సంరక్షణ మొనర్చుకొను శక్తి నాకు భగవంతుడిచ్చియున్నాడు.

గోవ:—ఆ శక్తి యెట్టిదో చూచెదను. నీ పేరు మల్లారావుకాదా?

మల్ల:—అందులకు సందేహమేమి?

ఇంతలో మొదల అడుగులు చప్పుడు వినవచ్చెను. గోవర్థనుని భీత హృదయమున ధైర్యాంకురము లొదవెను, ఒక మిత్రుని రాకకై నిరీక్షించుచుండెను. అడుగుల ధ్వనివిని తిరిగిచూడ తలుపులు డెరుచుకొని యొక పురుషుడు నిలువబడెను. గోవర్థనుని నేత్రములు ప్రకాశమాన మయ్యెను. ఆవచ్చినవాడు గోవర్థనుని పాపకార్య సహచరుడగు మదనజీ!

4 వ ప్రకరణము

—: కాలూరాయి :—

కాలచక్రము తిరిగిపోవుచున్నది. గోపాలరావు చనిపోయి యేడు సంవత్సరములైనది. ఈ యేడు సంవత్సరములలో చాల పరివర్తనము కలిగినది. బందిపోటుదొంగయైన కాలూరాయిని పట్టుకొనుటకై పెక్కుమంది నియోగింపబడిరి. కాని యొకడైనను వాని బాడను కనుగొన జాలడయ్యె. ప్రజలందరు కాలూరాయిచేయు ఆకస్మికాక్రమణము వలన భీత చిత్తులైయుండిరి. మల్లారరావు పరిశోధక శాఖలో జేరి ప్రఖ్యాతి వడసెను. గవర్నమెంటు వారతనిని వేరువేరు పనులకై నియోగించుచున్నారు. కాలూరాయిని బంధించు ప్రయత్న మాతని హృదయమును వదలలేదు. అతడు తన దేహబుద్ధి బలములను రెండుభాగములుగ జేసి యొకభాగము రాజకార్యనిర్వహణమునకును రెండవభాగము కాలూరాయిని బంధించు విషయమునను వినియోగ పరచుచుండెను. కాలూరాయిని పట్టుటయే తన జీవితమునకు పరమావధియని దృఢ పరచుకొనెను.

పూనాలో కార్యస్థానము కట్టివేయబడిన తరుపరి మల్లారరావు తారను శివనివాసగ్రామములో తన తండ్రికి మిత్రుడైన యశవంతసింహుని యింటనుంచి తాను పరిశోధక శాఖలో జేరెను.

యశవంతసింహుడు తనమిత్రుని పుత్రికను తన కుమార్తె వలెనే దలంచి ప్రేమతో పోషించుచుండెను. మల్లారరావు తన యువ్యోగమునుండి సమయము దొరికినప్పుడు వచ్చి ప్రియసహోదరి యగు తారను చూచి పోవుచుండెను.

మధుసూదనరావు వసంతపురమందలి యొక గొప్పసిల్కుపా
పులో ఉద్యోగమునకు కుదిరెను. నాలుగేండ్ల యుద్యోగమునందుండి
కొంతద్రవ్యమును సంపాదించిన తరువాత దానినివదలి కమిషను
వ్యాపారము చేయుచుండెను. మధుసూదనరావుకూడ యశవంతసింహు
నకు మిక్కిలి పరిచయుడిగుటచే తరుచు శివనివాసగ్రామమునకు వచ్చి
మిత్రునితో మాట్లాడి గుణవతియైన తార మంచిచెడ్డలను విచారించి
పోవుచుండును. ఒప్పులకప్పుయైన తార అందరికిని ప్రేమాస్పద
యయ్యెను. యశవంతసింహునకు పురుష సంతతి లేదు. ఒక్కకుమారిత
కలను. ఆమె పతిగృహమున నివసించుచుండెను. భార్యయు తారయు
గాక యశవంతసింహుని మేల్పట్టుకొకడు గలడు. వానిపేరు శంభూసింహుడు.
దాసదాసీజనము పెక్కుమందికలను. గుణవతియైన తార అందరికిని
కన్నులచందమామయై తనజీవితము సుఖమయముగ వెల్లించుచుండెను.
శంభూసింహుడు తారయొక్క సుందరరూపమునుగాంచి ముగ్ధుడై
పోయెను. ఆమెను ప్రతికరణశుద్ధిగ వలచి యామెకై ప్రాణములనైన
ధారపోయ నుండెను.

శంభూసింహుడు నవయువకుడు. సుందరుడు. శ్రీమంతుడేగాని
తారకేమి కతముననో వానిమాటయన్న నయిష్టముగ నుండును.
శంభు ప్రసంగ మామెకు విషశరములవలె తోచుటయేగాక వాని
మాటలలో నొకదానినైన నామె విశ్వసింపకు. ఇంతకన్న నామె
కాయంట నెట్టికష్టమును లేదు.

నాటిసాయంకాలమున తార యింటి కెదురుగనున్న బాట కవ్వలి
భాగమునగల యొకవృక్షవేదికపై గూర్చుండెను. ముఖము చింతా
భరమున నుదాసీనమైయుండెను. ఇంతలో నొకపురుషుడు వచ్చి తార
కెదురుగ నిలువబడిపలుకురించెను. సోదరీ! కూర్చుంటినా? అని యడిగెను.

ఆవచ్చిన పురుషుడు తారకు సంపూర్ణ పరిచితుడగు భిల్లుడు. పేరు మిథువా. మధ్య వయస్కుడు కాదు. పాతిక సంవత్సరముల వయస్సుండవచ్చును. అడవి జంతువుల జంపుటయే యతని పని.

తార:—మిథువా! ఎక్కడికి వెళ్లుచుంటివి?

మిథు:—నీకొరకే వచ్చితిని. అన్న నేడు వచ్చునో లేనో తెలిసి కొనవచ్చితిని.

తార:—సరిగా చెప్పజాలను. రావచ్చును, రాకపోవచ్చును.

మిథు:—రావచ్చునని నానిశ్చయము. వచ్చినచో నెంటునే మాయింకి బంపుము. మరచిపోవలను. అన్నయైన మల్హార్ నేడు రావచ్చును.

తారా:—అట్లునే పంపెదను. మరచిపోను.

మిథువా వెడలిపోయెను. రెండుమూడు నిమిషములకు మరి యొక పురుషుడా ప్రదేశము నలంకరించెను. ఇతఁ యొక గొప్ప యింటి యవకుడు. వయస్సు ఇరువదిమూడు సంవత్సరములు. పేరు ధనేశ్వరుడు.

శివనివాసము గ్రామమైనను వ్యాపారులకు తావు. రాత్రుల యందు పెక్కుమంది విదేశవ్యాపారులు శాలసారులు వచ్చి నాలుగైదు దినములుండి పోవుచుండుట కలదు. అట్టివారి వసతికై కొన్ని భోజనశాలలు (హోటల్లు) కలవు. వానిలో లాగా రామగోవిందుని హోటలు చాల పెద్దది. రెండు అంతస్తుల మేడ. శాలసారులు నివసించుటకు చాల గదులు గలవు. పనివారు, దాసదాసీలు, గుమాస్తా, మేనేజరు మొదలగు వారు కలగు. అచ్చటి కార్య నిర్వాహకవర్గములో ధనేశ్వరుడు ప్రధానుడు. యశనంతునకు నతని భార్యకు నతనియందు మిగుల వాత్సల్య భావము కలదు. తత్కారణమున అప్పడప్పుడు

వచ్చి పోవుచుండుటయు తారతో ప్రసంగించుటయు కలదు. తార యీనాడేలకో ప్రతి దినముకన్న విచారముగా నున్నట్లు గమనించి ధనేశ్వరునిట్లు ప్రశ్నించెను.

• ధనే:—తారా! కృష్ణచతుర్దశినాటి ప్రభాత సమయ శశిబింబము వలె

నీచగుమొగము వన్నె దొరిగియున్నదేమి?

తార:—నీయూహ నిజమే. యీదినమున నామనస్సు సరిగాలేదు.

ధనే:—కారణమేమో నేను తెలిసికొన వచ్చునా?

తార:—శంభూసింహుని గూర్చి నిన్ను కొన్ని విషయముల నడిగెదను.

సరియైన ప్రత్యుత్తర మిచ్చెదవా?

ధనే:—నిస్సంశయముగ నడుగుము. అతని విషయమేమి?

తార:—అతడు నీక్షేమాభిలాష గోనా?

ధనే:—నేనీవిషయము నిదివరకే యెఱుంగుదును. ప్రత్యక్ష విరోధి

నెవడైన ప్రేమించునా! వాని క్షేమము కోరునా! నీవు నాయం

దభిమానముతో నుంటివని వినినది మొదలు శంభూ నాకు పగ

వాడైనాడు.

తార:—అంగసతి నతడు గ్రహించినట్లైతే నేనదృష్ట వంతురాలను.

నేటి యుదయమున నన్ను కలియవచ్చి పెక్కు విషయములను

ప్రసంగించి తుదకు నీవిషయములో జాగ్రత్తగా నుండుమనియు

మోసపోవద్దని చెప్పినాడు. మరియు నీమాటలకు మోసపో

వలదనియు నీవంటి భ్రష్టయువకుడు వేరొక డుండదనియు

చెప్పెను.

ధనే:—అంతకన్న నేమియు చెప్పలేదా! నేనే హంతకుడి ననియు -

బంధిపోటుదొంగ ననియు - వేయేల సుప్రసిద్ధ చోరుడగు

కాలూరాయినే నేననియు చెప్పలేదా!

తార:—అదేమియు చెప్పలేదుకాని నీవెనుకటి చరిత్రయంతయు కలుషమనియు నారహస్యములను బయల్పరచినచో నీ యీ ప్రస్తుత జీవితమంతయు సర్వనాశనమగుననియు నీ భావియభ్యన్నతికి వేరుమార్గము లేదనియు నీ పేరు ధనేశ్వరుడు కాదనియు చెప్పెను.

తారవాక్యములను వినుచున్నకొలది ధనేశ్వరునకు హృదయమున కలవరము గలిగెను. కాని దానినడంచుకొని శుష్కహాస్యమును జూపుచు నిట్లనియె.

నా పేరు ధనేశ్వరుడుకాకున్న సప్తమేమి? ఇప్పుడుకాకున్న నురియొకప్పుడైన నేనే కాలూరాయిని చెప్పెను.

ఆ యువతీయునకు లిరుగు మాట్లాడుకొనుచు యింటి సింహద్వారమును సమీపించిరి. ఇగ్గురి వీపులు వీధివై పున నున్నవి. ఇంతలో వారివెనుకనుండి యీవాక్యము గంభీరముగా విసపడెను.

నిన్నే కాలూరాయి అని చెప్పినచో నానిర్భాగ్యునితో అసత్యమని చెప్పి వాని యబద్ధమును నిర్ధారణ చేసెదను.

ఇర్వురు వెనుకకు తిరిగిచూచిరి. శరీరమాపాదమస్తకము నీలవస్త్రాచ్ఛాదితుడై రెండుచేతులలో బారుచేయబడిన పిస్తాళుధరించి యొకపురుషుడు నిలువబడి యుండెను.

ఆ వ్యక్తిని కాలూరాయి యని పాఠకులు గుర్తించినయే యుండురు. నలువైపుల నొక్కమూరు నిశ్శబ్దముగా నుండెను. పెక్కుమంది పరిశోధకుల కన్నులలో దుమ్ముజల్లి పోలీసువారికి జిక్క కుండా తిరుగు బందిపోటు దొంగ నేడొకస్మికముగ ప్రత్యక్షమగుటచే వారి

ర్వురును తెల్లబోయిరి. ధనేశ్వరుడు బలముగల యువకుడే. అయిన నేమి. కాలూరాయి చేతిలోని పిస్తోలును చూచి భయపడెను. ఇక తార మాత్రమేమి చేయగలదు ! తన సర్వమును హరించి పర గృహములకు బంపిన యా కాలూరాయి స్వరూపమును జూచి తన కోపము లోన నడంచుకొనెను. ఆ సుకుమార శరీర నిశ్చేష్ట యయ్యెను.

కాలూరాయి గంధీరధ్వనితో నిట్లనియె. నన్ను జూచి మీరే మియుభయపడవలదు. నేను రెండుమాడునూటలాడి నెడలిపోయెదను. ధనే:—నీనెవడవు. ఈ చిత్రవేషమేల ధరించితివి ?

కాలూ:—నేను కాలూరాయిని నావేషమే చెప్పుచున్నది. మగీయ నామశ్రవణము మీకు క్రొత్త గావ.

ధనే:—వినియుంటిమి. ప్రస్తుతమరణ్యవాసమును బరిత్యజించి పట్టణ సంచారము చేయుచుంటివా ?

కాలూ:—అదంత గొప్ప సంగతికాదు. నేను సర్వ వ్యాపిని.

ధనే:—నీకొరకు పోలీసువారు చాల శ్రమపడి యుండుటచే వారికి శ్రమ లేకుండ నీకుగా నీవే యాత్మ సమర్పణము గావించుకొన వచ్చితివి కాబోలు.

కాలూ:—నన్ను బట్టగల సాహసవంతుడున్నాడా !

ధనే:—నేనే నిన్నడగలను.

కాలూ:—ఆ-హా-హా-హా-యని వికట హాస్యము జేసెను.

ధనే:—నీ శరీరబలమును నే నెరుంగనిదిగాదు. అందులకు నేను భయ పడుటయునులేదు. నీ చేతనన్ను పిస్తోళ్ల యాధారమును జూచు కొని యిట్లు నూట్లాడుచుంటివి. ఇచ్చటినుండి పోవునప్పుడు నీ శరీర బలమెంతవరకో పరీక్షించెదను.

కాలూ:—ధనేశ్వరా! నీయట్టి సుందరయువకున కిట్టి వాక్యములు శోభ నొసంగవు. మన యిద్దరికిని శత్రుత్వము కలుటకు నీకు నేనేమియు కీడు సేయలేదు. ఒకవేళ నాకు విరోధముగ నీవేమైన జేయదలంచినను వ్యర్థమే. ఏమందువా నిన్ను జయింపగల దివ్యాస్త్రము నాదగ్గర నున్నది. దాని పేరు వినిన దలంతువా?...కు-బే-ర-సి-ం-హ.

అకస్మికముగ గాకుపోటు తినిన వాడెట్లు కూలబడునో యట్లే కాళూరాయని దివ్యాస్త్ర నామము వినిన వెంటనే ధనేశ్వరసింహుడు తటాలున ప్రక్కనున్న కుర్చీలో కూలబడెను.

కాలూ:—సుందరీ! తారా! మీ సోదరుడెక్కడ నున్నాడు?

తార:—(కోపముతో) ఇంటిలో లేడు.

కాలూ:—నేనతనిని కలియవలయునని కోరుచుంటిని. అతడును నన్ను జూడగోరుచున్నాడని వింటిని.

తార:—ఇంతవరకు నీ గ్రహగతి క్రమముగ నున్నది. గనుకనే మీకిరువురకు బరస్పర సాక్షాత్కారము కలుగలేదు. నీవంటి మహా పురుషుని కలసికొనుటకు తొందరపడుచుండుట నీవు కలియవచ్చుటయు క్రియా సిద్ధికే యని తలంచెదను.

కాలూ:—నీ మాటలను వినిన నవ్వు వచ్చుచున్నది. రాబోవు పూర్ణిమనాడు సూర్యాస్తమైన పిదప భద్రగిరి క్రిందకు వచ్చి నచో కాళూరాయు యొక్క సాక్షాత్కారము కలుగునని మీ అన్నతో చెప్పము.

కాలూరాయు మాటలను విని తార నిరుత్తర యయ్యెను. ధనేశ్వరునకు భయము కలిగెను. కాళూరాయు ధనేశ్వరుని ముఖమున లక్ష్యముంచి యిట్లనియె. ధనేశ్వరా! నీ దుర్బుద్ధి యింకను

పోలేను. అందరివలె నేనును కఠినుడనైనచో నీ సరళ హృదయ సుకుమారియైన తార యెదుట నీ వెనుకటి రహస్య మెంతయో వెల్లడి చేసియుండును. దానితో నీ యదృష్ట రేఖ యెంతవరకు విస్తరించియుండునో గ్రహించియుండువు. మిత్రమా ! ప్రస్తుతము నా పాప ప్రవర్తనమును గూర్చిన చింతను విడచి వెనుకటి జీవితమును కొంచెము విమర్శించుకొంటివేని చాల నుపకారమగును.

అని చెప్పి కాలురాయి వెనుకకు తగ్గుచుండెను. చేతిలోని పిస్తోలు ధనేశ్వరునివై పునకు లక్ష్యముంచెను. కొంతదూరమట్లు వెనుకకు నడచి గిరుక్కున వెనుకకు దిరిగి పారిపోతలంచెను. కాని వెనుకనుండి కాలురాయి కుడిచేతి మనికట్టు నెవ్వరో బిగించి పట్టుకొనిరి.

బందెపోటు దొంగా ! ఎక్కడకు పోయెదవు? నీ అత్యాచారమునుండి దేశము రక్షింపబడినది.

అని వెనుకనున్న యాగంతుకుడు కేకవైచెను.

5 వ ప్రకరణము

—రసోమేశ్వర పాంచేయర—

ఆ చీకటిలో నూతన పురుషుడొకడు వచ్చి కాలురాయి యొక్క ముంజేతిని గట్టిగ పట్టుకొనెను. ఈ సంగతిని గమనించి ధనేశ్వరసింహుడు కాలురాయిపై లంఘింపబోయెను. తన జనకుని సర్వస్వమపహరించిన దుష్టునికి శిక్షయగుననియు లోకమీ దుష్టుని యత్యాచారమునుండి రక్షింపబడునని తార తలంచుచుండెను. కాని యామె తలంపు నెఱవేరలేదు. కాలురాయి వెంటనే తనకు రా

నున్న యాపదను గ్రహించి తన చేతిని పట్టుకొనిన వాని శిరముపై రెండవచేతిలోని రివాల్వరు మడమతో బలము కొలది కొట్టెను. పిడుగువంటి యా డెబ్బకో వాని చేతి పట్టు వదలెను. మెరపు మెరసినట్లు కాల్వారాయి మాయమయ్యెను. వ్రాయుటలస్యము కాని కనులుమూసి తెరుచునంతలో నీ కార్యము పూర్తి యయ్యెను. కాల్వారాయి కొట్టిన డెబ్బ మాడుపట్టున తగులుటచే వాడు సహింప జాలక క్రిందపడిపోయెను. ధనేశ్వరుడు దొంగ-బండపోలు దొంగ-పట్టుకో అని అరచుచు వాని వెంటబడెను. ఎంతమంది ప్రయత్నించినను కాల్వారాయి చిక్కక పోవుటకుండ వాడు పోయిన మార్గమైన తెలియలేదు. ధనేశ్వరుడు తిరిగి వచ్చి తారను కలసికొనెను. ఇరువురును ఆ హతవ్యక్తి పడియున్న చోటికి బోయిరి.

తార దీపమును వెలిగించుకొనివచ్చెను. దీపపు వెలుగున ధనేశ్వరుడతనిని గుర్తించి “ఇతడు సోమేశ్వర పాండ్య. హోటలు లోని నూతన కర్మచారి. నన్ను పిలువవచ్చియుండును, ఇంతలో నీ విపత్తు సంభవించినది.”

వానినిర్వురు పట్టి యొక గదిలోనికి గొంపోయి పరుండబెట్టిరి. సేవకుడు వచ్చి ముఖమున శీతలోదకమును జల్లి వినరుచు తెలివి వచ్చుటకు తగిన యుపచారముల సల్పుచుండెను. ఇంతలో ధనేశ్వరుడు తారతో నిట్లనియె. తారా! కాల్వారాయి చెప్పిన మాటల నన్నింటిని వింటివా?

తార:—విన్నాను.

ధనే:—నేటి యుదయమున శంభూ నీతో నేమని వచించెనో అదియే

కాల్వారాయి కూడ చెప్పియున్నాడు. మాటలభేదమే గాని

అభిప్రాయమంతయు నొకటే. కావున నింకమీద నీ దృష్టి
లో నేనొక పరమపాపినియై యుండగలను.

తార:—నేను వారిరువది వాక్యములలో నొకదానినైన నమ్మలేదు.
ధనే:—భగవంతుడు నిన్ను రక్షించుగాక. వాచొక్క సంతయము
కలుగుచున్నది. నా విషయమై నీ చెవుల కెట్టి భయంకర
వార్త వినబడినను నాయందనుమానము పెట్టుకొనక వెనుకటి
ప్రేమయు నమ్మకమును సుస్థిరముగ నిలుపగలవా?

తార:—దృఢచిత్తము గల స్త్రీ యొక్క ప్రేమమంత శీఘ్రముగా
సంతరింపజాలదు. నేనంత యవివేకినికాను.

ధనేశ్వరుడు ప్రసన్న చిత్తుడై తారతో నిట్లనియె. తారా!
నేను ప్రతిజ్ఞాపూర్వకముగ వచించుచున్నాను. నేను నా జీవిత
మధ్యమందెట్టి భయంకర పాపకార్యమును చేసియుండలేను. కాని
నా ప్రారంభ జీవితమునందొక కళంకము సంభవించినది. ఒకానొక
యత్యాచారము వలన నేను వీడింపబడుచుంటిని. నాకు సంభవించిన
యా కళంకవార్తను మరియొక సమయమున వెల్లడించెదను. అందు
లకే నేను చాల చింతపడుచుంటిని. అంతవరకు నోషికను బట్టి
యుండుము. నన్ను సందేహింపవలదు.

అని చెప్పినప్పటికి ధనేశ్వరునకు కన్నులనిండ నీరు గ్రమ్మెను.
నోట మాట రాలేదు. మృదుల హృదయయైన తార తన బాహు
వల్లరుల నాతనిమెడకు జుట్టి యిట్లనియె. ధనేశ్వరా! అధైర్య పడ
కుము. నేనెన్నటికిని నిన్ను సందేహింపను. నా హృదయ స్థాయిర్య
మును నీవు గమనించినచో నిట్లనవు. నా సంతయము నొకదానిని
మాత్రము పోగొట్టుము. నీపేరు ధనేశ్వరసింహుడు కాదా?

ధనే:—కాదు. ఇది నా కల్పితనామము. నేనిట్లు గూఢముగ సంచరించుటకు తగిన కారణము నొకనాడు చెప్పెదను. నీదగ్గర దాచదగిన దేమియును లేదు. నేటినుండియు సర్వదా నీ ప్రేమకు బాత్రుడనై యుండదగిన యర్హతను సంపాదించుకొనెదను. నా మాటను నమ్ముము.

అని పల్కుచు ధనేశ్వరుడు తారయొక్క బింబాధగోష్ఠమును దగ్గర చేసుకొని చుంబనమును ముద్రించెను. వీరిద్వరు ప్రసంగముగ నుండగనే సేవకుడు వెడలిపోయెను. వీరిద్వరు మోహప్రవాహమున బడియుండ నట సోమేశ్వరపాండ్లకు పాలివి వచ్చెను. మెల్లగ కూర్చుండి తల రెండుచేతుల బట్టకొని అబ్బా యని మూగెను.

ఆధ్వనితో వీరిద్వరి మోహనిద్ర వదలెను. ఇద్వరు బాహు బంధములనుండి విడివడి లజ్జాపూరిత వదనములతో వచ్చి సోమేశ్వరుని కడ కూర్చుండెను.

ధనే:—సోమేశ్వరా ! బాధ యెట్లున్నది ? నీకు గల్గిన విపత్తునకై చాల చింతించితిని.

సోమే:—అబ్బా ! ఎంత దెబ్బ ! ఇంకను తల దిరుగుచున్నది ? ఆ దస్య నెచ్చట బంధించినారు ?

ధనే:—వాడు పారిపోయినాడు.

సోమే:—పారిపోయినాడా ! ఎంత విచిత్రపుమనిషి ! ఎంత సా సము ! సాయంకాల సమయమందే ఒక గృహస్థుని యింట నొంగ తనమునకై వచ్చిన వానినెంత ధైర్యశాలి యనవలయును ? నిశ్చయముగ వాడు చౌర్యమునకే వచ్చెనా ?

ధనే:—వాడేయదేశ్యముతో వచ్చెనో నునమెట్లు నిర్ణయింపగలము ?

ఇంతకు వాడెవ్వరో తెలిసికొంటివా ?

సోమే:—లేదు. నేనెరుంగను.

ధనే:—ప్రభాతిగన్న బంజిపోటుదొంగయైన కాళారాయి.

సోమేశ్వరున కాశ్చర్యము భయము కలిగెను. ముఖము శుష్కించిపోయెను. ఎవరు అతడు...కా-లూ-రా-యి. వానినా నేను పట్టుకొనదలంచినది ?

ధనే:—తెలిసియుండిన నా ప్రాంతములకు రాకయుండువు. అంతే కాదా ?

సోమే:—నేను వానిని సామాన్య దోరునిగ దలంచి పట్టనేగితి.

ధనే:—నీవు నన్ను విలువవచ్చితివా యేమి ?

సోమే:—మేనేజరుగారు పిలుచుకొని రమ్మని పంపుటచే వచ్చి యీ దురవస్థకు బాల్పడితిని.

ఇర్వురు బచులుదేరి హోటలునకు వచ్చిరి. ఈ వార్త హోటలంతయు దెలిసెను. వినిన వారెల్లరాశ్చర్యపడుచుండిరి. నోట మాట లేదు. ధనేశ్వరుడు చాల రాత్రివరకు లెక్కలు చూచుకొనుచుండెను. అతని హృదయమునకు శాంతిలేదు. నాటిరాత్రి భుజింపలేదు. శయ్యపై గూర్చుండి ఛాయవలె తన్ను వెన్నాడుచున్న దుర్భాగ్యదేశను గూర్చి యారీతిగ తలపోయుచుండెను. నా వంటి నిర్భాగ్యుడెవ్వడును లేడు. స్వగృహమును - బంధువులను - జన్మ భూమిని - నిజ నామమును గూడ పరిత్యజించి యింతదూరము వచ్చి యీ పర్వత ప్రదేశమందైన శాంతముగ కాలము గడుపదలంచి తిని. ఇంతైనను నా దురదృష్టదేవత నన్ను వెన్నాడుచునే యున్నది.

ఈ శంభూసింహుడును కాలురాయి - నా పూర్వచరిత్ర నెట్లో గ్రహించుటయేగాక నా నిజనామమును సైతము తెలుసుకొని నన్ను బాధింపదలంచుచున్నారు. ఇక నేమిసేయవలయును? ఇచ్చటనుండి పారిపోవలయునా? ఎచ్చటికి పోవలయును? మార్గమేది? పోయినచో తారాసందర్శనమెట్లు లభించును? భగవంతుడా! నిర్దోషి నైన నా కెట్టి కష్టముల నిచ్చుచుంటివి?

అని తలపోయుచుండ నతని దృష్టి యాకస్మికముగ కొంచెము దూరములో నున్న కాగితముపై బడెను. దానిందీసి చూడ యిట్లు వ్రాయబడియున్నది.

“ధనేశ్వరసింహా! నీవు శీఘ్రముగ శివ నివాసము వదలుము. కారణము చెప్పటకు వీలులేదు. మూడు దినములలో నీవీ గ్రామమును వదలిపోనియెడల నీకు మృత్యువు తప్పదు. నీకు రక్షకులు లేరు. జాగ్రత్త పారబడితివా సీ ప్రాణములు నీవికావు. ముందుగనే తెలియ జేయుచుంటిమి. మృత్యువును పేరంటముచకు బిలువకుము.

(పట్టుక్రము)”

ధనేశ్వరుని చేతినుండి కాగితము క్రిందబడెను. ఈ పట్టుక్రమెచ్చటిది? దీని నాయకుడెవడు? పై రెండుగాక ఇదియొక మూడవ బెదరింపా! బెదరింపా లేక ఆపదయూ! ఏమియు తోచలేదు.

6 వ ప్ర క ర ణ ము

—* మి ఘ వా *—

మదనజీని చూచిన తోడనే గోవర్ధనున కెక్కడలేని సంతోషము సాహసము కలిగెను. మల్హారరావు గోవర్ధనుని నైఖరి యంతయు గనిపెట్టి చూచుచుండెను. ఒకకంట నా వచ్చినవాడు

మదనజీయనియు గోవర్ధనుడితని రాకకై యెదురు చూచుచుండె ననియు ననుమానించెను. రాత్రి తనపై బడిన ఘాతక త్రయముతో మదనజీ యొకడు కాదాయని తలపోయుచుండెను. ఏడు వత్సరముల నుండి మదనజీని సశంకిత దృష్టితో జూచుచుండెను. ఇతనిపై కని దీర్చుకొన నెంచి మదనజీ ప్రయత్నించుచుండెను.

మదనజీయొక్క రాక గోవర్ధనుని ధైర్యమును రెట్టింపజేసెను. రావు చేతులనుండి తప్పించుకొనగలనని నిశ్చయించెను. మదనజీ లోన కాలుబెట్టుటతోడనే యతని దృష్టి మల్లారరావుపై బడెను. ఒక విధమైన భయము విస్మయము కలుగుటచే ముందుచకడుగు సాగ లేదు. ప్రక్కనే దాగియుండ దలంచెను. కాని గోవర్ధనుడు గాక మల్లారరావు గూడ తనను చూచెనని గుర్తించెను. మరియు పులింద భయకంపిత చిత్తయై తన్ను సావధానముగ వీక్షించుచుండుట గ్రహించెను. ముగ్గురి కంటబడి దాగుట మంచిదికాదని యెంచి లోనికి మెల్లగ వచ్చి యెటుంగనట్లు 'దాహమగుచున్నది. మంచితీర్థము దొరకునా?' యని సన్నని యెలుంగుతో నడిగెను.

మల్లారరావు తన పిస్తోలును గోవర్ధనునివై పు లక్ష్యముంచియే మదనజీని పలుకరించెను. ఎవరు వారు? మదనజీ! లోనికిర మ్మ. ఈ పెద్దమనుష్యుని గుర్తించితివా? అని యడిగెను.

మద: — నేను గుర్తింపలేదు.

వ్యంగ్యముగ జూచుచు మల్లారరా విట్లనియె.

రమ్మ. కూర్చుండుము. మీకిర్వరకును పరిచయము కలుగ జేసెదను. ఇతను నాకు ప్రాచీన మిత్రుడు గోవర్ధనసింహుడు.

ఈ వ్యంగ్యసంభాషణము వలన గోవర్ధనునకు మితిలేని కోపము వచ్చెను. మదనజీ తనకు సాయము జేయకపోవుటకుండ యెదుంగ నట్లూరకుండుటవలన గోవర్ధనుని శ్రోధమునకు హృదయసంతాపము నకు హద్దులేకపోయెను.

మద:—నేనెక్కువ కాలముండుటకు వీలులేదు. శివనివాసమునకు బోవలయును.

అని పల్కుచు మదనజీ వెనుకకు తిరిగెను.

మల్ల:—ఉండుము. శ్రమపడి వచ్చితివి. దాహముఁదీఱుకొని పొమ్ము. ఇంటికి వచ్చి పానీయముడిగి ఊరక వెడలుట గృహస్థునకు మంగళము కాదు.

మల్లారరావు యొక్క ప్రతివాక్యము మదనజీయొక్క హృదయమును గ్రుచ్చుకొనుచుండెను. పులింద జలమును గొనివచ్చెను. మదనజీ త్రాగెను.

మల్ల:—నేనును శివనివాసమునకే వచ్చుచున్నాను. ఇర్వురము కలసి పోవుదము రమ్మ. మిత్రమా! గోవర్ధనా! మరల నెప్పుడైన కలసికొందమా?

గోవ:—అవసరము లేదు.

ఇర్వురు బయలుదేరి శివనివాసమునకు పోవుచుండిరి శ్రోవలో వారిర్వురకు బలువిధములైన సంభాషణములు జరిగెను. వానిలో రాత్రి జరిగిన యాశ్రమణము గూర్చి గాని గోవర్ధనుని గురించి గాని యొక పలుకైనను రాలేదు. శివనివాసమును బ్రవేశించిన వెంటనే మదనజీ దుర్గాహాటలునకు బోయెను. ఈ హాటలులోనే ధనేశ్వరుడు పనిజేయుచుండెను. మల్లారరా వెచ్చటికేగునో కనుగొనవలయు

నని మదనజీ సంకల్పము. ఇంక మల్లారరావును మదనజీని కనిపెట్టి యుండవలయునా! లేక మరల గోవర్ధనుని కుటీరములోనికేగి మరి కొన్ని రహస్యములను గ్రహింపవలయునా! ఒకమారింటికేగి తారతో మాట్లాడుదునా? ఏమిచేయవలయునా యని తలపోసి తుదకేమియు తోచకపోవుటచే మిఘవా యుండు కుటీరమునకు బోయెను. మిఘవా భిల్లుడైనను వానికడ పెక్కు సన్మతములుండుటచే మల్లారరా వతనితో స్నేహముగా సంచరించుచుండెను.

మిఘవాయొక్క కుటీరము ఊరికొక మూలగానున్నది. మల్లారరావటకేగిచూడ తలుపు తాళము వేయబడియుండెను. తాళపు చెవియుండు ప్రదేశము నెఱుంగును గాన దానిందెచ్చి తలుపులను దెరచెను. లోపల చీకటిగా నుండుటచే మైనపువత్తిని వెలిగించి చూచెను. ఒక కాగితము పడియుండెను. ఆ దస్తూరీ మిఘవాయొక్క స్వహస్తలిఖితముగా గుర్తించి చదువ నిట్లున్నది. “నేను పైకి వెళ్లుచున్నాను. శీఘ్రముగా కనిపెట్టియుండవలయును.”

మల్లారరావునకు నవ్వు వచ్చినది. ఆ కాగితమున వ్రాయబడిన విషయములగూర్చి కొంతతడ వాగోచించిన పిదప తలుపులను యథా ప్రకారముగా బంధించి తాళమువేసి కొండమీదకు వెళ్లెను.

మిఘవా సాయంకాల సమయమున తారతో మాట్లాడి తన యింటికేగెను. కొంతకాలము విశ్రమించి యొక కాగితముపై పైనవ్రాసిన మాటను వ్రాసి తిన్నగ పర్వతము మీదకేగెను. ఆకాళము స్వచ్ఛముగ నుండెను. చీకటి దట్టమయ్యెను. మిఘవా పర్వతము నెక్కుచుండెను. శీతలవాయుపాతమున నతని హృదయము ప్రపుల్లమగుచుండెను. స్వభావముచేతనే భిల్లయువకుడగుటచే నతని

కంటికి పర్వతశిఖరమున నొక మనుష్యాకృతివలె కన్పడెను. కాని దూరమగుటచే నిశ్చయింప జాలకపోయెను. కుతూహలము మెండ గుటచే నా మనుష్యాకృతినైపు లత్యముంచి పైకెక్కుచుండెను. కొంచెము కాలమునకు గమ్యస్థానము జేరి చూడ నట మనుష్యుడవ డునులేడు. అతనికి సం దేహము బలమయ్యెను. తాను చూచినది మనుష్యాకృతి యని యతని నమ్మకము. ఎటకేగియుండును?

ఆలోచించుండగా నతనిచెవులకు అడుగులచప్పుడు వినవచ్చెను. మిఠువా మెల్లగ నా యడుగుల ధ్వని వినపడినవైపునకు నడచెను. పది గజముల దూరము నడువ నతనిముందొక మనుష్యుడు నడచి పోవుచున్నట్లు కన్పడెను. చీకటియగుటచే నా మనిషి యెవరో గుర్తించుటకు వీలు కలుగలేదు.

ముందు నడుచుచున్న పురుషుడ పర్వతమందలి నిమోన్నత ప్రదేశము జేరి యొక సమచతురమగు శిలపై కూర్చుండెను. ఈ చీకటిరాత్రిలో నీ నిర్జన పర్వత ప్రదేశమున నీ మహాత్ముడెవరిరాకగో వేచియుండెనని మిఠువా గ్రహించెను. ఆ రహస్యమేమో తెలిసి కొనవలయునన్న కుతూహలముతో మిఠువా ఆ పురుషుని వెనుకభాగ మున నెత్తుగా పడియున్న రాళ్లగుట్ట చాటున దాగుకొనెను.

ముగ్గురు మనుష్యులు గుట్ట ప్రక్కనుండిగో నడచిపోయిరి. చీకటిలో మిఠువాను వారు చూడలేదు. కాని వారిసితడు చూచుచునే యుండెను. ప్రథమమున కూర్చున్న పురుషుడీ ముగ్గురను జూచి నిల్చుండెను. క్రమముగ నల్వరు నొకచోటికి జేరిరి. మువ్వరిలో నొకడు మొదటివానిం జూచి యిట్లనియె.

“నీవు వచ్చితివా? గుహకు వెళ్లలేదా?”

“అచ్చటికే బయలుదేరితిని. ఇక్కడ కూర్చుండి కొంచెము విశ్రాంతి తీసుకొనుచుంటిని.”

మిథవా చెవియొగ్గి వారి మాటల నాలించుచుండెను.

మొదటి:—ధనేశ్వరుని గూర్చి నీవేమైన తెలిసికొంటివా?

రెండవ:—విశేషమేమియును లేదు. అతడొక పారిపోయినవచ్చిన అపరాధి. అతనిని పట్టుకొనుటకు వారంబు బయలుదేరినది. పోలీసులనుండి తప్పించుకొనుట కీ ప్రాంతమునుజేరెను. ఒకరిద్దరు సి. ఐ.సి. పోలీసులు అతని కొరకీ ప్రదేశమునకు వచ్చినారు. ఈ సంగతి నొక మిత్రుని వలన వింటిని. ఇది నిజమైన సంగతి.

మొదటి:—మనమా గూఢచారులవలన రెండు విషయముల తెలుసుకొనవలయును. ధనేశ్వరుని అసలు పేరేమి? ఇతడే యపరాధముపై పట్టుకొనబడుచున్నాడు? ఈ రెండు విషయములు మీరు తెలుసుకొనవలెను.

రెండవ:—ఈ రెండు విషయములను తెలుసుకొను టంత లాభము కాదు. కారణమేమనగా, ఈ విషయములు పోలీసువారి వలన తెలుసుకొనవలయును. పోలీసులకు మనకు సర్పములకు ముంగిసల కున్నంత సంబంధము.

మొదటి:—వ్యక్తిగత విరోధమును సాధించుటకే మన నాయకుడీ విషయములను సంగ్రహించుచుండెనని నా యనుమానము. ఇంతకును పట్టుక్రమన కీవిషయముతో సంబంధమున్నదా లేదా యను సంగతి తేలవలయును. రామేశ్వరా! నీ యభిప్రాయమేమి?

రామే:—నీ యనుమానము నిజమే. వ్యక్తిగతవిరోధముతో పట్టు క్రమున కెట్టి సంబంధమును లేదు. వారి కనేక జరుగుదుగా చేయదగిన పనులున్నవి. వానిని వదలి ధనేశ్వరుడెవరు? ఎక్కడి వాడు? ఎందులకు వచ్చెను? ఈ విషయముల వలన నేమి లాభముండునని ప్రయత్నింతురు?

మొదటి:—అక్కడి వృత్తాంతమేమి? డిబ్బ-చాగ్రత్తగా

రెండ:—(అథోక్తిలో) ఇట్టి ప్రదేశమును మనమూ చర్చను జేయ రాకు. గుహలోనికి రమ్ము. సర్దారు రాగలడు. అచ్చట సంగతులన్నియు మాట్లాడుకొనవచ్చును.

రామే:—ఉండుము. నూట్లాడకుము. ఏనయో ధ్వని—

మిఘవామొక్క పొరపాటువలన రాష్ట్ర కదలుటచే చప్పడై సది. రామేశ్వరుడు పిల్లివలె బయలుదేరి ధ్వనియైన ప్రదేశమునకు నచ్చుచుండెను. ఆకస్మికముగ సంభాషణ మాగుటచే మిఘవాకు భయము కలిగెను. రెప్పపాటుగో రామేశ్వరుడు వచ్చి మిఘవా మెడపై చేతితో గట్టిగా నొక్కెను. ఒక్క విసరుతో రామేశ్వరుని క్రింద పడనోసి మిఘవా పరుగెత్త నారంభించెను. రామేశ్వరుడు దొంగ, గూఢచారి, పోలీసు, పట్టండి, పిస్తోలు పేల్చండి. అని యరచుచు తోడివారితో గలసి వానివెంట బరువెత్తుచుండెను.

ఆ సమయముననే మల్లారరావు కొండ యెక్కి యా ప్రదేశ మునకు ప్రక్కగ నిల్చుండి చూచుచుండెను. ఒకడు ముందు పరు వెత్తుచుండ నల్వరు వెన్నంటి పిస్తోళ్లు మ్రోగించుచుండిరి. మల్లార రావుచూచి ముందు పరుగెత్తువాడు మిఘవాయని అనుమానించి తన రివాల్వరు పైకిదీసి తూటాలతో బారుచేసి మిఘవా! మిఘవా! ఇటురమ్ము - నేను మల్లారరావును. అని కేకవేసెను.

మిఘవా లేడివలె ప్రక్కకు తిరిగి యొక్క పరుగున మల్లార రావును కలిసికొనెను. వెన్నాడుచున్న నలుగురిని జూచి మల్లార రావొక యుక్తిని జేసెను. జేబునుండి రెండురకముల యీలలను తీసి యొక్కమూరే నోటబెట్టి యూదెను. రెండుమూడు విధములగు ధ్వనులు బయలుదేరెను. చేతిలోని రివాల్వరును నూటి జూచి ప్రేల్చెను. వెన్నాడు నల్వరును భయపడి గూఢచారులు నల్వరైదు గురున్నారను భ్రమలో పడి వెనుకకు బోయిరి. మల్లార రావీయుక్తి వలన శత్రువులను తరిమివేసెను.

మిఘవా నిట్టూర్పు విడిచి యిట్లనియె. సోదరా! నీవు తరుణమునకు వచ్చితివి. వారి విస్తోళముండు నా తుపాకి యేమి పని చేయగలను? దాని కొకటే గొట్టము.

మల్లూ:—వారెవ్వరో గుర్తించితివా?

మిఘ:—గుర్తునకు దొరకలేదు కాని పట్టుక్రము - అని తరుచుగ వారి నోటనుండి వచ్చినది.

మల్లూ:—పట్టుక్రమా?

మిఘ:—ఔను. అది యొక గుంపునకు పేరు కాబోలు మిఘవా తాను వినిన సంగతులను మల్లారరావున కెరుకపరచెను.

మల్లూ:—మిఘవా! నేటినుండియు నా శిరమున మరియొక కార్య భారము పడినది. కొన్ని దినములవరకు శివనివాసమందే యిండును. ఈ పట్టుక్రమన నెవరు? ఎంతమంది? వీరి కార్యక్రమమేమి? దీని నడుపువాడెవ్వడు? ఈ వషయము లన్నియు సాధ్యమైనంత త్వరలోనే తెలుసుకొనెదను.

7 వ ప్రకరణము

పోదరీ పోదరులు

మిఘవాను గృహమునకుబంపి తాను యశవంతసింహుని యింటికి బయలుదేరెను. మధ్య మార్గమున దుర్గా హోటలు కలదు. హోటలున కెదురుగ వచ్చునప్పటికతని కేదియో చూలోచన తట్టెను. వెంటనే తలయెత్తి చూచెను. ధనేశ్వరుని గదిలో నింకను దీపము నెలుగుచుండెను. రాత్రి చాలభాగము గడచినను నతని గదిలోదీపమే నెలుగు చుండెనాయని అనుమానము కలిగెను. తాను మిఘవావలన వినిన సంగతులు జ్ఞప్తికి వచ్చెను. మనస్సు పరిపరి విధముల యోచన సేయదొడంగెను.

ధనేశ్వరుడు సద్గుణవంతుడు సౌమ్యుడు స్ఫురద్రూపియను విశ్వాసము కలుగుటచే తన సహోదరియైన తారకు ధనేశ్వరుడు భావి భర్తగా నిశ్చయించి యుండెను. కాని తాను వినినసంగతులను బట్టి యతని విషయమున మల్లారరావునకు గొప్పసందేహము కలిగెను. ధనేశ్వరుడు నిశ్చయముగ నపరాధియూ? పోలీసులనుండి తప్పించుకొని వచ్చుట నిజమగునా? ఏకారణమున నతనిపై వారంటు జారీ చేయబడి నది? అని తలపోసెను. ఇంతకాలమునుండి పరిశోధక శాఖలో పనిచేసి నిపుణతను సంపాదించితిని. అనేకమంది మనుష్యుల స్వరూప స్వభావ ములనుబట్టి నిరూపణ జేయుటలో సమర్థుడని పేరుగన్న నాయట్టివాడు ధనేశ్వరుని గ్రహించుటలో పొరబడుట విచిత్రముకాదా? ఏదియెట్లు న్నను నాసోదరియొక్క భాగ్యసూత్ర మేయునకుని సుఖదుఃఖములతో జోడింపబడ నున్నదో యట్టివాని మంచిచెడ్డలను వాని భూతకాలప్రవర్తనమును తెలిసికొనుటలో దోషమేమియును లేదు.

అని తలపోయుచు యశవంతసింహుని గృహమున కేగెను. అందరు మేలుకొని కూర్చుండి యేదియో యూలోచించుచుండిరి. అందరి ముఖముల యందు నుదాసీనభావము కనపడుచుండుటకును - అందరు కానవచ్చిరిగాని శంభూ మాత్రము కానరాకపోవుటకును-మల్లార రావు చిత్తము కలవరపడ జొచ్చెను. ఏదియైన భయంకరకాండ జరిగెనాయని భయపడుచు లోపలప్రవేశించెను.

తార సోదరునిజూచి వికసితవదనయై ఇట్లనియె. అన్నా! వచ్చితివా! మేమందరమును నీరాక కెవరు చూచుచుంటిమి. నీవు వచ్చుటయే మంచిదయ్యెను.

మల్లార:—ఏమి జరిగినది?

తార:—ఏమియునులేదు. కాలూరాయి ఇచ్చటకు వచ్చెను.

మల్లార:—ఇచ్చటకు కాలూరాయి వచ్చినాడా?

తార:—నిశ్చయముగ వచ్చినాడు. నాటిబందిపోటు సమయమున నెట్టి వేషముతో వచ్చెనో అదియే వేషము. ఏమియును భేదము లేదు.

మల్లార:—ఎప్పుడు వచ్చెను?

తార:—సాయంకాలమైన తరువాత వచ్చినాడు.

మల్లార:—పోలీసులకు పట్టియలేదా?

తార:—వానినెవరు పట్టజాలక పోయిరి. చేతికందియు తప్పించుకొని పాటిపోయెను.

మల్లార:—నీ కెవ్వరును సాయము రాలేదా? యశవంతబాబు గృహమున నుండెనా?

యశవంతసింహుడు ముందునకువచ్చి ఇట్లనియె. నేనా సమయమున నింటిలో లేను. వచ్చినతరువాత జరిగిన సంగతియంతయు

తారవలనవింటిని. అనుర్భాగము నానాటికి హెచ్చుచున్నది. వానివలన పెక్కుకొంపలు గూలుటయేగాక వానిబారినుండి తప్పించుకొని జీవించుట దుర్భరమగుచున్నది.

కొంతసేపుండి యశవంతసింహుడు భార్యతోగూడ నిద్రింప నేగెను. సోదరీ సోదరులు గూర్చుండి పెక్కువిషయముల నాలోచించుచుండిరి.

తార:—నేకొక్కతెనుంటిని. ఇంకలో ధనేశ్వరుడుకూడ వచ్చెను. ఏదియో మాట్లాడుచుండ నాదుష్టుడెచ్చడనుండియో యూడి పడెను.

మల్ల:—ధనేశ్వరుడు వానినిపట్టుటకు ప్రయత్నించెనా?

తార:—ప్రయత్నింపకేమి? సమయమనుకూలము కావేదు. వానిరెండు చేతులలోరెండు పిస్తోలున్నవి. ఎట్లునమిపింపగలదు?

మల్ల:—పిరికివాడు బలహీనుడు చూచుచుండియూ దొంగను వదలి వేసినాడు.

తార:—అన్నా! ఒక్కడేమిచేయగలనోచెప్పము. వానిని పట్టుకొన బోయి వానిచేతి పిస్తోలుగుండునకు తనప్రాణమర్పింప లేదనిచూసిన యనుమానము!

మల్ల:—అదికాదు. బోకులందరును ధనేశ్వరుడు కాబారాయికి సహచరుడేగాక యతని పాపకార్యములలో భాగస్వామియని తలంచుచున్నారు.

తారకన్నులు దుఃఖబాష్పములచే నిండిపోయెను. కొలది నిమిషముగా మల్లారావిట్లనియె. జరిగిన యావద్యవృత్తాంతము నెఱింగింపుము. తార జరిగిన సంగతియంతయు చెప్పెను గాని ధనేశ్వరుని రహస్య వృత్తాంతము మాత్రము మరుగుపరచెను. అంతయును విని

మల్లారరావిట్లనియె. అతనికా సంకల్పమేయన్నచో నేదియో యొక యుక్తివలన సతనిని బంధింపగలడని నా నమ్మకము. తార కీమారుగోపమువచ్చెను. అభిమానపూరిత స్వరముతో నిట్లనియె. కాలూరాయి నీకొరకే వచ్చియున్నాడు. రాజోవు పూర్ణిమనాడు భద్రగిరి క్రిందకు వచ్చిన యెడల తన సందర్శనమగును. కావున నిన్ను చ్చటికి రమ్మని చెప్పిపోయెను. శక్తియున్నచో వెళ్లిబంధించి తీసుకొనిరమ్మ.

మల్లారరావునకు మనస్సులోని నవ్వు నడంచుకొని యిట్లనియె. తారా! కాలూరాయి నాయెదుటకి రాజాలడు. రేపుగాకున్న నెన్నచో యొకనాడు వాడు నాచేతికి జక్కుకతప్పడు. అదట్లించుము. ధనేశ్వరుడు సహాయమునకై ఏలకేకలు వేయలేడు.

తార:—తోచకపోవచ్చును. లేదా కేకలు వేసినచో రివాల్యరుచుపయోగించునేమోయని సంశయింప వచ్చును.

మల్లార:—తోచలేదా? నోరెత్తుటకు సాహసములేదా?

సోదరుని మర్మాహత వాక్యములు తార హృదయమును భేదించుచుండెను. తుదకు విధిలేక తనతో శంభూసింహుడు చెప్పినవిషయమును కాలూరాయని వాక్యములను ధనేశ్వరుని మనోవ్యధ నెఱింగించి యిట్లనియె. అన్నా! నీవెన్ని చెప్పినను ధనేశ్వరుని విషయమై యాదుర్కాల్గులు చెప్పినంత దౌష్ట్యముండునని నేను నమ్మజాలను. ఇతని రహస్యమేదియో వారు గ్రహించి బెదరించు చున్నారని నాతలంపు.

మల్లారరావు యోజనామగ్నుడైయ్యెను. షట్పక్రదశము చెప్పిన మాటలనే కాలూరాయి-శంభూసింహుడుకూడ చెప్పియుండుటచే సంశయము మరియు బలమగుచున్నది. ఇతరులకు తెలియని విషయములు వీరికెట్లు తెలిసినవి? వీరికి పరస్పర సంబంధమెట్లు? శంభూ

సింహున కీవివరమంతయు తెలిసియుండును. అతడు నివృత్తిచేయఁ గలడు. కాలూరాయి - షట్ప్రకదశము - వీరల రహస్యము తెరింగి యుండును అని తలపోసెను.

మల్లూ:—సరియేగాని తారా శంభూ మదనజీతో కలసియుండ జూచితివా?

తార:—చూచితిని. వారిర్వురును తరచుగ కలియుచుందురు. అతడు కూడ ధనేశ్వరునకు శత్రుకోటిలో వాడేనా?

మల్లూ:—చెప్పజాలను. కాని శంభూసింహుడు-కాలూరాయి - ఇర్వురును ధనేశ్వరునిపై నొక విధమైన ప్రసంగమే చేసియున్నారు. ఇందువలన ధనేశ్వరునకు వీరితో పూర్వ పరిచయముండునని తలంచెదను. మరి శంభూ మదనజీతో కలసి తరుచుగ సంచరించు చుండుటవలన మదనజీ కాలూరాయియై తిరుగుచున్నాడేమోయని నాయనుమానము. కానిమ్ము. విమర్శన మీదగాని దీనిలోని రహస్యము బయటపడదు. రాత్రి చాల గడచినది. పోయి పరుండుము.

అని చెప్పి మల్లూరరావు గదిలోనికిబోయి పరుండెను. తార - ధనేశ్వరునిగూర్చి పెక్కు విధముల తలపోయుచు తనగదిలోనికి బోయి పరుండెను.

8 వ ప్ర క ర ణ ము

(ష ట్ప్ర క ద శ ము)

మరునాడుదయము మల్లూరరావు శంభూ సింహుని గలసెను. ఇర్వురకును సద్భావములేకున్నను స్నేహితులవలెనే సంభాషించిరి. నాటిరాత్రి మల్లూరరావువిషయమై తానొనర్చిన కార్యమున కతని

మనస్సు మిక్కిలిలజ్జించుచుండెను. మాట్లాడునపుడు భయశంకా కులితు డగుచుండెను. మల్లారరావుయొక్క సూక్ష్మదృష్టికి శంభూ శింహుని హృదయభావము గోచరముకాకపోలేదు. మల్లారరావుతో నతనికి శత్రుత్వమేమియునులేదు. మరియు నతనిసహోదరియైన తార ను పరిణయ మాడదలంచుచుండెను. అట్లయ్యును మదనజీ—గోవర్ధనుల కుట్రకులోబడి యతనిని హింసించుటలో బాల్సానుచుండెను. అందువలన మనస్ఫూర్తిగ మాట్లాడశక్తుడు కాకపోయెను. ఇంతేగాక తన్ననుమానించుచుండెనేమోయని భీతికలిగెను చతురుడైన మల్లారరావు శంభూసింహుని కట్టియనుమానము కలుగకుండునట్లు నవ్వు మొగముతో మాట్లాడుచుండెను.

కొంతకాలము వారిర్వరు మాట్లాడుకొని విడిపోయిరి. శంభూ సింహునియొక్క మాటలలోని తొక్రిబాటును బట్టియు ముఖలక్షణ మునుబట్టియు నాటిరాత్రి తనపైబడిన ఘాతకత్తయముగో శంభూ ఒకడాయని సంశయము కలిగెను. కానితనయనుసూనమును హృదయ గోళమునుదాటి పైకిరానీయలేదు.

దినమంతయు గడచెను. సంధ్యా సమయమున మల్లారరావు దుర్గాహోటలును సమీపించి ద్వారముకడ నిలువబడెను. వెంటనే యొక బండినచ్చి హోటలుముందు నిలిచెను. అందుండి నల్వరువురు ఘలు క్రిందకుదిగిరి. వారిలో మొదటివాడు మధుసూదనరావు, మల్లారరావు మధుసూదనరావును చూచెను. మధుసూదనుడు తరుచు శివ నివాసమునకు వచ్చుచుండుటయు వెళ్ళునపుడు తారతో మాట్లాడుటయు కలదు. ఈ సంగతిని మల్లారరావువెరుంగును. తత్కారణముననే మధుసూదను రాకకేమియు విస్మయపడలేదు.

మల్లారరావు సమీపించి నమస్కరించెను. కాని మధుసూదనుని యందు వెనుకటి ప్రసన్నభావము కానరాలేదు. ముఖవైఖరి మారి

నట్లు తోచుచుండెను. పరధ్యానముగ నున్నట్లుండి నమస్కారమందు కొనెను.

మధు:—నివు కనబడితివా? మేలయ్యెను. నేనిప్పుడు గొప్ప సంకటమున జక్కుకొంటిని.

మల్వా:—మరల కాలురారు మూలముననే?

మధు:—గోనికిరిమ్ము-సావధానముగ సంభాషితము.

ఇర్వురు కలసి హోటలులోనికి వెళ్లి నిర్మానుష్యమైన యొక గదిలోగూర్చుండి మాట్లాడ నారంభించిరి.

మధు:—మల్వార్! నేను తిరిగి బందిపోటు జరిగినది. బంధివిదొంగ లాక్రమించినారు అయిదువందల రూపాయలు పోయినవి.

మల్వా:—ఈ దుర్మార్గము కాలురాయనిదా?

మధు:—కాదు. ఈకూగు అయిదుగురున్నారు. అందరి ముఖమున ముసుగులున్నవి. వెనుక గొకనూరు కాలురారు వలన సర్వస్వము గోల్పోయితిని. మరల ఎట్లాగో కష్టపడి నాల్గు రూపాయల కూడ పట్టుదుండ నీమారు అయిదువందలు పోయినవి. ఈదుర్మార్గమున కంటులేదా! కష్టపడి సంపాదించుకొనిన ద్రవ్యము సనుభవించుటకు ప్రార్థిలేకున్నది.

మల్వా:—శాంతింపుడు. అదొంగలను బంధించుటకు మార్గమేమియు లేదా అని యోశించుచుంటిని.

మధు:—సంపాదించిన దంతయు వారికి ధారపోయుటలేక పేరు మార్గము కానరాలేదు. ఇంతతో పోయినదా! వారు ప్రజే శము నొకదానిని ఏర్పాటుచేసి నేటికి మూడవనాటికి ఒక వేయిరూపాయల నచ్చటికి గొనిరమ్మనియు లేకున్న నీకు చావు దప్పదనియు శాసించి పోయినారు.

మల్లూ:—భయంకర వృత్తాంతము. కాని మీరొక్క పైసయైన నీయవలదు. చూతము. వీరి బెడరింపు లెంతవరకు పనిచేయునో!

మధు:—ఇచ్చుటకు నాదగ్గర నేమియున్నది? మరణమునకు సిద్ధపడవలసినదే.

మల్లూ:—వేయిరూపాయల దీసికొని యెంటిగ రమ్మనెనా? లేక యితరులెవరైనా—

మధు:—ఆవివరము నాకు తెలియదు. సర్దారు పిస్తోలును నాతలకు గురిచేసి యిట్లనియె. జాగ్రత్త. డబ్బుతెచ్చుట మరువకుము. తెలివితేటల నుపయోగించితివా? చచ్చితివనుకొనుము.

మల్లూ:—సరిగే చూతము. నిశ్చింతతోనుండుము. దానివిషయమై నేనుస్వయముగ నాలోచించెదను. మీరుమాత్ర మీవిషయము నితరుల కెవరికిని తెలియనీయరాదు. నేనుమీకుతోడబ్బటు జేయు సంగతి ఒరులు వినగూడదు. జాగ్రత్త, ఇంకొకమాట. ఆ దొంగలు తమపేరే మైన బెప్పినారా?

మధు:—షట్చక్రదళమనుపేరు నొకదానిని చెప్పినారు.

మల్లూరరావామాటనువిని యోచనామగ్నుడయ్యెను. కొంత తడవాగొచించి యిట్లనియె.

మల్లూ:—మధుసూదనబాబూ! మీరిదివరలో మదనజీవి కలసినారా?

మధు:—నాలుగైదుదినములక్రింద పూనాగో కలసితిని.

మల్లూ:—సంభాషణము జరిగినదా!

మధు:—ఎక్కువ ఏమియునులేదు. మామూలు కుశలప్రశ్నలే. మనో వ్యాపారము ముగిసినప్పటినుండియు నేనతనితో మనసిచ్చి మాటాడుటమానితిని.

మల్లా:—మీరుడబ్బుతీసుకొని శివనివాసమునకు ప్రయాణమైన సంగతిని మదనజీ కెఱుకపరచితిరా!

మధు:—ప్రయాణముసంగతి చెప్పితినిగాని డబ్బుమాట చెప్పలేదు. పట్టుతానులుగలకొట్లు విక్రయింపబడుచున్నవనివింటిని. అందుకొరకు వెళ్ళుచుంటిని చెప్పితిని.

మల్లా:—మదనజీని నేనింతవరకు కామారావు నేషధారియనియే యనుమానించుచుంటిని. ఇప్పుడు పట్టుక సంచారకుడని కూడ యూహింపవలసి వచ్చుచున్నది.

మధుసూదనరావు శ్రుల్లిపడి నాట్లనియె. మల్లారీ! ఇదంతయు నీయనుమానముగాని వేరుకాదు. నీవు మొదటినుండియు మదనుడే కామారావు అని తలంచియుంటివి. ఈ యెనిమిదేండ్లనుండియు నీవిషయమును ప్రమాణముగా నిరూపింప జాలకుంటివి. నీయనుమానము ప్రమాదము, పొరబాటుగాని వేరుకాదు. పట్టుక నాయకుడనుట గూడ మిథ్యయని నాయభిప్రాయము. ఒక నిరపరాధి దండింపబడుట న్యాయముకాదు.

మల్లా:—నాయూహ-లక్ష్యము వ్యర్థము కాజాలను. తగినంత నిదర్శనము లేకుండా-ప్రమాణములను సంగ్రహించకుండ-నేనెవరిని దండింపజేయ ప్రయత్నింపనని నమ్ముదు.

తదుపరి వారిద్వారకు మరికొంతకాల మితర విషయములను గూర్చి సంభాషణము జరిగెను.

పిమ్మట మధుసూదనరావు తారను బాడనేగెను. మల్లారావు వేరుపనిమీద వెడలిపోయెను.

9 వ ప్రకరణము

దృఢ చిత్తము

మల్లారరావు హోటలునుండి బయలు దేరునప్పుటికి చీకటి పడెను. మధుసూదనుడు చెప్పిన విషయముంగూర్చి యోజించుచు నూరుదాటి నడచుచుండెను. నడచుచున్నకొలది ప్రాంత మందలి పర్వతపంక్తి సమీపించుచుండెను. మల్లారరావు బాటనుదాటి యొక పర్వతము క్రిందకేగెను. దూరమున వృక్షములచేత గప్పబడినట్లున్న గోవర్ధనుని కుటీరము గాన్పించెను. అందుండి సన్నని దీపపు వెల్తురు కూడ మినుకు మినుకుమని ప్రకాశించుచు గన్పట్టుచుండెను. వెంటనే పులిందయొక్క సుందరవదనార విందము జ్ఞప్తికి వచ్చెను. తనగాయ మునకు చికిత్సజేసి నప్పటినుండియు నతడా కరుణార్ద్రహృదయ-మహోదారచరిత్ర-సుందర శాలికయొక్క వదనారవిందమును మరువజాలక పోయెను. గోవర్ధనునివంటి వికృతాకారునకు-నరరూప రాక్షసునకిట్టి సౌందర్య ఖనియైన కుమార్తెయెట్లు జనించెను ? ఆయమాయకురాలి పైనాతడు చూపించిన క్రౌర్యమును దలంచినకొలది నతనిహృదయ మునకట్టి నీచుడు-క్రూరుడు నృశంసుడైన తండ్రికిట్టి దేవస్వరూపిణి యగు కన్యకయా ? పులింద నిశ్చయముగ నతని పుత్రికయేనా ? అను సందేహము కలిగెను. ఒక్కమారామె వదనమండలమును జూచు వాంఛ బలమయ్యెను. మెల్లగ కుటీరమును సమీపించెను. ఒక్కమారు నలుదిశలు సావధానముగా బరికించెను. విపత్తునకేమియు కారణము గాని సూచనలుగాని లేవని నిశ్చయించుకొనెను. కుటీరమునకు ముందు గాని చుట్టుప్రక్కలగాని యెట్టి ధ్వనియునులేదు. సాహసించి కుటీర ద్వారమును చేతుతోతట్టెను. వెంటనే తలుపులను తెరచుకొని పులింద యెదురయ్యెను. మల్లారరావును చూచుచుటవలన నామెహృదయ

కమలము సంతోషముచే ప్రప్లుతమాయెను. కాని ఊణకాలమునకే యాసంతోష చిహ్నమునశించెను. నేత్రము లశ్రుపూరితములగుటచే తలవంచుకొని నిలువబడెను. మల్లారరావు సాహసించి పలుకరించెను.

మల్లారా—పులిందా! కుశలముగనుంటివా? మాతండ్రినిచ్చటనున్నాడు?

పులిం—కుశలముగ నేయుంటిని. మాతండ్రితో నేమిపని? ఎచ్చటికో పోయినారు.

మల్లారా—అతిథివైనచ్చిన నన్నులోపలికి బిలువ దలచుకోలేదా?

పులిం—(గద్గదస్వరముతో) ఈ భయంకర ప్రదేశమునకు మీవంటి వారురాకూడదు. గతించిన విషయమును దలంచిన మిమ్ము లోనికి బిలువభయమగుచున్నది. శీఘ్రముగ నెడలుట శ్రేయము.

మల్లారా—పులిందా! మొన్నటివృత్తాంతము నాకుక్రొత్తగాదు. ఇట్టి పరిస్థితులు నాకిదివర కెన్నియోతటస్థించినవి. ముందెన్నియో రానున్నవి. ఇంతనూత్రమునకే భయపడవలయుగా! నీతో కొంచెము కాలముమాట్లాడవలయునని వచ్చితిని. నావలననీకే మైన కష్టముగాని, అననూనముగాని కలుగునని భయమున్న స్పష్టముగ వచింపుము. నాసంకల్పమును విరమించెద. పులింద మనస్సిద్ధిపడు పరధ్యానమున నుండెను: అన్యమనస్కయై యుండి ఆమె గెండుమూడడుగులు వెనుకకువైచెను. మల్లార రావు దానినంగీకృతిగ దలంచి లోనబ్రవేశించి తలుపును బంధించెను. పులింద సమీపమున నిలువబడియుండెను.

మల్లారా—నేనిచ్చటికి వచ్చుట వలన నీకెట్టివిపత్తుగాని, అపాయము గాని రాదుగదా!

పులిం—నాకేమియు భయములేదుగాని మాతండ్రివచ్చినచో మీరు నిర్భయముగా నిరపాయముగ నిచటనుండి పోజాలిరని నా

యనుమానము. దైవేచ్ఛనలన నిన్న సురక్షితముగ మీరు వెళ్ళినను నేడట్టియవకాశము లభించుట కష్టమని నాకుతోచుచున్నది.

మల్లూ:—నన్ను గూర్చిన చింతను వదలుము. కష్టముల నెదుర్కొనుట యే నాతలంపు. వచ్చినపని పూర్తిచేసుకొనక మరలువాడనుగాను. నీహానర్చిన యుపకారమును నాజన్మమధ్యమునమరువను. నీవైఖరిచూడ జీవితమునుచాల కష్టముగ గడపుచుంటివని తలంచెదను. కావుననీజీవితము సుఖమయమగుట కేమిచేయవలయునో తెల్పితివేని నాశక్తికొలది ప్రయత్నించి నీకష్టమును తొలగించెదను.

పులిం:—నేను దుఃఖినినని మీతో నెవ్వరనిరి? ఒకవేళ మీరే యూహించినచో నా యూహను పరిత్యజింపుడు. నేను నాప్రారబ్ధముననుభవించుచున్నాను. దాని ననుభవంపకతప్పదు.

మల్లూ:—ఇది యొకభ్రమ. ఇంతకును నీవీచెరనుండి విముక్తురాలవు కాదలంచుకొనలేదా?

పులింద వదనమున విషాదచ్ఛాయ లలముకొనెను. చింతాభర స్వరముతో నిట్లనియె. అయ్యా! మీరుదయారస భరితులు నాక్షేమముకోరి చెప్పియున్నారని నేనెఱుంగుదును. కాని యదృష్టము నెదిరించు సాహసము నాకు లేదు. అట్లుచేసినను లాభములేదు.

మల్లూ:—పులిందా! నీతండ్రి స్వభావము నీస్వభావమును గుర్తించితిని. నీవు దేవీస్వరూపిణివి కరుణామయివి. కోమల స్వభావపు. నీతండ్రి కేవలము రాక్షసుడు. పితాచ స్వరూపుడు. అట్టివానికి నీవు పుత్రిక వెట్లగుదువు? ఒకవేళ నాదస్యుని పుత్రిక

నైనను-సీవు సుగుణాల కుప్పన. అట్టి దుష్టునితో నుండుట వలన చిరకాలము సీవు సహృదయ కోమలమును-సీపవిత్రతను- సీసంగుణ పుంజమును సురక్షితముగ నిలుపుకొన జాలవని నాయనుమానము. ఎంతివారికిని సహవాస గోషములంటక మానవు. నేడు-ఆపన్నులను జూచి కన్నీరు నించు సీవు కొన్ని దినములు జరిగిన పిదప పరమఃఖమునుజూచి సంతసింపగలవు. సాంగత్యగోషము మిక్కిలిచెడ్డది. ఆగోషపంకమున గూలి తివా! వెలికినచ్చుట సీశక్తికి మించినపని. కావున సావధాన పుకమ్ము. పడిపోవుటకు ముందుగనే యాత్మరక్షణోపాయము నాలోచించుకొనుము. నిన్న నన్నరక్షించితివి. నేడునిన్నుధరింపవచ్చితిని.

పులిం:—ఆర్యా! ఊమింపుము. నాకర్మఫలితమును నేననుభవింప వలయును. నన్ను వదలుడు.

మల్హా:—సీవుబుద్ధిమంతురాలవు. నిష్కారణముగ నాయుపదేశమును త్రోసివేయుచుంటివి. పోనిమ్ము. నీవిట్లుండుటకు వేరొకరహస్య కారణమేమైనగలదా?

పులిం:—ఏమియునులేదు. నాకు తెలిసిన దానిని వివరింపుచుంటిని. నేను గోవర్ధనసింహుని కుమార్తెను. దుష్టుడైనగానిండు విశ్వమున నాకాతనికన్న నాత్మీయు లెవరునులేరు. అందువలన నేను నాతండ్రిని వదలజాలను. వదలను.

మల్హా:—ఏమిటంటివి? నీవామహాపాతకుని సాహచర్యమును వలదవా?

పులిం:—అయ్యా! వ్యర్థవాక్యములతో ప్రయోజనములేదు. పితృ నిందను వినజాలను. నాకుకష్టము గల్గింపక మీరు వెడలి పొండు. నాతండ్రి వచ్చువేళ యైనది.

మల్లూ:—అట్లయిన నేనింకమీద నిన్నుజూడ రావచ్చునా?

పులిం:—రాకుండుటయే మన ఉభయులకుమ ఊమము. మీహృదయము గంభీరమైనదనియు మీయుపదేశము లమూల్యములనియు నేనెరుంగును. కాని, నేను చేయగల్గినదిలేదు. నన్ను మరచిపొండు. నేటినుండియు మన మిద్దర మపరిచితులము. ఇంక వెళ్లుడు. ఇట్లు పల్కినందులకు ఊమింపుడు. ఒక్కఊణమైన నిలువవలదు.

అనిపల్కి పులింద లోనికి బోయెను. మల్లూరరావు వ్యధిత హృదయుడై కుటీరము దాటివెడలి పోయెను.

10 వ ప్రకరణము

—:కాలూరాయి కల్పనాచతురత:—

జామురాత్రి చాటెను. శివనివాసగ్రామమంతయు నిశ్శబ్దమగుచుండెను. ఊరిలో ప్రవేశించుటకు ముందొక-ఇటుకలతో కట్టబడిన పాతయిల్లును దానికెదురుగ నొకవృక్షమును కలపు. వాని రెండింటిమధ్యనుండి నన్ననిమార్గములోనికి బోవును. తత్సమయమున నొక పురుషుడొమార్గమునుండి భీతచిత్తునివలె నలుప్రక్కల జూచుచు నడచుచుండెను. నలుప్రక్కల చీకటి వ్యాపించియుండెను. ఆకస్మికముగ నాపురుషున కడుగుల చప్పుడు విసపడెను. ఎవ్వరో బాటసారియై యుండునని తలంచి ప్రక్కకుతిరిగి చెట్టుచాటున దాగెను

వెనుకనుండి వచ్చుచున్న బాటసారి సమీపించుటయే తడవుగ చెట్టుచాటున దాగిన పురుషుడు వెనుకనుండి పోయి యాబాటసారిపై

బడిరహస్యముగ దాచిన పిస్తోలును పైకితీసి గురిచేసి యిట్లనెను. జాగ్రత్త. కదలవలదు. కదలితివా! ఒక్కదెబ్బతో ప్రాణములను గోల్పోయెదవు.

బాటసారి భయకంపిత స్వరముతో నీకేమ కావలయును? అని యడిగెను.

పురు:—దగ్గరనున్న ధనమునుచూపుము మొత్తమంతయు నిచ్చిన వేయుము. లేకున్న పిస్తోలు చూచితివా?

బాట:—ఈ మాత్రమునకేనా! ఇంతతోందరయా! మొదటనే చెప్ప కూడదా! ఇనుగో లెక్కపెట్టుకొనుము.

అని పల్కుచు బాటసారి జేబులోనుండి రూపాయలను తీసి చూపుచు లెక్కపెట్టుచుండెను. ఆక్రణమకారయగు పురుషుడు లోభ దృష్టితో రూపాయలను జూచుచుండెను. బాటసారి తరుణము గని పెట్టి యాపురుషుని కంఠమును కుడిచేతితో గట్టిగపట్టి వెనుకకు త్రోసెను. ధనమును జూచుచు నజాగ్రత్తతో నుండుటవలన నాత్రోపు నకు రి గజములు వెనుకకు పడిపోయెను. అట్లు పడుటవలన శిరమునకు గట్టిగ దెబ్బతగిలెను. దెబ్బతగిలినను సహించుకొని లేచి యొడలిపై నున్న దుమ్ము దులుపుకొనుచుండెను. ఇంతలో మన బాటసారి వానిని గట్టిగ బట్టి చల్లని వస్త్రపుకొకదానిని గుండెలకానించెను. మొదటి వాడు తడిమిచూచి దానిని పిస్తోలని తెలుసుకొనెను. క్రిందపడుటలో తన పిస్తోలు ఎచ్చటపడెనో కానరాలేదు. తన యాయుధము వ్యర్థ మగుటయేగాక తిరిగి తనపై మరియొక రివాల్యరు ప్రయోగింపబడుట కీతడు వెలతెలబోయెను. బాటసారి తనచేతి రివాల్యరును అట్లేపట్టి యుంచి శాంతభావముతో నిట్లనియె. మిత్రమా! దయచేసి నిలువబడుము. చెప్పినట్లు వినవేని నాచేతి రివాల్యరు నీజీవితమును గైకొనును.

మొదటివాడు లేచి నిలువబడి మన బాటసారింజూచి నన్ను
క్షమింపుము. ప్రాణము తీయవలదు అని పల్కెను.

బాట:—నీవు బందెపోటు దొంగవా?

దొంగ:—కాదు. కాదు. ఇంకమీద దొంగనుగాను.

బాట:—బాటసారులను దోచుకొన వలయునను బుద్ధి ఇంత శీఘ్ర
ముగో మారిపోయినదా?

దొంగ:—నీ ముఖమునగల ముసుగునుజూడ నా కనుమానముగల్గు
చున్నది. మరియు నీవు సహజమైన కంఠధ్వనినిమార్చి పల్కు
చున్నట్లు తోచుచున్నది. చూడగా నీవుగూడ మావృత్తికి
సంబంధించిన వాడవేమోయని తలంచుచున్నాను.

బాట:—నెనెల్లప్పుడును ముసుగుతోనే దిరుగుచుందును. నన్ను నీవు
గుర్తించ లేదా?

దొంగ:—లేదు.

బాట:—నా పేరు కాల్వారాయి.

పేరు వినినంత దొంగ కమితభయము కలిగెను. ఓహో! ప్రమా
దము. భయంకర చోరాగ్రేసరా! నన్ను రక్షింపుము. నీసంగతి
నెఱుంగక ఎవరో పథికుడని తలంచితిని.

బాట:—(నవ్వుచు) నీసామర్థ్యమింతయే ట్టణములు మొదలు
కుగ్రామములవరకు నెవరిపేరు విని గడగడ వడకుచుందురో
యట్టి కాల్వారాయినగు నన్నే దారిగాచి దోచుకొన దలంచితివే?
సోదరా! నీపేరేమి?

దొంగ:—నా పేరు రామేశ్వరుడు.

కాల్వ:—నీవు షట్చక్రదళమునకు సంబంధించిన వాడవా.
రామేశ్వరుడు తృల్లిపడెను. ఇది యెక్కడి సంకటమాయని
విచారించుచుండెను.

కాలూ:—నామాటలను వినుము. నీవు పట్టుక్రదశమునకు సంబంధించినవాడవైనచో వారందరితోనిట్లు చెప్పము. మీదశమునకు సంబంధించిన వారెవ్వరును నావైపునకు రాకూడదు. శివనివాసము నాదృష్టిలోనున్నది. ఆగ్రామమునుగూర్చి మీ రాసపడకూడదు. మీ గుంపంతయు గలసి మరియొక ప్రదేశమును వెదకికొనుచు. మరియొక సంగతిని వినుము. నేటివరకు నాశరీరమున జేయవలెదినవాడు సురిక్షిముగ దాటిపోలేదు.

రామే:— వలదు. వలదు. నన్నువదలుము. నీవు దొంగలకెల్ల రాజపు. నావంటి క్షుద్రప్రాణినిజంపి నీచేతికి కళంకముగల్గించుకొనవలదు. రక్షింపుము. ఇంకమీద నీనీడనైననొక్కను.

కాలూ:—నీకు ప్రాణములపై యాసగలదేని నేను చెప్పినట్లు చేయవలయును. అట్లొనర్చిన నిన్ను రక్షించెదను.

రామే:— చెప్పము. నీయాజ్ఞను గాలించుటకు సంసిద్ధుడనై యున్నాను.

కాలూ:—నీవు నావలెనే వేషమును ధరించి మర్గాహోటలునకుబోయి నేనే కాలూరాయినని చెప్పము!

రామే:—అక్కడనున్న వారు నన్ను బంధింపరా?

కాలూ:—ఆమాటను చెప్పినవెంటనే పారిపోయి.

రామే:—ఒక వేళపట్టుబడిన యెడల?

కాలూ:—పట్టుబడిన వారిచేత జచ్చెదవు. నేను చెప్పినట్లు చేయకున్న నాచేత జచ్చెదవు. ఎట్లయిననుతప్పదు. కానినేను చెప్పినట్లు చేసితివేని తప్పించుకొనుట కవకాశములభించును. ఆయుర్దాయమున్న బ్రతుకగలవు.

రామే:—నాకాదుస్తు లెట్లులభించును ?

కాలూ:—ఇదిగో దీసుకొనుము.

తనమునుగులోనుండి నల్లని దుస్తులను తీసిరామేశ్వరుని చేత నుంచెను. రామేశ్వరుడు ప్రాణముల నరచేతబట్టుకొని రామనామ ధ్యానము జేయుచు దుర్గాహోటలునకు బోయెను.

తత్సమయమున దుర్గాహోటలులో జామురాత్రిగడచి రెండవ జాము ప్రవేశించుటచే చిరస్థాయిగ నున్నవారును కాలోచితముగ వచ్చిన పరదేశీయులుకూడ భోజనాదికముల దీర్చుకొని క్రిందపంటిలో నొకప్రక్కనాసీనులైయుండిరి. కొందరు ధూమపానమును-మరికొందరు తాంబూల సేవనమును-కొంతమంది యిష్టనల్లాపమును జేయుచుండిరి.

ఇంతలో సింహద్వారమునుండి యొక పురుషుడు నల్లని ముసుగుతో ప్రవేశించెను. చేతపిస్తోలును ధరించి గంభీర స్వరముతో నిట్లనియె, మహాశయ్యారా ! మీలో నెవరైన కాలురాయవిజూడ డలంతురేని మీపాపపుకన్నులతో జూచి నేత్రములను సఫలముజేసికొనుడు.

అచ్చట గూర్చున్న వారందరికీ-మూడు తృల్లిపడి చూచిరి. అందరి నోళ్లనుండియు, కాలూరాయి అనునామము బయలుదేరెను. అట గూర్చున్నవారిలో ముందుగా నొకడు బయలుదేరి కాలూరాయి వేషధారిపై బడనేగెను. అతనివెంట మిగిలినవారందరును బయలుదేరి పోయిరి. క్షణకాలములో దుర్గాహోటలంతయు జనశూన్యమయ్యెను. ఆముందు వెళ్లిన పురుషుడు పాఠకులకు పూర్వపరిచితుడగు మల్లారరావు.

నిజమైన కాలూరాయి చీకటిలో నొకప్రదేశమున దాగియుండి అందరువెళ్లిన తదుపరి మేడమీదకు బోయెను. తత్సమయమున ప్రధాన కర్మచారియైన సోమేశ్వరపాండ్య తనగదిలోనుండి బేరొక

చోటికి పోబోవుచుండ కాళూరాయి తటానున ద్వారము నడ్లగించెను. సోమేశ్వరుడాశ్చర్యముతో “కాళూరాయి” అనిపత్కెను.

కాళూ:—(పిస్తోలుగురిచేసి) నన్ను గుర్తించితివా ?

సోమే:—గుర్తింపకేమి? మొన్నటిది నమున నీవు కొట్టినచెబ్బను మరల మన్నను మరపురాలేదు. లేకున్న నిన్ను పట్టుటకందరును పరు నెత్త నేనిట్లుకందునా ?

కాళూ:—చాలబుద్ధిమంతుడవు. కాళూరాయిని బట్టుకొనుటకై పరు గెత్తిరి. కాని, నాడు నిజమైన కాళూరాయి కాదు. నేనేవాని కట్టి వేషమునువైచి పంపితిని. వాచాక వేళ పట్టుబడినయెడల నీవు వానితో యధార్థమునుచెప్పి నిజమైన కాళూరాయి నగు నేనుగోపలికివచ్చి వెల్లడినని చెప్పము. జాగ్రత్త! చమత్కారము నుపయోగపరచితివా ! నీప్రాణమును నీవికావు. ఇంక నీదారిని నీవుపోవచ్చును.

సోమేశ్వరుడు వేరొకగదిగోని కేగెను. కాళూరాయి నిర్విఘ్నముగ తనకార్యమును దీర్చుకొననేగెను.

సుమారు ఇరువది నిమిషములకాలము గడచునప్పటికి కాళూరాయి వేషధారిని వెన్నాడిన వారందరు తిరిగివచ్చిరి. సోమేశ్వర పాండ్యవచ్చి కాళూరాయిచెప్పిన సంగతి యంతయు డెలియపరచి మరియు నిట్లనియె. కేకలువేయుటకైనను నాకాశూర్తుడు సమయ మీయక పిస్తోలుచూపించి రాకు వాగ్బంధనము గావించినాడు.

సోమేశ్వరుని సూతును వినినవెంటనే అటనున్నవారెల్లరు తమ సామానులను జూచుకొన గడులగొని కేగిరి. చూడగా తేలికసారాంశమేమి? కొందరి విలువగలవస్తువులు పోయినవి. మరికొందరి హక్కుము పోయినది. మరికొన్ని వెండి బంగారపువస్తువులు పోయినవి. అన్నిటి కన్న

పెద్దవిశేష మింకొకటిగలదు. మధుసూదనరావు గదిలో నచేతనుడై యుండెను. మల్లారరావు మరికొందరును సమీపించి యుపచారములు సల్పుచుండిరి. కొంతసేపటికి తెలివినచ్చిచూడ మల్లారరావు ప్రక్కను గూర్చుండి యుపచారములు సల్పుచుండెను. తెలివినచ్చుట గనిపెట్టి మల్లారరావు పలుకరించెను.

మల్లారా:—మధుసూదనబాబూ! ఎట్లున్నది? మీకీస్థితి యెట్లుకలిగినది? ఇందులకుగూడ కారకుడు కాలూరాయి అని తలంచెదను.

మధు:—ఏమి జరిగినదో నాకు తెలియదు. నేను ద్వారమువైపునకు వెన్నుంచి కూర్చుండి వ్రాసుకొనుచుంటిని. వెనుకనుంచి అడుగుల చప్పుడు వినబడినది. నీవు వచ్చుచుంటివని తలంచి వెనుకకు తిరిగితిని. ఆకస్మికముగ నెవ్వరో నాతలపై గట్టిగా కొట్టిరి. తలతిరిగి పడిపోయితిని. తదుపరి యేమైనదో నాకు తెలియదు. ఇచ్చటికి కాలూరాయి వచ్చినాడా?

మల్లారరావు జరిగిన సంగతినంతయు తెలియజేసి మీతాలూకు వస్తువు లేమైనా పోయినవేమో చూచుకొనుడని హెచ్చరించెను.

మధు:—ఎత్తుకొని పోవుటకు నాదగ్గర నేమి మిగిలినది. ఉన్నదంతయు చోరుల కప్పగించితిని. ఇంతమంది పోలీసువారు, పరిశోధకులు కనిపెట్టియున్నను దుర్మార్గుడైన కాలూరాయివచ్చి యిట్టి భయంకరకృత్య మొనర్చెననిన నింకేమనవలయును? తుదకు వీరందరాతనిబట్ట నసమర్థులని తేలినది.

మల్లారరావు శిరఃకంపము జేయుచు నచటనుండి క్రిందకు వచ్చుచుండ సింహద్వారముకడ ధనేశ్వరు డెదురయ్యెను. ఇంతవర కెచ్చట నుంటివని ధనేశ్వరు నడిగెను.

ధనేశ్వరుడు వెంటనే ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు శంకించెను. ఒక నిమిషమాగి కొంచెము పనియుండి వెలుపలికిగిరి అనెను.

మల్ల:—నీవు కామారాయని చూడలేదా?

ధనే:—నేనెల్ల చూడగలను?

లోపలనుండి సేవకులొకడువచ్చి దొంగ నెట్లిన తరువాత ధనేశ్వరుడు వచ్చెనని మహారావుతో జెలిపెను. ఆనూటతో ధనేశ్వరుని ముఖము సకుంచితమయ్యెను.

మల్ల:—(ధనేశ్వరునితో) నీ నెచ్చికి వెళ్లిని?

ధనే:—తూర్పువైపునకు వెళ్లియుంటిని.

మల్ల:—తోవో తో నిన్నెవ్వరును కలిసికొనలేదా?

ధనే:—లేదు. సన్నిష్టు గ్రుచ్చియడుగుటకు కారణమేమి?

మల్ల:—ఏమియును లేదు.

ఇర్వరును చెరియొకవైపు నెడలిపోయిరి. ధనేశ్వరుని ప్రవర్తనమును బట్టియు సంకుచితభావమునుబట్టియు మహారావున కతనిపై సంశయము వృద్ధికాజొచ్చెను. కాలారాయితో నిలిచి కీడియో సంబంధముండితీరవలయును. కావున నితనిపై శోకకన్నులదశలయు నని నిశ్చయించెను.

11 వ ప్రకరణము

—: ధనేశ్వరుని సంకటము :—

రాత్రి రెండుయూమములుదాటినది. దుర్గాహోటలులో సందరును తమతమగదులలో నిద్రించుచుండిరి. సింహద్వారము బంధింపబడియుండెను. పత్రిపాణియు నిద్రాబద్ధమైయుండెను. ధనేశ్వరునకు

దగ్గరకు బోయిచూడ తలుపు కొంచెముగ తెరువబడియుండెను. నంకు లబోనుండి తొంగిచూడ దీపపు వెల్తురున నిర్వురు పురుషులు జూడ మాడు చుండిరి. ధనేశ్వరుడు వారిర్వరినిగుర్తించెను. వారిలో నొకడు గోవర్ధనుడు, రెండవవాడు తనకు ప్రతిద్వందియై తనప్రేమైక నిధాన మైన తారాపాణిగ్రహణమునభిలషించుచున్న శంభూసింహుడు. శంభూ శివనివాసమందలి యొక గౌరవనీయ వ్యక్తికి మేనల్లుడు. అట్టి వాడీ సీచునితోగూడి ద్యూతమాడుటమా? శంభూసింహుని వెనుకటి స్థితినిదలచి ప్రస్తుత మాతని కార్యక్రమమును బాచునప్పటికి ధనే శ్వరున కన న్యము కలుగుటయేగాక నిర్వహించ నచ్చెను. కాలుకదల్చక గట్టిగ నిట్టూర్చైన విషునక ద్వారముకడ పొంచుండి వారిమాటలను వినదలంచెను.

లోపల పూడిముల్లపై పందెములు పడుచుండెను. శంభూ సింహుడు నూటిచూటికి నోడిపోవుచుండెను. తనదగ్గరనున్న ధన మంతయు ఖర్చుపడినది. ఇంకవిరక్తిపుట్టుటచే నిట్లనియె.

శంభూ:—ఈదినమున నీకు చాలలాభముకలిగినది. ఆట చాలింతము.

గోవ:—నాకు సప్తమేదినమున కలిగినది? ఒక్కనాడైన నీవు నన్నో డింపగల్గితివా?

శంభూ:—నేనోడిపోవుచుంటిని గనుక నే నీకు దినములుగడచుచున్నవి.

నీరొట్టె నేటితోబడుచున్నది. లేకున్న నీపనియేమగునో?

గోవ:—ఎన్నటికి నట్లుదలపకుము. ఇతరులసహాయము నాకక్కర లేదు. భగవంతునిదయవలన నాకొక నిశ్శేషము దొరకినది. నాకు కావలసినధనము నందుండి తెచ్చుకొని జీవితము గడుపు కొనగలను.

శంభూ:—నేనీసంగతి నితరులవలన వింటిని. గాని నమ్మలేదు. నీకా
ధనము దొరకి యెంతకాలమైనది?

గోప:—సుమారు ఆరుసంవత్సరములక్రింద.

శంభూ:—అసగా 1925 సం॥రము నై శాశుమానముగో.

పట్నీన మాటను వినునప్పటికి గోవర్ధనుని కన్నులెరిపింపడము.
నివానించి శంభూసింహుని ముఖమును వీక్షించుచుండెను.
శంభూ గానినిగమనింపక నిట్లనియె. నీరామ పూదాలోని గోపా
లరావు మధుసూదనరావుగార్ల కంపెనీదానిగారు 150000లు
కాబారాయించేతికి జిక్కినవో యాదాడే నీవీని షేషము లభిం
చినదా?

గోప:—నీవిట్లెల మాట్లాడుచుంటివో నీయభిప్రాయమేమో నాక
ర్థము కాలేదు?

శంభూ:—అర్థముకాలేదా! అనుమానపడకుము. మాటవరుస కను
చుంటిని. నేను విన్నదానినిబట్టి సమయము నిర్ధారణమొనర్చితిని.
కాబారాయించేతికి ధనమును కొల్లగొట్టుటయు నీకు నిషేధము దొర
కుటయు నొకసమయమున నేగదా!

గోప:—అట్లయిన నే కాబారాయినని మా నీయభిప్రాయము. శంభూ
మాతాడక నవ్వుచుండెను. గోవర్ధనుని దృక్పథము హాళి
పోయెను. ముఖము వికృతమయ్యెను. కన్నులు చింతనిష్క్రమవలె
నెట్టిపడెను. ధనేశ్వరున కతని భావసంచలనముచూడ మనస్సు
భీతికలిగెను.

గోప:—శంభూ! జాగ్రత్త. ఇట్టిచూట నింకమీద నెన్నడును పలుక
వలదు. నీతలంపుచూడ నన్నే కాబారాయించుచున్నవి పోలీసు
లకు పట్టీయ దలంచితివని తెలియుచున్నది.

శంభూ:—నీవొకదినముననాతో నేనేపరిశోధకుడనైన యెడల గోపాల రావు మధుసూదనరావుగార్ల ధనము నొక్కనిముసములొ తెప్పించినాయని పల్కియుంటివిగాదా?

గోప:—మరల నదేమాటయా! నీవున న్నురికంబమున కెక్కించిగాని శాంతిజెందవు కాబోలు.

శంభూ:—మిత్రమా! భయపడకుము. నేనేరహస్యము నెన్నటికిని బయల్పరచను. నామాటను నమ్ముము.

గోప:—వెల్లడిచేసితివా చచ్చితివని తలంపుము. కాలురాయికి నాకు నేమిసంబంధము? వాని నెవ్వరు గుర్తింపగలరు?

శంభూ:—గోవర్ధనా! నామాటనువినుము. నాకీప్పుడు సమయము బాగుగాలేదు. చేతపైకములేక చాలకష్టపడుచుంటిని. నీకు లభించిన దానిలో నాకుగూడ కొంచెము భాగమొసగుము. మిత్రునకు కష్టకాలమునగోడ్పనుము. తనపరి ఈ రహస్యము బ్రహ్మయైన తెలిసికొనజాలడు. చిక్కతీరిపోవును.

గోవర్ధనుడు తటాలున బొడ్డునగల కత్తివీటిని యిట్లనియె. నీగుండెలలో దీనిని గ్రుచ్చినయెడల నన్నిచిక్కులు తీరిపోవును. తెలిసినదా?

గోవర్ధనునియాకారము భయంకరమైపోయెను. వెలుపలనుండి కనిపెట్టియున్న ధనేశ్వరునకు కాలుసేతులు వడకుచుండెను. గోవర్ధనుని ప్రకృతినెరింగియున్న శంభూసింహుడు జాగ్రత్తపడినో నిల్చుండినెను. ప్రక్కను బడియున్న బలమైన లాటీకర్రను చేతబట్టి యిట్లనియె. గోవర్ధనా! జాగ్రత్త. నీస్వభావము నెఱుంగని వాడనుగాను! నీకత్తినిజూచి భయపడి నీవాదములపైపడెదనని తలంచితివి కాబోలు.

గోవర్ధనుడు కోపముతో గ్రుడ్లురిమి చూచుచుండెను. శంభూ వానికెదురుగ స్థిరదృష్టితో జూచుచు నిల్చుండిను. ఇంతలో మరియొక సంగతి జరుగుటచే వారిద్వార ముఖములు మారిపోయెను.

ధనేశ్వరుడు బలవంతుడేగాని బుద్ధిబలములేక్కువ. లోపలి కలహమును జూచుచు శ్వాసను సైతము బంధించి నిల్చుండేగాని వెనుక చూపులేదు. ఆకస్మికముగ నెవరో వెనుకనుండి యతనిని ముఠుకు పడునట్లు తన్నుటచే ధనేశ్వరుడు క్రోధము లోపలిభాగ మునకువచ్చి పడిపోయెను. శంభూ-గోవర్ధనులు ఘటబిత్తులై చేతిలోని యాయుధములను క్రిందబడవైచి చూచుచుండిరి. సూతనపురుషుడు హానికరుడైచి తలుపునుబిగించి పిస్తోలును చేతధరించి నిల్చుండెను. ధనేశ్వరుడు క్రిందపడి నవెంటనే లేచి ఒడులుమలుపుకొని చూడగా తన్ను పడ్రోసిన వ్యక్తి మదనవీయని గ్రహించెను. శత్రువులు మువ్వగుండుటయు నాయుధమై యుండుటవలన తనబలప్రయోగము వలన బాధము లేదనియు, తనయుజాగ్రతకు ఫలితమనుభవింప వలయు ననియు, దుండవియారక నిల్చుండిను. మదనజీ కర్మశస్వరముతో నిట్లనియె.

మాట్లాడవలదు. పాటిపోవుటకు ప్రయత్నించితివా ? చచ్చితివి. జాగ్రత్త.

గోప:— దూకిన సంగతియేమి ? ఇతడెవరు ?

మద:— ఏమియునులేదు. ఈపురుషుడు ద్వారమున పొంచుండి మీ మాటల నాలించుచున్నాడు.

గోప:— (కత్తిదీసి) నీచుడు- దొంగ- గవర్న మెంటు గూఢచారి. పొడిచి వేయుము. ముక్కలు క్రిందవరుకుము.

మద:—ఆగుము. ఇతడు చెప్పినదేనో వినవలయును. ఓయీ
 నీవంతయర్థరాత్రివేళ నీయింటివాకిటదాగి మాటల నాలకించు
 చుండుటకు కారణమేమి?

ధనే:—నే నీతో వనుబోవుచుండగా దీపముకనపడుటచే నింతరాత్రి
 వేళ నీగౌరవనీయ వ్యక్తులేమిచేయుచుండిరో తెలిసికొన కుతూ
 హలము కలిగి నిల్చుంటిని.

మద:—నీవటకువచ్చి యెంతకాలమైనది.

ధనే:—ఇప్పుడేవచ్చితిని. ఇంకను మూడునిముసములైన కాలేదు.

మద:—అబద్ధము. నేను వేరుపనిమీద వచ్చుచు వాకిట నిన్నుజూచి
 నీనెనుకనే దాగియుంటిని. అయిననిముసములుజూచి నీకుర్చు
 ద్దీసి గ్రహించితిని. అంతకుముందెంతకాలమైనదో? సందే
 హము లేదు.

గోప:—సందేహములేదు. ఇతడు చూమాటలన్నియు విన్నాడు.

శంభూ! చూచితివా? నీవలన నెంతయనర్థము సంభవించినదో
 గ్రహించితివా?

శంభూ:—భయమేమియునులేదు. గోవర్ధనా! తలపెట్టినపని పూర్తి
 గానిమ్ము. తదుపరి భయమున కవకాశములేదు.

శంభూ ధనేశ్వరుని గుర్తించెను. వీనివలన తార తనకు స్వాధీ
 నము కాలేదు. కాన వీనినిటతుడ ముట్టించిన తనసంకల్పమునెఱవే
 రును. అనితలంచి ధనేశ్వరునిజంప గోవర్ధనుని బ్రోత్సహించెను. గోవర్ధ
 నుడు శంభూ పల్కినమాటలోని రహస్యమును గ్రహించి చేతనున్న
 కత్తితో ధనేశ్వరుని పొడుచుటకై మీదకువచ్చుచుండెను. ప్రక్క
 గదిలోనుండి ఆగుము చంపవలదు. అనుపల్కులు వినబడెను. వెంటనే
 శరవేగమున పులిందవచ్చి తండ్రికిని ధనేశ్వరునకు మధ్యనిలువబడెను.

సనశ్వరముతో నిట్లనెను. వలకు. సరహత్యను నేను చూడజాలను. చంపవలదు.

గోప:—రాక్షసి! విశాచిని! పొమ్ము. నిన్నిచ్చట కెవ్వరు రమ్మిరి.

పొమ్ము. లేకన్న వానినేగాక నీప్రాణములగూడ దీసివేసెద:

పులిం:—చంపెదవా? ఇదిగో సిద్ధముగనున్నాను. ముందునన్ను చంపి

యాపురుషుని వధింపుము. స్త్రీ హత్యాసాతకమునకు సిద్ధపడు చుంటివా? రమ్ము. నన్ను జంపక సతనిని చంపజాలవు. రాతిగుండెలకల శంఖూ మదనుల కిర్వురకును పులింద వాక్యములను విస శ్వాదయము చలించెను మారాడక నిలువబడిరి.

ధనే:—సుందరీ! నిష్కారణముగ నాకొఱకు నీప్రాణములనేలగోగో

యెదవు? తొలగుము. నేను మరణించుటకు సిద్ధముగ నుంటిని.

నన్నొంటిగ మరణింపనిమ్ము.

గోవర్ధనుడు పులింద నావలకుచోసి ధనేశ్వరుని జంపనెంచు చుండెను. గోవర్ధనుని యాపుట తనశక్తికి మించింపనియని యామె తలంచెను. పాప చూదీనుని రక్షించుటెట్లాయని తలపోయుచుండ గోవర్ధనుడామెనావలకు చోసెను. పులింద నెనుకకుబడుటయే తడవుగ బల్లపై వెలుగుచున్న వత్తిని కాలితోతోసి వేసి తనగదిగొనికి బోయెను. ఆమెయుద్వేగము ఏమము గార్చినచో నాయువకుడు చీకటిలో నాత్మసంరక్షణ మొనర్చుకొనగలడనియే.

కుటీరమంతయు చీకటిలోణమయ్యెను. పులింద తనగదిగొనికి బోయి కూలబడెను. జరిగిన భయంకర ప్రదర్శనమువలన నామెకు స్మారకము తప్పియుండును.

12 వ ప్రకరణము

—: తా రా + పు లిం ద :—

మరునాటి పాతఃకాలమున దుర్గాహోటలులో నందరును మోక్షించిరి. ధనేశ్వరుడు లేవలేదు. సేవకుడొకడువచ్చి ధనేశ్వరుడు పరుగు గనితెలుపులు తెరువబడియున్నవి. కాని యతడులేడని యట నున్న వారితో చెప్పెను. క్రమముగ నీవార్త హోటలులోనున్న ప్రతివానిని తెలిసెను. మదనజీకూడ నటనుండెను. ధనేశ్వరుని యంత ర్ధానమును విని ఎచ్చటికోబోయెను రాగలడని వచించుచుండెను.

మదనజీచెప్పినమాటల నందరువిని యూరకుంజిరిగాని మల్లార రావునకు మాత్రము సందేహముకలిగెను. ధనేశ్వరుడు పారిపోయి వచ్చిన ఆహమీ (నేరస్థుడు) అయియుండును. రాత్రి కాలూరాయి వేషమున హోటలులోప్రవేశించి సోమేశ్వరునితో సంబద్ధములాడి చేతికిడిక్కినంతవరకు స్వాధీనముజేసికొని తానటనుండిన రహస్యము బయల్పఱునను భయముతో తనకాలూరాయివేషమును పారవేసి పారిపోయెను. అంతియేగాని రాత్రివచ్చిన యిరువురిలో నొకరును నిజమైనకాలూరాయికాదని మల్లారరావు తలంచుచుండెను. రాత్రి తాను ధనేశ్వరుని వెన్నాడి యతడొనర్చిన కార్యమును కన్నులార గాంచుటచే యతనిసందేహమిదేవిధముగ దృఢపడుచుండెను. ఇంతలో హోటలులోని ద్వితీయకర్మచారియైన సోమేశ్వరపాండ్ల్యవచ్చి శంభూ సింహుని చేతికొకకాగితమునిచ్చి యిట్లనియె. ఈకాగితము ధనేశ్వరుని శయ్యపైనున్న తలగడక్కిండ దొరికినది. తీసికొని వెళ్లుట మరచి యుండవచ్చును.

అకాగితమేచునగా పట్టుకడశము ధనేశ్వరునకు బంపినజాబు. శివనివాసము వదలివెళ్లుము. లేకున్న నీప్రాణములు పోవునని వ్రాయ బడియున్నది. మల్లారరావు దానినిదీసికొని చదువుకొనెను. వెంటనే యతని నెనుకటి యభిప్రాయమంతయు మారిపోయెను. ముఖము గంభీరమయ్యెను నిష్కారణముగా శింకించితినిని తిలించెను. వెంటనే యటనుండి బయలుదేరి పోవుచుండగా శ్రోమో మిథువా యెదు రయ్యెను. మల్లారరావు ధనేశ్వరుని సంగత్యంతయు నెఱుకబరచెను. మిథు:—నేనుతొందినది నిజమైచది. అతడు చంపబడినాడు.

మల్లార:—అదేమందివి? ధనేశ్వరుడుచంపబడినాడో? నెళ్లు వెళ్లినినది?

మిథు:—ప్రాతఃకాలము కాకముందు నేను కొండనగ్గరనున్న జల పాతము వైపుగా పోవుచుంటిని. కొన్నిగజములు దూరముగో రొకడు కొండక్రిందిభాగమున త్రవ్వచుండెను. గోతియొక్క స్వహాపమునుబట్టి యొకచంపబడిన మనుష్యుని పూడ్చుటకే యని నిశ్చయించితిని.

మల్లార:—గోతిని త్రవ్వచున్నవారెవరో గుర్తించితివా?

మిథు:—గుర్తించలేను. దూరమగుటచేతను-ఇంకనుబాగుగా వెళ్లు వారక పోవుటచేతను గుర్తింపజాలక పోయితిని. కాని అసలము నుచూపగలను.

మల్లార:—నాకాప్రదేశమును చూపుము.

ఇరువురుకలసి నియమిత స్థానమునకు చేరిరి. వట్టినిబాడిగా గోయి క్రొత్తగాత్రవ్వినట్లున్నది. మల్లారరావు మిథువాచేరినోనికొని తీసుకొని దానియంచుతో మట్టికుప్పను కుళ్లగించ నారంభించెను. కొంచెముకాలమునకే గోయిబయట పడినదిగాని అందులో శవమేమి

యునులేను. నెత్తురుతో తడిసిన గుడ్డపీలకలుమాత్రమున్నవి. మల్లార రావు నిస్పృహుడయ్యెను.

మల్లూ:—మిఠవా! ఆమనుష్యులు నిన్నగుర్తించిరా?

మిఠు:—చెప్పజాలను.

మల్లూ:—నిన్ను చూచిరనియే నాయభిప్రాయము. నిన్ను చూచి గుర్తిం చుటచేతనే ఇందలిశవము వేరొకచోట పూడ్చబడినది. కాని అది ధనేశ్వరుడనుట కేమిప్రమాణము? మరియొకరిది కాగూ డదా?

ఆలోచించుకొనుచు నిర్వ్వరుండయెక్కిరి. వెంటనే మల్లార దృష్టి గోవర్ధనుని కుశీరముపైబడెను. ఆకళేబరము ధనేశ్వరుని శరీర మే యైనచో సీకార్యముతో గోవర్ధనునికేమయిన సంబంధముండు నేమో తెలిసికొనవలయును.

మల్లూ:—మిఠవా! నీవిచటనే యుండుము. నేరొకమారు గోవర్ధనుని గుడిసెలోనికి బోయివచ్చెదను

మల్లారరావు దూరముననుండిగూడగా పులింద ద్వారముకడ నిలువబడియుండెను. క్షమముగ గుడిసెను సమీపించెను. ద్వారము కడకేగి చూడ తున్న తాళమువేయబడియుండెను. పులింద కానరా లేదు. పేరుపెట్టిపిలిచెను. చుట్టుప్రక్కల నెదకెను. కాని యామె కనపడకపోవుటచే తిరిగి మిచువాను సమీపించెను. వారిర్వురును ప్రస్తుతాంశమునుగూర్చి తలపోయుచు వెడలిపోయిరి.

ఇంటికిజేరినతదుపరి మల్లారరావు తారకు యావద్వృత్తాంత నును తెలియజేసెను. ఆమెయొక్క మనోవేదన కంతులేకుండెను. త్రికరణశుద్ధిగ ధనేశ్వరుని వరియించియుండుటచే ధనేశ్వరుని మరణ వృత్తాంత మామెకు పరమదుఃఖకరమయ్యెను. పావుగంటకాలము

గడచిన పిమ్మట తార లేచి కన్నుల నీరు తుడుచుకొని యొక ముతక వస్త్రమును దీసి శరీరము నిండు గప్పకొని మేలిముసుగు వైచుకొని బయలుదేరెను.

మల్లారరావు వెళ్లిన తోడనే పులింద ద్వారమును దీసి లోన బ్రవేశించెను. ఆమె కన్నుల నుండి దుఃఖబాష్పము లవిరామముగ గారుచుండెను. గన్నులను దుడుచుకొని మూచునకు జూడ కట్టెమట కొక సుందరి నిలువబడి యుండుట గమగొనెను. పులింద యామెను కూర్చుండు మని చెప్పక మునుపే తార యట నున్న బల్లపై కూర్చుండెను.

తార:—ద్వారము నీవూరు బంధింప లేకు. కారణ మేమి?

పులిం:—ఎందులకు బంధింపవలయును?

తార:—ఇంతకు మూడు మల్లారరావు వచ్చినపుడు నీ వే కారణమున బంధించితివో ఆ కారణమే. దాని కేమి? అదా మును.

నే కొక యవసరమైన విషయమును తెలిసికొనుటకై వచ్చితిని.

పులిం:—ఏ విషయమేమి?

తార:—ధనేశ్వరు డెచ్చట నున్నాను?

పులిం:—నా కేమి తెలియును? అత డెప్పుడు నిటకు వచ్చువాడుకాదు.

నే వెళ్లు గుర్తింప గలను?

ఈ మాటలు చెప్పుచున్నప్పుడు పులింద కంఠస్వరము కంపించుచుండెను.

తార:—నీవు బాగుగా గుర్తించితివి. బుద్ధిపూర్వకముగ నసత్యమొడుచుంటివి. నిన్నరాత్రి యతనిని మీరందఱును కలసి హత్యజేసి డెచ్చటనో పాతిపెట్టినారు. నిజమగునా కాదా!

పులిం:—మే మాతని చంపి శవమును పాతిపెట్టితిమా? ఈయసత్యవృత్తాంతమును చెప్పినవారెవరు?

తార:—నీ తండ్రి బంధిపోటుదొంగ. నీచుడు. హత్య చేయుటయే అతని వృత్తి. కావున నీ కార్య మతడే చేసియుండును. నీ వా తండ్రికి కూతురువు కావా? నీకు తెలియకుండునా?

పులిందకు కన్నుల నిండ నీరు గ్రమ్మెను. మర్మాహతిపీడచే వ్యధితయై యిట్లనియె. “నా తండ్రి చేసిన దుష్కర్మమునకు నేను జవాబు చెప్పవలయునా? అతని పాప పుణ్యములలో బాలు పంచు కొనుచుది నేనా?”

తార:—నీవే. నీ తండ్రియొక్క పాపకార్యములకు సహకారిణివి. పులిందా! నీ హాక హంతకుని కుమార్తెవు కాని యెడల మీ రందరు గలసి నా జీవితము నెట్లు నాశన మొనర్చిరో నీవు తెలిసికొని యుందువు. నా హృదయమున గల మహాజ్వాలను ప్రీతి వైన నీవు గ్రహింపకపోవు.

పులిందకు శోకముచే కంఠము రుద్ద మయ్యెను. జవాబు చెప్ప జాలకపోయెను. తార మరల రెట్టించెను. “పులిందా! చెప్పవా? ధనే శ్వరుని శవము నెచ్చట దాచితివో తెలియజేయవా?” పులింద తన బట్టతో దాచిన ఖడ్గమును తార పాదముల కడ నుంచి యిట్లనియె. “సోదరీ! నిష్కారణముగ నిందావాక్యములచే న న్నేల జులెదవు. ఈ ఖడ్గముతో నా ప్రాణమును గైకొనుము. ఇదే నా వక్షస్థలము, పొడుపుము. నా కష్టముల కంటిము కలుగును.” తార భీతచిత్తయై వెనుకకు జరిగెను. “లే! లే! నీ నందులకు రాలేదు.” అని పల్కినది.

పులిం:—అట్లుగా నా పై నీవిధముగ మిథ్యాపవాదము నేలమోపెదవు? అంతకుని కుమార్తెవు నన్ను జంపుటాగో నీ కార్యమేల? రమ్మ, చోరపుత్రికనగు నాకై కన్నీరు విడుచువారు లేరు. నీ మనోవ్యధను చూడజాలను చంపుము.

తారయొక్క హృదయము చలించెను. పులిందవాక్యములను వినిన పిదప నామెపైగల విరోధభావము మారెను. ఆమె హస్తముల జేతబట్టి స్నేహార్ద్రహృదయముతో నిట్లనియె. “పులిందా! దుఃఖ భరముచే నున్నాదినినై ముందువెనుక లరయకు నీ విషయమున కతి నాత్మనై ప్రవర్తించితిని. నీకీ ప్రదేశమున జీవితము సుఖముగా లే దని గ్రహించితిని. సోదరీ! నాపై దయఁయూచి చెప్పుము. ధనేశ్వరుని సమాచారమును నీ వెఱుంగవా.”

పులిం.—(కన్నీరు తుడుచుకొనుచు) యధార్థముగ నీ వెఱుంగను.

తార:—నిన్నడుగవలసిన దేమియునులేదు. గావలన నీ హృదయము నకు వ్యభిచరించు. కాని గాస్తిలో నీ ప్రాణములు నీవు నావలెనే ప్రవర్తించియుండువు.

క్రతుగమనమున తార వెడలిపోయెను. పులింద చికిలిబడి రెండుచేతులతో ముఖమును గప్పకొని యేడువ వారంగభించెను. ఎంత కాల మామెకన్నుల నుండి నీరు ప్రవహించెనో - ఎంతకాల మామె దుఃఖించుచు గూర్చున్నదో యామెకే తెలియదు. ఆకస్మికముగ తలుపుత్రోసిన చప్పడగుటచే పులిందయొక్క శోకముద్రకు భంగము కలిగెను. తలయెత్తి చూచెను. అపరిచితుడైన అపూర్వ వ్యక్తి కట్టెనుట నిలువబడియుండెను. పులింద భీత చిత్తయై నిలువబడి గద్గద స్వరముతో “మీరెవ్వరు?” అని ప్రశ్నించెను.

‘నాపేరు కాలూరాయి’.

పులింద ‘అమ్మో!’ అని యరచెను.

కాలూ:—సుందరీ! భయపడకుము. కాలూరాయి అనహాయలై, ఆర్తలై యున్న స్త్రీలను బాధించె నన్న సంగతి వెప్పుడైన విని

యుంటివా? ధైర్యముగ నుండుము. నావలన నీ కెట్టి కీడును కలుగదు.

పులిం:—నీ వెంతసాహసమునకు బూనుకొంటివి? లోకు లెవ్వరైన నిన్ను జూచిన యెడల తక్షణము బంధింతురు

కాలా:—ప్రజలకు నాపై నెంతదయయున్నదో నే నెఱుంగుచును. నేను వచ్చిన వృత్తాంతమును చెప్పుచున్నాను వినుము. చాల దినములనుండి నీవు నీ తండ్రితో నిట నుంటివి. మధ్యమధ్య మీతిండి కొన్నిగినములవరకు నెచ్చటికో వెళ్లివచ్చుచుండును. ఆ సంగతి నితిరు లెఱుంగక పోయినను నే నెఱుంగుచును 1925 నవంబర్ 10 చుట్టె శుద్ధ సప్తమినాడు మీతిండి నెచ్చటికి గోయికో నేను వెలుసుకొనగోరుచున్నాను పులిందకు ముగ్గుము మలినమయ్యెను ప్రిత్యవయవమును భయ కగపితిమగుచుండెను. ధైర్యమును చిక్క బట్టి యామె గుట్ల నియె.

నీవు చెప్పినదేమో నాకు తెలియదు. మే మీ గ్రామము వదలి వెలుపలి కెన్నడును వెడలియుండలేదు.

కాలా:—నీవు నీ తండ్రిచేసిన నీచతర పాపకార్యమును దాచుచుంటివి. నీ హృదయము మహత్తిరమైనది. కాని యబద్ధమాడి పాపమును మూటగట్టుచుంటివి. అసత్య మాడినంతమాత్రమున పాపము దాగదు. నీరూప మెంతసుందరమో నీ హృదయ మంత మెత్తనిది. కనుకనే గోవర్ధనునివంటి గ్రూరజనకుని నిష్కళంకునిగా వచింప సాహించుచుంటివి. అసమయమున నీవును నీతండ్రియు నిటలేరు. ఏకారణమువలన నతడు వెడలి యుండెనో యా వివరము నెఱుంగవా?

పులిం:—అందులకు నన్ను కోషభాయిష్ఠనుగా నెంచితివా ?

కాలూ:—లేదు. అది నీ గోషముకాదు, అతడు చేసిన పాపమును దాచుట వలన నిన్ను కోషయుక్తనుగా జెప్పఁచి వచ్చినది. చైత్ర షష్ఠినాడు నీ తండ్రి వెలుపలకు బోయెను. అప్పుడు నాటికి వచ్చెను, వచ్చినప్పు డతనికడి వాలు కొక్కము, కరెన్చి నోట్ల కట్టు కలవు. ఆనాళ్ల పూర్వము ని వర్తకుల గొమ్ము దొంగిలించబడెను, మరియు రక్షింపఁబడు మర యిం చె న్నియు నీవు వినియుంటివి. ఇట్టి సిగ్గు నీ తండ్రి యెచ్చటికి కేగెనో నీకు జెలియలేదా ?

ఈ మాటల వినునప్పటికి పులింకు మిక్కిలి కలము వచ్చెను.

పులిం —నా తండ్రిపై గోషాగోపణ మొనర్చినా నీ నానాసములకు నాగ్ని లేకున్నది. పూనా వర్తకుల గణము పోవుటను గూర్చి నా తండ్రి కంటె నీవే మీ విషయమును పూర్తిగ నెఱింగింపగలవు. ఎవని ఘోర కృత్యములకు తాళలేక జనులు కొల్లున జేయుచు నిద్రాహారాదుల బరిత్యజించి యట్టి నీవు నీ పాపము నితరునిపై క్రోధు నొదిట లజ్జా కరము కాదా ?

కాలూ:—‘శిశుము. నేనింకను చెప్పదలచిన మాటను చెప్పలేదు.’ అధోక్షి గో వాకిట తలుపు నెవ్వరో కొట్టిన దప్పుడయ్యెను.

పులిం:—మా తండ్రి వచ్చినాడు. ఇప్పుడేమి జరుగనన్నగో పరాత్పరు డెఱుంగవలయును.

కాలూ:—ఇప్పుడు మీ తండ్రిని కలుసుకొనుట నా మతిముకాదు. కలుసుకొంటిమా ఎవరో యొకరు చావకతప్పదు. దాని నడ్డదలంచినచో నన్ను దాచుము. పులిందా! నేను నీ కిత్రువును కాను.

పులిందయొక్క ప్రత్యుత్తరమును వినకయే కాలూరాయి గదిలోనికి బోయి తలుపు బిగించుకొనెను. పులింద ద్వారము తెరచెను. గోవర్ధనుడు లోనికి వచ్చెను. తిరుటకేమైన బెట్టుమని యడిగెను, పులింద ఆహార పదార్థములను ముందుంచెను. భోజనమైన తర్వాత గోవర్ధనుడు వీధి తలుపు బిగించి పులిందను పిలిచి పండ్లు కొరుకుచు నిట్లనియె. ఈ దినమున నీ కొర కెవరెవరు వచ్చి యున్నారు !

పులిం:—తార వచ్చినది. మల్లారరావు వచ్చినాడుకాని అతనిని నేను లోనికి రానీయలేదు. నన్నతడు చూడలేదు.

గోవ:—అబద్ధము. నీవు నన్నంత బుద్ధిహీనునిగ దలంచుచుంటివా? నే నాకొండచాటున దాగి సర్వముజూచితిని.

పులిం:—బాబా! నే నెన్నడైన నసత్యమాడితినా! నేను మల్లార రావును చూచిన వెంటనే తలుపులను బంధించితిని.

గోవ:—మరల నడేయసత్యమా! ఈ యాంటిలో బ్రవేశించుచుండ నేనుచూచితిని. ఓసీ! రాక్షసీ! నన్ను నాశనముజేయ దలంచితివా! వాడు నీకాత్మడయ్యెను. నేను నీకు పరుడనైతినిగాదా! నా రహస్యమంతయు వాని కెఱిగించి నన్నురికంబమున కెక్కింప దలంచుచుంటివా! దుర్మార్గురాలా! నిన్నింక బ్రదుకనిచ్చిన నా ప్రాణము దీయుచువు. నిన్నిప్పుడే యముని సన్నిధికి బంపి నే నిచ్చటనుండి ప్రయాణమై పోయెదను.

అనిచెప్పి వాడిగల కత్తిదీసి పులింద ముందుంచెను. సాత్య భాగ్యురాలైన పులింద దీపపు వెలుగున మెరయుచున్న కత్తిని జూచి గడగడ వడకుచుండెను.

13 వ ప్రకరణము

పులింద పాటిపోయెను

పులింద గోవర్ధనుని భయంకరాకారమును జూచి గడగడవడ కుటచేగాక మాట్లాడజాలక పోయెను. తుద కామె జీవితాశను పరిత్యజించి సాహసము నంతయు నొక్క చోటికిజేర్చి యిట్లనియె.

“బాబా ! చివరకు నీవు కన్నకమార్తెనుగూడ జంప సాహసిం చితివే? ఇంత దురూవిహింపడవా?”

గోవర్ధను డామెను జూచి వికటాట్టహాసము చేయుచు నిట్లనియె: ‘ఓహోహో! నీవు నా కుమారికవా! రాక్షసీ! మరణ సహాయమున యధార్థమును దెలుసుకొనుము. నీవు నాకునూరికవు కావు. నారక్తము నీ శరీరమున నొక్క చుక్కయైననులేదు. నిన్నుజూచిన నా కన హ్యము. నిన్ను వధించి నాప్రాత శత్రుత్వమును నిర్మూలించెదను.’

గోవర్ధనుని మాటలను విని పులింద తెల్లబోయెను. తాను చోర పుత్రిక కాదనియు గోవర్ధనుడు యధార్థమునే వచించె నని తెలుసు కొనెను. కాని లాభ మేమి? తప్పించుకొనుటకు వీల లేదు. మృత్యు వదన గర్హరమున కెదురుగ నున్నది. కాని హంతకుని పుత్రిక యను దుర్భర కళంకము తొలగివండుటకు మనస్సునకు కొంచెము శాంతి కలిగెను.

గోవర్ధనుడు తటాలున పులింద కేశపాశము నెడమచేత పట్టుకొని పైకి లేవదీసి కత్తిని చేత బట్టి యిట్లనియె. “హతభాగినీ! గోవర్ధనునితో శత్రుత్వమును సాధింప దలంచిన వారి కెట్టిఫలము లభింపగలదో యోచించుకొనుము, విశ్వాసఘాతినీ! నీ ప్రాణములు

పోవుచున్నవి. చూడుము.' అని కత్తితో పొడువబోవుచుండ వెనుక నుండి—'ఆగుము. చంపవలదు.' అను కేక వినబడెను.

గోవర్ధను డుల్కిపడి వెనుకకు తిరిగి చూడ ప్రాణమిత్రుడైన మదసజీ నిలువబడి యుండెను.

ఆకస్మిముగ తన కార్యమున కాటంకము కలుగుటచే నా కూరరాక్షసున కెంతయో విసుగుదల కలిగెను. కోపము వచ్చెను. రాక్షస్వరముతో నిట్లనియె. 'నా కార్యమున కడ్డ వచ్చెద వేమి? ఇంగునలన నీ కేమియు నష్టము లేదు.'

మద:—నిరపరాధిని యగు గాలికను చంపుచుండ నే నెంతహత్ర మంగీకరింపను. జెలిసినదా? కాపురుషుని వలె ప్రవర్తింప ఓము.

గోవ:—నిరపరాధిని చూ! పొరబడుచుంటివి. ఈ పిశాచిని నేను నా రహస్య మంతయు బహిర్గత మొనర్చినది. గీనిం జంపక మానను.

మద:—గోవర్ధనా! నీ యట్టి గ్రుడ్డివానిని చూడలేకు. ఇంతకాలము నుండి నీ యండ నుండి నీ రహస్యములను కిషిపున పెట్టుకొని భరించి సంచరించుచున్న యీ బాలికను విశ్వసింపకపోవుట నేను గాక కృతఘ్నుడవై చంప దలంచు చుంటివా?

గోవ:—ఈ పాపాత్మురాలు మల్లారరావునకు మన రహస్య మంతయు దెలియజేసెను.

మద:—ఒక్కచూటయైనను చెప్పలేదు. అతనిని కుటీరము లోనికి రానియలేదు. నేను చాటుననుండి యీమె చేయు ప్రతికార్యమును జూచుచుంటిని. పులిందవంటి విశ్వాసముగల బాలిక

నీకిక దొరకపోదు. నా మాటను నమ్ముము. నీయూహ పోహ పాటు. అంతియేగాని యీబాలిక నీ విషయమై విశ్వాస ఘాతనియై ప్రవర్తించియుండలేదు.

గోవర్ధనునకు విశ్వాసము కలిగెను. కోపము తగ్గెను. పులిందను వదలి మదనజీతోగూడి సారాయి త్రాగుటకు ముగ్గుడయ్యెను.

పులింద మృత్యుముఖమునుండి తప్పించుకొని వంటగదిలోనికి బోయెను. ఆమె కిప్పుడు మరియొక అనుమానము కలిగెను. గోవర్ధనుడు రాకముందు తనతో మాట్లాడుచున్న కాలూరాయి సామాను గదిలోనికి బోయి తలుపులు బిగించుకొను టామె కన్నులార జూచెను. ఇప్పుడే గదిలోనుండి మదనజీ వచ్చియుండుట గన్గొనెను. అందువలన నామెకు మదనజీ స్వయముగ కాలూరాయి అను మారు పేరుతో సంచరించు చుండెనా యన్న సంశయము బలమయ్యెను. ఇట్లు తలపోసెను. “సందేహములేదు. కాలూరాయి అనువాడు మదనజీ కాని వేరెవ్వరను లేరు. ఆహా! ఎంత భయంకర కార్యక్రమము? ఎట్టి సరహూఫ రాక్షసుల మధ్య సంచరించు చుంటిని? సమయమునకు కాలూరాయియో లేక మదనుడో, ఎవడైన నేమి? వాడువచ్చి యడ్డుపడుటవలన నాప్రాణములు నిలిచినవి గాని లేకున్న యా సరహూఫ రాక్షసునిచేతిలో జచ్చియుండును. ఇట్టి పాపాత్మునకు నేనెట్లు కుమారిక నైతినా యని భగవంతుని దూరుచుంటిని. ఇన్నిదినములకు నేను తన కుమార్తెయై గానను రహస్యమును గోవర్ధనుడే స్వయముగ వచించి యుండుటచే నా హృదయశల్య మూడిపోయినది. ఎంత నీచుడైనను, క్రూరుడైనను, హంతకుడైనను, మదీయజన్మదాత యనియు, కన్నతండ్రి యనియు దలంచి, చేయుచున్న పాపములను కడుపున నిముచ్చుకొని, పెట్టిన బాధలను సహించి దినములను గడుపుచుంటిని. ఇంకమీద

వీనితో నా కెట్టి సంబంధము? వీని ఘాతుక కృత్యములతో నే నేల జోక్యము కల్గించుకొని పాపమును మూటకట్టుకొనవలయును? ”

అని తలంచుకొని యొక్కమూరు లేచి నిలువబడెను. ఇప్పు డామె హృదయమున నెచ్చోట వెదకినను గోవర్ధనుడు లేడు. పంజరములో నుండి పారిపోదలంచిన పక్షివలె నా కుట్రీరమునుండి పారి పోవుటకై నిశ్చయించెను. “శుభస్యశీఘ్రం” అనునట్లు కార్యవిధాన మెట్లా యని తలపోయ నారంభించెను.

పులింద నిల్చున్న వంటగదికి వెనుకనున్న గోడ కొక గూడున్నది. ఆ గోడ చాల శిథిలమై యున్నది. ఆ గూడు నొకమారు పారబూడ నామె కొకయుక్తి తోచెను. వెంటనే గదివెలుపలి కొకమారు పోయి నలుప్రక్కల పరికించెను. గోవర్ధనుడు మదనుడు సురాపాన మున్నులై సల్లాపములతో దేలుచుండుటచే నా సమయము తన కేంతయు ననుకూలమయ్యెనని తలంచి మరల వంటయింటిలోనికి బోయి యినుపసాధనము నొకదానిని గొని యా గూడును పొడిచెను. శిథిలమైన గోడ యగుటచే ఒకటి రెండుపోట్లతో అండ యూడి పడిపోయెను. పులింద రెండునూడు నిమిషములలో ‘నా గూడు నొక కన్నముగ దయారుచేసెను. మార్గము దొరకుటయే తడవుగ నందుండి గుభాలున వెలుపలికి దూకెను. అప్పు డామె కంటి కనంత తారా గణనమేతుమైన వియత్పథము పైభాగమునను, క్రింద వసుంధరయును, నలుప్రక్కల మహోన్నత పర్వత పంక్తియు వృక్షములు కనపడెను. ప్రపంచకమున పులింద యీ సమయమున స్వాధీనురాలు. నా యన్న వారెవరును లేరు. కాని గృహవిహీన. దిక్కులేనిది. అరక్షుకురాలు. భగవంతునిపై భారమువైచి యామె పర్వతములవైపునకు నడచి పోయెను. గమ్యస్థాన మేమో తెలియదు. ఏదీయైన నొక రహస్య

ప్రదేశమున మానవుల కంటబడకుండ దాగవలయు నని తలంపు. ఇట శోవర్ధనుడును. మదనుడును సారాయిత్రాగుచు సంభాషణకు 'ప్రారంభించిరి.

గోవ:—ఈ పరిశోధకులకు మంత్రము లేమైన చెలియునా యేమి ?
మృత్యుముఖమున బడియు బ్రతుకుచుదురు.

మద:—అట్లనేయున్నది. లేకున్న మనచేతుల బడి నువ్వారరావు
బ్రతుకు ట్లేదు? నన్ను కాలూరాయనిగా నిర్ధారణకేయ వలయు
నని ఏజేండ్లనుండి ప్రయత్నించుచున్నాను.

గోవ:— నిజమునకు నీవుగాక నింకెవరు ?

మద:—నీకు పిచ్చియై తైనా యేమి ? వాని ముఖముగూడ నేను చూడ
లేకు. వానిని పట్టిన పదివేల రూపాయలు బహుమతి యని
గవగ్నమెంతువారు ప్రకటించిరి. జాడ తెలిసిన చెప్పెదవా ?
దరిద్రము తీరిపోవును.

గోవ:—నాకు తెలిసిన నేనూరకుందుగా ? వెంటనే పట్టిచ్చియుండును.

మద:—శంభూసింహుడే కాలూరాయి యని నా యనుమానము.

గోవ:—అసంభవము.

మద:—ఈ దినములలో ససంభవము సంభవ మగుచున్నది. సంభవ
మసంభవ మగుచున్నది. మన మాతనిపై నొక కన్నుంచ
వలెను.

త్రాగుచున్న సారాయిబుడ్డి పూర్తి యగుటచే మరియొకబుడ్డి
తెచ్చుటకై వంటయింటిలోనికి పోయెను. పోవుటయే తడవుగ గిరు
క్కున వెనుకకు మరలి స్నేహితుని జూచి “మిత్రమా! కొంపమునిగి
నది. సర్వనాశన. మైనది.” అని వగర్చుచు పల్కెను.

మదనుడు వెంటనే వంటగదిలోనికి వెళ్లి చూచెను. ఇంకేమున్నది? పులింద పారిపోయినది. “గోవర్ధనా! నీ మూర్ఖత్వము వలన నెంతపని జరిగినదో చూచితివా?”

గోవ:—ఛీ! స్త్రీలను నమ్మరాదు. కృతజ్ఞత యనునది శూన్యము.

మద:—ప్రతి దానికిని హద్దుండవలయును. నీ వలన నామె యెంత కష్టమును సహించినదో తెలియునా? నీ రహస్యముల నెన్నింటిని కడుపులో నిముచ్చుకొని దాచినదో గుర్తించితివా? అట్టి బాలికను హత్య జేయుటకై కత్తిని ధరించి బయలుదేరితివి. పాప మా బాలిక యేమి చేయగలదు. ప్రాణభీతిచే పారిపోయెను.

గోవ:—ఇప్పు డేమి యుపాయము? ఆమె యెటు పోయినదో తెలియు విధాన మేమి? ఆమె నోటి నుండి యొక్క మాట యైన మన విరోధుల చెవులబడినదా! ఇక మన పని శూన్యమే.

మద:—నే నొక యుక్తి చేసెద నుండుము. టామిని పిలుచుకొని వచ్చెద.

టామి మదనజీ పెంపుడుకుక్క. అది వేటకుక్కల జాతిలోనిది. దాని ముఖము పెద్దపులి ముఖము వలె నుండును. వాసనను బట్టి యెంత రహస్యప్రదేశమున కైన బోయి వేటజంతువులను పట్టగలదు. మదనజీ దానిని గొని వచ్చి వంట యింటి లోనికిం గొంపోయి పులింద ధరించు వస్త్రము నొకదానిని వాసన చూపి వదలి పెట్టిరి. టామి యజమాని అభిప్రాయమును గ్రహించి గురు గురు మనుచు పులింద శ్రవ్య కన్నపుగూడు నుండి యావలకు దుమికి నడువసాగెను. మదనజీ గోవర్ధను లిరువురును దాని వెన్నంటి పోవుచుండిరి.

టామీ వాసన జూచుచు పులివ పట్టిన మాధవము నడుచుచుండెను. పోనుపోను టామీయొక్క గమనము యగుటచే మదన గోవర్ధనులు దానిని కలుసుకొన కనుపడి సంత వరకు వెన్నాడుచుండిరి. టామీ మీ నిద్దలను చూచి కనే దిగవిడచి కొండలను దాటి లోయను సమీపించి భయంకరము మొరుగ నారంభించెను. మదనజీ తత్కాలపు పరిస్థితిని గమనించు కుక్కను వెనుకకు పిలువవలయు నని తలంచి, 'టామీ! టామీ!' అని కేక వై చెను. కాని యాజంతువు య భూమి కేకను వినిపించుకొనక గర్జించు చుండెను. మదనజీ గోవర్ధనులతో నిట్లనియె "పరిస్థితి వివమించినది. టామీ పులిందను గాయపరిచక మరలను ఒకవేళ కరచి చంపినను చంపవచ్చును..... అని చెప్పి మరల 'టామీ!' అని కేక వేసెను.

టామీ క్రమముగ కొండక్రిందకు జోయెను. మదన గోవర్ధనులు టామీ యొక్క సంగతి తెలిసికొని పోవ నిశ్చయించి యట నిల్చుండిరి. పులిందకు టామీ యొక్క గర్జనము చెవులబడెను. ఆమెకు భీతిచే పై ప్రాణములు పైన పోయినట్లుండెను. తన కిక మరణము తప్ప దని నిశ్చయించి, 'ఈశ్వరా కరుణితు' మని లోదనము చేయుచు పరువెత్తు చుండెను. కుక్క వెన్నాడు చుండెను పులింద, ప్రాణభయముచే పరువెత్తుచు కాలు జారి యొక గోశిలో పడెను. గోయి విశేషము లోతు లేని దగుటచే ఒబ్బలు తగుల లేదు. ఆ గోతిలో నొక రాళ్లకుప్ప యుండుటచే పులింద దాని చాటున దాగెను. టామీ గోతిని సమీపించి నిలువబడి భయంకరముగ గర్జించుచుండెను. పులింద కొక యుక్తి తోచుటచే దైవముపై భారము వైచి 'టామీ! టామీ!' అని పిలిచెను. పులింద పిలుపుతో టామీ యొక్క కంఠధ్వని మారెను. ఆ తిర్యగ్గంతువు కంఠధ్వని విని తన కర్తవ్య మేమో యని యాలోచించు చుండెను. పులింద తిరిగి 'టామీ'

యని కేక వేసెను. టామీ యీ మారు బాగుగ గుర్తించి సంతోషముచే గురగుర లాడుచు తోక త్రిప్పుచు గోతిలో దిగుటకై ప్రయత్నించు చుండెను. పులింద టామీయొక్క శైఖరిని గమనించి రాళ్ల చాటుననుండి వెలుపలికివచ్చెను. పులిందను జూచి టామీ ఒక్క యురుకున నామె యొడిలో జేతెను.

గోవర్ధనుని కుటీరములో నున్నప్పుడు మదనజీవెంట టామీ కొన్ని పర్యాయములు వచ్చియుండెను. తత్సమయమున పులింద దానికి కడుపునిండ నాహారమును జెట్టి ముద్దులాడి పంపించుట కలదు. కృతజ్ఞతకును విశ్వాసమునకు పుట్టినట్లైన యా శ్వాసము పులిందను చూచిన వెంటనే యానందము పట్టలేక యజమానుని యాజ్ఞను సైతము మరచి యామె పాదములను నాకుచు తన విశ్వాసమును గనపరచెను. పులింద సంతోషపరవశయై టామీని కాగలించు కొనెను. మదన గోవర్ధనులు కొండ పై భాగమున నుండిరి. పులింద పడినగోయి కొండకు చాల క్రిందుగనున్నది. పులింద కిప్పుడును సురక్షితస్థానమేది? అను చింతకలిగెను. కొలది నిముసములు యోచించిన పిదప నామె కొక గుహప్రదేశము నునస్సునకు తోచెను. రెండేడ్లకు ముందొకమారు వీహారార్థమై పోయినప్పుడు పులింద యా గుహను చూచియుండుటచే నిప్పుడది జ్ఞప్తికి వచ్చెను. సురక్షిత ప్రదేశము దొరకెను గాని, తుదాద్భాధా నివారణ మెట్లు? భగవంతునిపై భారమువైచి పులింద కుటీరమునకు బయలు దేరెను. టామీ వెంట వచ్చుచుండెను. కొలదికాలమున కామె కుటీరముజేరి లోనికేగెను. మదన గోవర్ధనులు కొండపైనుండి చాలేరు. పులింద మారుత్రోవను వచ్చుటచే వారిర్వరు టామీ రాళ్లకై నిరీక్షించుచు నట నుండిరి.

పులింద లోనికేగి కొన్ని రొట్టెలు సుమారు ఎనిమిది దినములు భోజనమునకు సరిపడిన పిండి మొదలగు నాహార పదార్థము

లను మూట గట్టుకొని వెంటనే లేన సంకేతస్థానమైన కొండ గుహ లోనికి బోయి తెచ్చుకొనిన రొట్టెలను కిడుపునిండ తిని, టూమీకి గూడ బెట్టెను. కొండగుహకు వచ్చునప్పుడు కుటీరము ముందామె కొక పిస్తోలు క్రిందబడియుండి కాన్పించెను. ఆత్మరక్షణమునకై పులిండ దానిని వెంట తెచ్చెను. ఆమె గుహకు చేరునప్పటికి సుమాగు ఆర గంట పట్టెను.

14 వ ప్రకరణము

— పూర్ణిమనాటి రాత్రి —

రెండు దినములు గడచెను. రెండురాత్రులు సరిగినవి. కాని ధనేశ్వరుని బాడ తెలియదు. అందరు నలనిరాకకై చింతించుచుండిరి, తార నిద్రాహారములను బరిత్యజించి లోలోన దుఃఖపడుచుండెను. మల్లారరావు పలువిధములైన ప్రయత్నములను జేసెనుగాని యతని బాడ తెలియ లేదు. తార పులిండతో దాన నర్చిన ప్రసంగములను సోదరున కెఱిగించి యుండుటచే, ధనేశ్వరుని రహస్యము పులిండకు తెలిసియో యుండునుగాని, తారతో చెప్పటకు సంశయించి అసత్య మాడెనను ననుమానము కలిగి, మల్లారరావు గోవర్ధనుని కుటీరమున కేగి ద్వారమును తోగ్గిసి చూడ బంధించి యుండుటయేగాక తాళము బిగించి యుంచెను. రెండు మూడు మార్లు పిలిచెను. ప్రత్యుత్తరము రాలేదు. తారయొచ్చిన ప్రమాదమువలన గోవర్ధనుడు, పులిండతో గూడ నటనుండి పరారియయ్యెనా యని యనుమానించెను. అంతలో నూరకుండక కుటీరము నలుప్రక్కల పరీక్షింప నారంభించెను. వెనుక వైపునకు బోయిచూడ గోడకు కన్నము పడియుండెను. మల్లారరావు కన్నమును జూచి శంకిత చిత్తుడై దానిలోనుండి కుటీరములో బ్రవే

శించెను, వంటగదిలోనుండి ముందుభాగమునకు బోయెను, దీప విరిగి కను వెలుగుచునేయుండెను, నేలమీద రెండుమూడు నెత్తురుచుక్కలు పెద్ద డాగులు పడియుండెను. నెత్తురు డాగులు చూడగనే మల్లార రావునకు భయము కలిగెను. ఈ నెత్తురుడాగులు ధనేశ్వరునికి సంబంధించినవి కావు. పులిందకు సంబంధించినవై యుండును. గోవర్ధనుడొన, రైడి భయంకర కార్యముల కడ్డుపడి యుండును. లేదా! లోకమునకు వెల్లడి చేసెదనని భయపెట్టి యుండును. ఆ కారణమున నా రాక్షసుడు పులిందవలన నాశుత్తు రాగలదని శంకించి సంహరించి యుండును.” అని తలపోసెను.

పులిందను సంహరించి గోవర్ధను డెటకు బారిపోయెనా యని సంశయముతో నా కుటీరములోనుండి వెలుపలకువచ్చి యైగు నిముసముల కాలము యోచించుచు నిల్చుండెను. ఆకస్మికముగ నతని యోచన కాటంకము కలిగెను, దూరమున నిల్చుండి తన్ను జూచుచున్న యొక పురుషునిపై నతని దృష్టి పడెను నిదానించి చూచి సోమేశ్వరుడని తెలుసుకొనెను. వెంటనే సమీపించెను.

మల్లారా:—సోమేశ్వరా! ఇచ్చటి కేమిపనిమీద వచ్చియుంటివి?

సోమే:—నే నీవైపుగా పోవుచుంటిని. నీవు కనుపడుటచే ఏమి సంగతియో తెలిసి కొందమని నిల్చుంటిని.

మల్లారా:—తుదకు నీ పరిశోధన నావైపునకుగూడ మరలినదా?

సోమే:—(ఎరుగనట్లునటించి) మల్లారాబా! నీమాట నాకర్థము కాలేదు.

మల్లారా:—సోమేశ్వరా! నా మాటను శ్రద్ధతో వినుము. నేను నీవు తలంచినంత బుద్ధిహీనుడను గాను. భగవంతుడు నాకుమొక కొంచెము తెలివి నిచ్చి యుండుటచే నీవు సోమేశ్వరుడవు.

కావనియు సోమేశ్వర నామధారి నగు గూఢచారి వనియు గ్రహించితిని.

సోమే:—నీ కీ యనుమాన మెంతలకు కల్గినది?

మల్లూ:—నీ చర్యలను బట్టి యనుమానించితిని. నీవు నుద్గాహోటలు మే నీజనువో- లేక మరియొకడనో- ఎవ్వరైనను నీ రహస్యమును బయలుపెట్టెదను. ఒక్క చిషయమును చిలుసుకొనము. నే నూహించి సంతివరకు నీవు వెచ్చి చూగము క్రమముగ లేదు. నీ యభిప్రాయము నాకిదియేనని యాదులకై మన విరుద్ధము ప్రయత్నింతుము. మన ప్రయత్నములు సరివేరినచో నీ కోరికయు నా కష్టమును మేమును గలిపిగలవు.

సోమేశ్వరుడు చిరునవ్వు నవ్వును పొస యుచును నిరసంగను. ఇరువురు కలసి నుద్గాహోటలు నైపుచుకొనెడివరి. త్రోవోలో సేవకడకురై మల్లూర రావున కొక చాలు కొనుగతు. చిట్టి రాసపుకొని నిట్లు వ్రాయుట యున్నది.

“పరిశోధకమహాశయూ !

నేను పూర్ణిమ. మరువ వలదు. కూర్మాస్తమయ మైన వెంటనే భద్రగిరి క్రిందికి గమునకు నచ్చి నన్ను కలసికొన గలవు.

—కాలూరాయి.”

ఉత్తరము చదివిన వెంటనే మల్లూర రావున కావోచనము తోచ లేదు. వెనుక నొకమాడు తార యీ సంగతి చెప్పెను గాని దానిని ద్రోసివేసెను. ఇప్పు డీ జాబును జూచి యోజింప నారంభించెను “కాలూరాయి యెట్టి యుద్దేశ్యముతో నా భయంకర స్థానము నకు బిలుచు చున్నాడు? నమ్మి వెడలిన యెడల నేమి జరుగును? హత్య జేయునా? అంత సాహసమా ! చాలు చాలు.”

మల్లారావునకు నవ్వు వచ్చెను. “నే నిప్పు డా ప్రదేశమునకు వెళ్లకుండిన కాలురాయి నన్ను పిటికిపడెద యని భావించును. ఇంతియే గాక రంగస్థలమున కాలు బెట్టిన పిదప నెవరిచే పిలువ బడియు నాత్మ సంకటమును శంకించుచు పోకుండుట ధీరజన లక్షణము కాదు. కావున కాలురాయిని కలుసుకొనెదను.”

కాలురాయి సర్వవిధముల సురక్షితుడై యుండును. కావున మనముకూడ నట్లే తగు కట్టుదిట్టములతో పోయిన బాగుండు నని నిశ్చయించెను. కాని మగల నొక యనుమానము తోచెను. సర్వ కాలముల యందు తన్ను వెన్నాడి యున్న కాలురాయికి తన ప్రయత్నము తెలిసినచో జాగ్రత్తపడగలడు, అను శంకతో మల్లారావు మరియొక యుక్తిని యోచించి యా ప్రకార మొనర్ప నిశ్చయించి సోమేశ్వరునితోగలసి వెడలిపోయెను.

సూర్యభగవాను డస్తాదికి జేరు సమయమైనది. మల్లారావు భద్రగిరి వైపునకు మరలెను. మార్గము వంకరగ నుండుటయేగాక కఠినమై దుర్గమమై యుండెను. గమ్యస్థానము జేరునప్పటికి సంధ్యా కాలముగూడ గడచిపోవు చుండుటచే అంధకారము కొంచెము కొంచెముగా నరుగుదెంచి వ్యాప్తమగుచుండెను. నిర్దిష్టస్థానమునకు వచ్చి నలుప్రక్కల సావధానముగ జూచెను. ఎవరును కానరాలేదు. కాలురాయి రాలేదా యని తలపోయుచు నొక పావుగంట కాలము నిలుచుండెను. ఇంతలో నతడు నిల్చున్న ప్రదేశమునకు సుమారు 60-70 అడుగుల పైభాగము నుండి యొక పురుషుడు పిలిచిన ధ్వని విసపడెను. మల్లారావు విస్మయముతో తల పైకెత్తిచూడ పైభాగమున నొక మనుష్యాకృతి నిలువబడియున్నట్లు కనపడెను. సంభాషణము ప్రారంభమయ్యెను.

“పరికోధక మహాశయా! వచ్చితిరా! సంకోషము. విస్తోలు మాత్రము వెలుపలికి తీయవలదు.”

మల్లా:—లేదు. అంతవరకు నవసర ముండదు.

“నన్ను నీవు నీలియ నేమన పడుదురా? నని వింటిని.”

మల్లా:—నిశ్చయమే. ఆ పైభాగమునుండి నన్నికి వచ్చిన యెడల చాల సంతసించెదను.

“అంతప్రేమయుండుట మంచికి కాదు. ఇక వచ్చిన విషయమును వినుము. నీకు సంవత్సరముల క్రింద నోపాలనాపు, ముఖపూదన రావుగార్ల బాయలు కంపెనీసొమ్ము గు 1,50,000 లు బందిపోటు జరిగినది. ఆ ద్రవ్యమును నేనే యపూరించితి నని నీరా నీ యను నూనము?”

మల్లా:—నిశ్చయముగ నీవే తీసుకొంటివి.

“నీవు తెలచినది పొలిచాను. పోలిన ద్రవ్యముతో నొక్క పై నయైన నాచేతికి చిక్కలేదు. అంతద్రవ్యమే నాచేతికగినవో నిట్లు బందిపోటునము చేయవలసిన గతియేమి? స్కాముగ నీవితమును గడపుకొనుచు నుండజీవాడనే.”

మల్లా:—ఈ మాటలు నమ్మదగినవికావు. పరిహాసములకా నన్ను విలచితివి?

“నమ్ముము. నమ్మకుము. నేను చెప్పనగి యధార్థము. మీ ద్రవ్య మొక కానియైన నా చేతికి చిక్కలేదు. వృధా సందేహముననే బెట్టుకొని నన్ను బట్టబట్టకై విశ్వప్రయత్నములను నెల్పుచుంటివి.

మల్లా:—నీవు యధార్థమైన కాలూరాయివా? లేక వేషధారివా?

“నేనే నిజమైన కాలూరాయి నామధానినీ. మిగిలిన వారాత్మ రక్షణమున కట్టి వేషమును ధరించు చున్నారు.”

మల్లూ:—నీవు తీయకున్న నా ద్రవ్య మెవ్వరపహరించిరి?

“నే నెఱుంగను. ఆ ద్రవ్యమును చేజిక్కించుకొనిన వాడెవ్వరో తెలుసుకొనవలయునని నేనీ యేడేండ్లనుండియు ప్రయత్నించుచున్నాను. ఇప్పుడు నీతో చెప్పన దేమనగా! ఇంకమీద నీవు వ్యర్థసందేహమును మనమున నిడుకొని నన్ను బట్ట నెంచుచున్న నీ ప్రయత్నమును విరమింపుము. నన్ను బట్టుట నీ వంటి పరిశోధకుల పనిగాను.”

మల్లూర రావు వీనితో సంభాషించు చుండుట కాలయూపనము, నిష్ప్రయోజన మని తెలుసుకొనెను. లభించిన యవకాశమును చేజూర్చుకొనుట మంచిదికాదని సిద్ధియించి బట్టలలో దాచిన రివోల్వరును పైకి దీసి పైనున్న మనుష్యుని వైపు లక్ష్య ముంచి కాల్చెను. రివోల్వరు ధ్వనికి దిగి లన్నియు నూరుచ్రోగెను. ఒక్క నిమిష మాగి పైన జూడ నెవ్వరును కానరాలేదు. పర్వతశిఖరము మాత్రము కనపడుచుండెను. మల్లూర రావు సాహసించి కాలురాని నిలువబడి తనతో మాట్లాడిన ప్రదేశమును జేర పై వెక్క నారంభించెను.

యథాస్థానమునకు చేరి పరీక్షించి చూడ నా ప్రదేశమున నొక ముసుగు వేసుకొనిన వ్యక్తి పడియుండెను. ఆ ముసుగు కాలుగై యిది ధరించు ముసుగే. కాలురాని వీడేనా! వీనిని బంధించు ప్రయత్న మింతతో సమాప్త మయ్యెనా గోమి? అని తలంచుచు వాని దుస్తులను తీసి పరీక్షించెను. రివోల్వరుగుండు గుండెలలో నుండి దూసుకొని పోయెను. గాయము క్రొత్తగ దగిలిన స్థలముండెను. ముఖము గూడ పరిచయము గల ముఖము వలె కానవచ్చెను. మల్లూర రావునకు చింతయు భయమును సంభవించెను. నిదానించి గాయమును ముసుగును పరీక్షించిన కొలది నతనికి పెక్కు తలంపు లుత్పన్నము లయ్యెను.

“ఈ వ్యక్తి నాచేత జంపబడి యుండదు. కారణ మేమనగా ండ క్రింద నుండి నేను గురి చూచు నప్పటికి శిరమే కనపడినది. గారివార్తలు దెబ్బ తలకు దగుల నలయును గాని గుండెల కెట్లు దగు యను? అదియును గాక ఒక వేళ నా నలననే గుండె మరణించుచో పైన గల ముసుగునకు ముంగు నెనుక భాగములలో గుండె గూసు కొని పోయిన కన్నములు గాని చిరుగులు గాని కన్నులవలయును. అట్టి దేమియును లేదు. ఎటు పరీక్షించినను ముసుగుపై అట్టి చిగుగును లేక గట్టిగ నున్నది. కావున వీని నెవ్వరో చంపి ననమును ముసుగుతో కప్పి నట్లున్నది. నేను కాల్చినందునలన నితడు చాచుచున్నాడని యము.” అని మల్లారావు తన మనస్సున నిశ్చయించెను. ఈ చోటబడిన వ్యక్తి కాల్గారాయి కాదని గ్రహించెను. ఈ కిషిమును ముని మల్లారావు కాల్గారాయి మరణించె నని తలంచి గవర్నమెంటువానికి రిపోర్టు పంపును. పోలీసువా రు ప్రయత్నమునుండి విరమింపగల రని తలంచి తన్ను మోసపుచ్చుటకై కాల్గారాయి చేసిన యుక్తి యని మనస్సున సిరపరచుకొని యిట్లుకొనినెను. వీ డెన్ని యుక్తుల బన్నినను గాకన్ను లుగో దుమ్ముజల్లజాలడు. పూర్వజన్మాగ్నితి కర్మ వాసనవలె నేను వీనిని నెన్నాడక తప్పును. కాల్గారాయిని కవిపెట్టి బంధించుటగో నా జీవి తమునకు ప్రభావవ్రతము.

మల్లారావు తిరిగి దుర్గాహోటలునకు చేరునప్పటికి రాత్రి యెనిమిది గంటలయ్యెను. హోటలులో అందఁగును కలరు. ఎరిగినవారందఁరు కనపడిరిగాని మదనజీ కానరాలేదు. అందువలన మదనుజీ కాల్గారాయి యనియు ఈ కార్యక్రమ మంతయు నతనిదే యనియు తలంచెను.

మధుసూదనరావు తన గదిలో గూర్చుండి యొక సమాచార పత్రికను చదువుకొనుచుండ మల్లారా వతని సమీపించి యిట్లనియె.

“మధుసూదనబాబూ! కాలూరాయి యెవరాయను విషయము నేట
 రేపటిలో సిరపడగలదు. విడప నొక వారము దినములలో తగిన
 ప్రమాణములను సంగ్రహించి వానిని బంధించెదను.

అటు పిమ్మట వారిర్వురకును పట్టుక్రదశమును గూర్చి సంభాష
 ణము జరిగెను. వారిని కలుసుకొనవలసిన దినము రేపే గదా యని
 యనుకొనిరి.

15 వ ప్రకరణము

—పట్టుక్రదశము యొక్క పరిలో—

మరునాడు దిన మంతయు మల్లారరావు పట్టుక్రదశమును సమీ
 పించుటకు దగిన సన్నాహ మంతయు జేసెను. సాయంకాలము కాగానే
 మధుసూదనరావు రిక్తహస్తములతో గమ్యస్థానముఁ జేర ప్రయాణ
 మయ్యెను. అతనికన్న ముందే మల్లారరావు, మిచువా, సోమేశ్వరుడు
 మరి యిద్దరు విశ్వాస పాత్రు లగు భటులు, నిర్దిష్టస్థానమునకు బోయి
 రహస్యస్థలముల దాగియుండిరి. మిచువా బయలుదేరునపుడే తన నిజ
 వేషమును మరుగుపరచుకొని నిగూఢవేషమున బోయి తా నితరులకు
 గానరాకుండు తన కంతయు గనపడు రహస్యప్రదేశమున దాగెను.

మధుసూదనరావు నిర్దిష్ట స్థానమును సమీపించిన కొలది నతని
 సాహసము ఖీణించెను. అతని కనేకాలోచనలు కలిగెను. తన దగ్గర
 ధనము లేని సంగతిని గ్రహించి యా ఘాతకు లేమిచేయుదురో? తన
 కాత్మరక్షణము కలుగునో కలుగనో! తన్నొకవేళ హత్యచేయుదు
 రేమో యను సంశయములతో నతని హృదయము నిండిపోయెను.
 హంతకులతో సమముగ నెత్తులువేయుట ప్రాణముల గోల్పోవ

నెంచుటయే అని తలంచుచు గమ్యస్థానముం జేరి నిట్లుండెను. ప్రజే శము చాల భయంకరముగ నుండెను.

మాటిమాటికిని తలయెత్తి చూచుచుండెను. కాని యెవ్వరును కానరాలేదు. తాను తగు జాగ్రత్తతో వచ్చినసంగతి షట్పుక్రదళము గ్రహించియుండుగా యను తలంపు కలిగెను. ఇంతలో కొండపై భాగమునుండి “మధుసూదనరావు! మాపాయలను వెచ్చితివా?” అను కేక విసబడెను. మధుసూదనరావు త్రొక్కిపడి వెలుప్రక్కల జూచెను. కేక కొండపైనుండి వచ్చుచుండెను. ప్రశ్నయింప మిచ్చెను.

మధు:—తీసుకొని వచ్చితిని.

దొంగ:—పైకిరమ్ము.

మధు:—నీకట్లో కొండమీది కెక్కుట నా కభ్యాసము లేదు.

దొంగ:—అట్లయిన వెచ్చినదనమును పైకితీసికొని వచ్చెదవా?

రావా!

మధు:—నీవు వచ్చి తీసికొనివెళ్ళుము.

దొంగ:—మధుసూదనరావా! నీవు నిశ్చయముగా మూర్ఖుడవు.

కాకున్న షట్పుక్రదళము లోని వారంత బుద్ధిహీను లనియు నీ

యుక్తులను గ్రహంపజాలరనియు తలంచెదవా? చాలుచాలు.

నిన్నెందుల కిటుకు పిలిచిందితిమో చూతలంపు నెరవేరినది.

నీవింక వెడలిపోవచ్చును.

కొండపైనుండి మాట లాగిపోయెను. మధుసూదనరావు మెల్లగ నడిచి ముందునకు వచ్చుచుండెను. ఇంతలో నొక పురుషు డతనిప్రక్క నుండి సత్వరముగ కొండ నెక్కుచుండెను. మరలొక డతని ననుసరించుచుండెను. మొదటివాడు మిచువా-రెండవపురుషుడు సోమేశ్వరుడు. ఇద్దరు ప్రతగమనమున కొండపైకిబోయి నలుదిశల పరీక్షించి మరలి మధుసూదనుని సమీపించిరి.

మిచు:—ఎట్లనో వారందరు మన రాకను గ్రహించి జాగ్రత్త పడి నారు. సోదరుడు మల్హార్ ఎచ్చట ?

అందరు నొకచోటికి గూడిరి. కాని మల్హార్ లేడు.

సోమే:—అత డేమాత్రమో ఆచోక్షేని గ్రహించి దొంగలను వెన్నంటిపోయి యుండును.

జెల్లని ఉండవంటి పదార్థ మొకటి వచ్చి వారి ముందు బడెను. మిచువా దానిం జూచి పైకి తీసెను. కాగితముతో చుట్టబడిన రాయి. సోమేశ్వరుని చేతిలో నున్న టార్పిలైటును వెలిగించి చూడ నది యొక జాబు. దానిలో రాతిని పెట్టి పడవైచిరి. చూడగా నందఱియు వ్రాయబడినది.

“సపరివారు డైన మధుసూదనరావునకు—మీరు చేయ ప్రయత్నముల నన్నింటిని గమనించు చున్నాము. మేము నిన్ను చిలిపించినది భనము కొరకు గాదు. పరిశోధకు డగు మల్హారావును బట్టుటకే మిమ్ము చిలిపించితిమి. మా కోర్కె నెరవేరినది. మల్హారావు మా చేత జిక్కినాడు.

—పట్టుక్రదళము”

మధుసూదనరా వా జాబు నందుకొని చదువుకొనెను. శరీర మంతయు కంపితమై చేతిలోని జాబు జారిపోయెను. పట్టుక్రదళమును బట్ట వచ్చి మల్హారావు స్వయముగ వారిచే జిక్కెను. సమయము రాత్రికాలము. ప్రదేశము భయంకరము. ఏమి చేయ నలయు నని తలంచిరి. ఏ యుపాయమును తోచకపోవుటచే నందరును యథాస్థానమునకు మరలిరి. మిచువా కొంతకాల మట నిల్చుండి యేదియో యోజించుకొని శిరఃకంఠనము సేయుచు మరియొక త్రోవ నేగెను.

*

*

*

*

మల్లారావు చుట్టూఱుటలు నుండి బయలుదేరి గిమ్మపానము తేలి తనవారికి దూరముగి చొక రహస్యప్రదేశమున నాగి యుండెను. మాటిమాటికిని పలుప్రక్కల నుడుచుచుండెను. ఇంతలో కొండపై భాగము నుండి త్రాచుచున్న వారి పదార్థ మొకటి యతని గొంతు కను చుట్టుకొనెను. మరి యొక నిమిషమున కిదిని శిశిరము పైకి విన గీయబడెను. తప్పుచుకొనవలయు నని యెంత ప్రయత్నించినను సతి నికి సాధ్యము కా లేదు. తిన్న బంధించి పైకి లాగుచున్నట్లు తెలుసుకొనెను. క్రమక్రమముగ నతని శిశిరము బలవంతముగ పైకి లాగబడు చుండెను. నలలో తగుల్కొనిన చేప నితె మల్లారావు పైకి లాగబడెను. పైకి వచ్చిన వెంటనే ముగ్గురు బాంధ్యులతని పై బడి చేతులను బలాత్కారముగ నెనుకకు విరిచికట్టి బంధించి యొక సమప్రదేశమునకు కొంట్రొయిరి. వారిలో చొకడు మల్లారావును నూచి పట్టుకొని దళముయొక్క నామర్థమును గమనించువా యని పరిహసించెను. అతనుండి యొక కొండగుహ లోనికి గొంతు ను కాళ్ళకు మెడకు వేసిని బంధములను విప్పిరి. ఆ గుహలో వెండు మాడు కాగ నులు వెలుగుచుండెను. నలుగురు మునుగువారు ఆయుధ పాసులై యతనిచుట్టు నిలిచియుండిరి. వారిలో చొక డధికార రవమున మిగిలినవారితో బంధుని కట్టెకుట నిలువబెట్ట గాజ్ఞాపించెను. మల్లారావు వానిని నాయకునిగా తెలుసుకొనెను. గుర్తించుటన పీలులేని విధముగ శిరము మొదలు పాదముల వరకు మునుగులు వేసికొని యుండిరి. సర్దారు మల్లారావుతో “పరిశోధక మహాశయీ ! తాము పట్టుకొనిదళమునకు స్వాగ్ధీస్తులైరి.” అనెను.

మల్లారావు:—ఆ సంగతిని తెలుసుకొంటిని. కాని నీ వెవరవు !

సర్దారు:—నే నీదళమున కధికారిని. నన్ను సర్దారు అని పిలిచెదరు.

మల్లారావు:—నాతో మీ కేమి యవసరము కలిగినది ?

సర్దా:—వినుము, నీకు చాలదినములనుండి నేనే తెలివి గల పరిశోధకుడను, బలవంతుడ నను గర్వమున్నది. ఇంత యహంభావముగల నీవు చాల తేలికగా మాచేతి జిక్కితివి. ధనము కావలయు నని భయపెట్టి మధురూదనరావును పిలిపించినది నిన్ను బంధించుటకే యని తెలుసుకొనుము, నిన్నుపట్టి బంధింప కున్న మాకు ట్లేమములేదు. చిరకాలమునుండి నిన్నును నీ కార్యక్రమమును గనిపెట్టుచుంటిమి, ధీమంతులలో నగ్రగణ్యుడనని తలంచు నీవు మూఢునివలె మాచేత బడితివి. మా యుద్దేశ్యము నెఱవేరెను.

మల్వా:—నేను నీచే జిక్కుట నీ తెలివితేటలు కాదు. ఈశ్వరేచ్ఛ యని గ్రహింపుము. నీ రహస్య ప్రవర్తనము మాత్రము దాగు నని తలంచితీవా? నీ యదార్థ వృత్తాంతమును గురించి సంశయించుటలేదా! నేడు గాకున్న రేపైన నీవు బంధితుడవై న్యాయస్థానమున నీ యపరాధము నంగీకరింపక తప్పదు. దానికేమి? నన్ను బంధించుటలో నీ యభిప్రాయమేమి?

సర్దా:—నీ తెలివిని గ్రహించితిని. కాబూరాయి యెవరో తెలిసికొన జాలక ఏజేంట్లనుండి శ్రమపడుచుండుటయే గాక నీ యనుమానమునకు బాత్రుడైన ప్రతివానినికాబూరాయియని యెంచుచుంటివి. ఇట్టి నీవా నన్ను బట్టునది? పట్టుట మాటటుంచుము. మాచేతులలోనుండి యావలకేగి నప్పటి మాట చూచుకొందము. నీవు నూదళమునకు విరోధివి. అందువలన నిన్ను స్వేచ్ఛగ దిరుగ నిచ్చినయెడల చాల చిక్కులు కలుగును. తత్కారణమున నిన్ను బంధించితిమి. కొంతకాలము మా స్వాధీనములో నతిథివై యుండుము.

మల్లారరావు దస్యులనాయకునితో బ్రసంగించుట వ్యర్థమని యెంచి యూరకుండెను. సన్తాను ఆశ్చర్యమై మిగిలిన ముగ్గురు ముసుగులును మల్లారరావును పట్టి నెలుపలికి గొనివచ్చి గుహ కానలివైపున గల మరియొక ప్రదేశమునకు వీసుకొనిపోయి యొక గుహనుపును దెరచిరి. మల్లారరావును దానిలోనికి త్రొక్కి యున్నది నిపుడు గదియని చూపించి తెలుపులను బంధించి ద్వారమునకు ఖడ్గధర్మము రక్షక నొకని నిలువజెట్టి వెడలిపోయిరి. ఆ ప్రదేశమునందు భూగర్భమున నేర్పరుపబడినది. పోవుమార్గమూ మార్గమును, నాలుప్రక్కల కొండలు తప్ప వేరులేవు. అట్టి భయంకర ప్రదేశమున కొన్నిగంటలు పడునగ నిర్మింపబడి యున్నది. అందొకదానితో మన ముహూర్తము బంధింపబడి యుండెను. చేతు లింకిను బంధింపబడియుండును. బహుమందుమున కెంత మాత్ర మనకాశిము జేని నూ గర్హిం చుటకు బడి మల్లారరావు తనకు సంభవించిన యవస్థనుగూర్చి తెలపోయి దానింభించెను. ఇటు నుండి తప్పించుకొనుటకు మార్గము లేదా! నాలుప్రక్కల జూచెను. శిలానిర్మిత కుడ్యములు. ద్వారము బంధింపబడి యున్నది. నాలుపల ఖడ్గ పాణి యగు ద్వారరక్షకుడు. తనచేతులు బంధింపబడియున్నవి. ఇట్టి సితితో పారిపోవుటకు ప్రయత్నించుట యన వైక్యతనముగాని వేరు కాదు.

మల్లారరావు వీరిగ దలపోయుచు మరల నేమైన గనపడ నేమో యని గోడలన్నియు నావధానముగ బరికించుచుండి నొకచోట కొంచె మెత్తుగ నొక చిన్న కన్నము, చేరుచూచునంత రంధ్రము కనపడెను. ఆ రంధ్రము గోడవెనుకటి భాగమునకు ప్రక్కగనున్నది. మల్లారరావు తిక్తముపై నారంధ్రమువర కెగిరి యందుగోనుండి చూడ నావల ప్రక్క మనుష్యుని ముఖము గనపడెను. ఆ పురుషు డెవ్వరో తెలిసికొన వాంఛ కలుగుటచే నాగది యంతయు కాళ్ళతో తడిమిచూడి నందొక

యెత్తెనరాము యుండెను. ఆ రాత్రిని గోడవైపునకు తోగ్రసుకొనివచ్చి దానిపై నిల్చుండి చూచెను. ప్రక్క-గదిలోనున్న మానవుని ముఖ మానలివైపునకు దిగిపైబడి యున్నది. మరియు విచారముతో గూర్చుండినట్లు కానుపించినది. ఆతె డెవ్వరాయని తలంచుచు క్రిందకు దిగి మల్లారరావా గదిలో నొకమూల కూర్చుండెను.

16 వ ప్రకరణము

—విముక్తి—

నాటి రాత్రి మల్లారరావునకు నిద్ర పట్ట లేదు. అట్టి కూర్చుండి యుండెను. కొంచెము కాలము గడచిన పిదప నతె డాకన్నమును జూచెను. గదిలో మినుకు మినుకు మను దీప మొకటి కలదు. ఆ దీపపు వెలుగున కన్నములో నుండి యొక చేయి కదలుచున్నట్లు కన్న డుటచే మల్లారరావు విస్మయముతో జూడ నారంభించెను. నాలుగు నిమిషము లు సంతనే యొక చిన్నరాము యాకన్నములో నుండి వచ్చి యతనికి తిగిలెను. మల్లారరావు తటాలున లేచి రాము పడుట కేమి కారణమో యని యోచింప నది యొక సంకేతముగా గోచెను. నిదానించి కన్నమును బరిశీలించు చుండి నావల నుండి యెవరో చిరుక వైచి తన్ను బిలుచుచున్నట్లు గ్రహించి వెనుకటి రాతి సహాయమున కన్నమును సమీపించెను. ఆవలి మనుష్యుడు మెల్లగ నిట్లు నిలెను. “జాగ్రత్త! కేకలు వేయకుము. చాల నెమ్మదిగ మాట్లాడుము. నే నెవ్వరినో తెలుసుకొంటివా?”

మల్లారావు:—గుర్తింపజాల కున్నాను. మీ రెవ్వరో తెలియజేయుడు.

“నేను ధనేశ్వరుడి” నని ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను.

మల్లారరావునకు మితి లేని యాశ్చర్యము కలిగెను.

మల్లూ: — నీవు ధనేశ్వరుడివా? నీవు సంపదాతి వని నిశ్చయించితివి.
నీవు వీర చేతి క్షల్లు చిక్కతివి?

ధనే: — ఈ వృత్తాంతమును తెలువాలే వచించెదను. నీవు నన్ను దళ
మునకు సంగబంధించి న వానినిగా దలంచు చుంటివా?

మల్లూ: — నే క్షల్లు తిలాప లేదు.

ధనే: — నే నీ గంధ్రమును పెద్దదిగ జేయుదున్నాను. నా దిగ్గరి నొక
కత్తెయన్నది. దాని సహాయమున నే నీకన్నమును పెద్దదిగా
జేయ బ్రయత్నించుచుంటిని. టైవక్ష్మపమున నా యన్నము
ఇల్లించినచో మన పెద్దవారిము కలసి సాదియో యొకయుక్తిని
వెదకికొనవచ్చును. నీవు ద్వారముకిడునుండి నీవొక్కడే నవచ్చి
చున్నవ యెడల నాకు సాంకేతికముగ పోలియ జేయుము.

మల్లూర రావు ద్వారమును సమీపించి యొక రాశియగుచును
వెదకి కనుగొని తనచేతి బంధనమును దానిపై రాచి యరుగి గీయు
నారంభించెను. ధనేశ్వరుడు కన్నమును పెద్దదిగాజేయు ప్రయత్న
ములో నుండెను. కొంచెము కాలము బలముకొలది నగుగి గీయు
నప్పటికి బంధసమాప్తము శిగిపోవుటచే మల్లూర రావునకు చేతులు
స్వాధీనమైపోయెను. ధనేశ్వరుడు విశ్వప్రయత్నముచేసి యా గంధ్ర
మును పెద్దదిజేసెను. మల్లూర రావు రాతిసహాయమున కన్నమును
సమీపించి ధనేశ్వరునకు నాయపడెను. ఇద్దరి ప్రయత్నముల వలనను
నొక మనిషి సులభముగ దూరదగినంత సారంగ మేర్పడెను. మల్లూర
రావు ధనేశ్వరునితో నిట్లనియె. ‘నీవున్న వైపున కొన్ని రాళ్లున్నచో నా
చేతి కందిమ్ము.’ ధనేశ్వరుడు వెడల్పుగల రాళ్లను ఏరి మాడు నాలుగు
రాళ్ల నందిచ్చెను. వాని సాయమున మల్లూర రావు సులభముగ సారంగ
ములో నుండి దాటి ధనేశ్వరుని సమీపించెను. ధనేశ్వరుడు మల్లూర

రావు చేయిబట్టుకొని యా గదిలోనున్న రహస్యమార్గము గుండ నీవలకు వచ్చెను.

ధనే:—మల్లారావ్ ! ఇప్పుడు మనము దైవకృపవలన గదులలో నుండి వెలుపలబడితిమి గాని దాటిపోవలసిన ప్రదేశ మంతయు ముందేయున్నది. ఇది యొక గుహ. నలుప్రక్కల శిలామయమై భాగర్భమందున్నది. ఇప్పుడు మనము దాటిన రహస్య మార్గమును నిన్న రాత్రి నన్ను బంధించిన గదిముందు కావలి యున్న యిరువురు గొంగల సంభాషణమువలన గ్రహించితిని. ఇచ్చటనుండి దాటిపోవలయునని విశ్వాప్రయత్నిములను జేసితిని. కాని మార్గము లభించినదిగాను. నలుప్రక్కల నెత్తైన పర్వత కుడ్యములు. ఈ కళిక్-చీకటిలో సురక్షితముగ పైకిపోజాలము.

మల్లారా:—ఏదియో యొకవిధముగ పైకి పోయి తీరవలయును.

ధనే:—నాకేమియు త్రోవ కనుపడుటలేదు. ఒకవేళ ముందునకు సాగినను గుహముఖద్వారమున గల దస్యనుండలి మనలబట్టి తీరును.

మల్లారా:—ఇచ్చటికి నీవెట్లు వచ్చితివి ?

ధనే:—నే నా రాత్రి యొక కార్యార్థినై బయలుదేరితిని.

మల్లారా:—కాగితము కోచుట్టిన ముసుగును పారవేయుటకై వచ్చితిని.

ధనే:—నీ వా సంగతిని చూచితివా? సరియే తరువాత వినుము. నిజము నకు నేను కాలూరాయినిగాని, వాని యనుచరులలోని యొక డనుగానికాను. నిష్కారణముగ పట్టుక్రదళము నన్ను బాధింప తలంపుతో నున్నట్లు విని యాత్మరక్షణమునకై నే నా ముసుగును తయారుచేయించితిని. దానిని ధరించినచో నన్నే కాలూరాయిగ దలంచి నా శత్రువులు నా నైపుకు రాకుండు రని నిశ్చ

యించితిని. ఇంతలో నాటిరాత్రి హోటలులో నిజమైన కామారామి ప్రవేశించి నాకు భయము కలిగెను. నన్ను కామారామిగ దలంచి బంధించి నను వెనుకతో పాపేయ దలంచి బయలుదేరినది. నీవు నన్ను వెళ్ళిపో నను నీక నేరమును కలుగజేసెను.”

అనిచెప్పి తాను మానుగును గోటిలో పాపేయదని మొదలు గోవర్ధనుని కుటీరములో బ్రవేశించుట, పులింద గీషము గాచ్చివేయుట నరకు గల సంగతిని వివరించి మరల నిట్లనియె.

“పులింద గీషము గాచ్చివేయుటకు తడవుగ నీ నా చీకటిలో కుటీరమునుండి తప్పించుకొన దలంచి ద్వారమునైపునకు బరువెత్తి తిని. ఇంతలో వెనుకనుండి గోవర్ధనుడు నచ్చి నన్ను బట్టుకొనెను. మా కిద్వారకు ఘోర యుద్ధము జరుగుచుండెను. శంభూ సింహము వెంటనే దీపమును వెలిగించి తీసుకొని వచ్చెను. ముగ్గుగు కలిసి నన్ను బంధించిరి. తత్సమయమున నన్ను జంపుటకై శంభూసింహుడు గోవ ర్ధనుని ప్రోత్సహించెను. కాని మదకల అన్యపక్షి యిచ్చటికి గొనిజెచ్చి యా భూగర్భమున చీకటికొట్టున బంధించెను.”

మల్లూ:—పులిందగతి నే నేమయ్యెను.

ధనే:—ఆమె సంగతి నేమయ్యెనో నాకు తెలియలేదు.

మల్లూ:—పులింద కానవచ్చుటలేదు. ఏమయ్యెనో తెలియదు.

ధనే:—క్రూరుడగు గోవర్ధను డామెను చంపెనేమో?

మల్లూ:—నాకును అదియే అనుమానము. నా అనుమానమునకు తగి నట్లు కుటీరములో ముందుభాగమున నేలపై నెత్తురు డాగు లను చూచితిని. ఆ నెత్తు రెవరిదైయుండును.

ధనే: —అది గోవర్ధనుని చేతి నెత్తురు. మే మిర్వురము పోరాడు చున్నప్పు డతనిచేతి గాయమునకు పట్టి యూసిపోవుటచే గాయమునుండి నెత్తురు కాదెను.

అగ్గోక్తిగో ధనేశ్వరుడాగెను. అతనిదృష్టి మరియొక వైపు నుండుట గ్రహించి మల్లారరావు ప్రశ్నించెను. “అదేమి?”

ధనే: —ఎక్కడనుండియో నెల్తురు కనబడుచున్నది.

ఇర్వురు నిదానించి నలుప్రక్కల జూచుచుండిరి. కొండమీద ఎత్తుప్రదేశమున కాగడా వెలుగుచుండెను. కాగడా పుచ్చుకొని యొకడు నిల్చుండెను. వానివెనుక మరియొక యుండెను.

వా రిర్వురను జూచి మల్లారరావు ధనేశ్వరునితో నిట్లనియె. “మన మీ గుహంతరము నుండి బయలు పడుట దొంగలకు తెలిసి యుండును. తత్కారణమున నునలను పట్టుటకే కాగడా వెలిగించి యుండురు. మన మీ భూగర్భము నుండి బయలు పడు తెల్లగో తెలియ లేదు”.

ధనే: —ఈమూల నాగుడము రమ్మ. పైకి పోవుట కొకటే మార్గము. కడు సంక్లిష్టము. మన కాత్మరక్షణోపాయము కానరా లేదు. పరమేశ్వరుడే రక్షింపవలయును.

కొండపై కాగడా పుచ్చుకొని వాడును వాని యనుచరుడును మాట్లాడుకొనుచున్న ధ్వని వినబడు చుండెను. ధనేశ్వర మల్లార రావు లా ధ్వని వినవచ్చిన వైపునకు దృష్టి నిగుడ్చి చూచు చుండిరి. గాఢాంధకారముగ నున్న నా ప్రదేశమున వారి ముందు ధడాలుమని పెద్ద చప్పుడుతో నొక వస్తువు పడెను. కొండపై నుండి వెలుగుచున్న కాగడా కూడ దొర్లుచు ప్రక్కను పడిపోయెను. ధనేశ్వర మల్లారు లా పడిన దేమో చూడవలయు నని తలంచి నిర్వాణోన్ముఖమై యున్న

కాగజాను దీసికొని దాని వెలుగున జూడ చొక మనుష్యుడు దాన్ని
చెను.

ధనే:—నీ చెవ్వురు? ఎట్లు పడెను?

మల్లూ:—గుహముఖద్వారమున కానలి యుంచిన వారలలో నీ
చొకడు. మన కింతకు ముందు కాగజాలో కొండ్లపై నుండి కప్ప
డెను. కొండ్ల పైభాగమున పడచుటలో రాత్రినేల బ్రగ్రస్త
తప్పటచే కాలు హొ క్రింద పడినాడు.

మల్లూరరావు ఆ పడిన వానిని సమీపించి పట్టులను పరిశీలిం
చెను. ఒక వాడి యైన కత్తియు, గుండ్లలో బాగు చేయ బడిన
పిస్తోలును దొగ కెను. మల్లూరరావు వానిని గీత బ్రాన్డిచ్చి చేసెను.

క్రిందపడిన మనిషి విపరీతమైన శాశ్వతము కన్నెత్తునూది
మల్లూరరావును గుర్తించి పలుకిరించెను: 'మల్లూరరావు!'

మల్లూ:—నీ చెవ్వురు?

దొంగ:—నన్ను నీవు గుర్తింపజాలవు. నేను ప్రదేశమునకు పహారా
యిచ్చుచుంటిని. నన్ను నేను గుర్తించితిని. నేను బ్రతుకను.

మల్లూ:—నీ నెట్లు పడితివి?

దొంగ:—చీకటిలో కాలు జారినది. పొర బాగున పడితిని. తలయంతయు
గాయములైనది. నేను జీవింపను.

మల్లూ:—నీ వేమైన చెప్పదలచిన చెప్పము. నీ చేశేమి?

దొంగ:—నా పేరు రామేశ్వరుడు, నా యిల్లు నింధ్యక్షేత్రగమీపమున
నున్నది. నేను లోహపు పనివాడను. లోహపువస్తువుల నమ్మె
దను. ఎటువంటి గట్టి తాళముల నైన, చినరకు యానుపపెట్టెల
తాళముల నైన నవలీలగా తీయగలను.

ధనేశ్వరసింహు డీలోపుగ నూరక నిల్చుండుట కన్న తోవ
యేమైన దొరకు నేమో యని వెదకుచుండెను.

రామేశ్వరుడు శాధను సహించుకొనుచు నిట్లనెను.

రామే:—నీవు భద్రగిరిమీద నొక శవమును జూచితివి.

మల్లా:—కాలూరాయి వేషమును ధరించి పడియుండెను.

రామే:—వాడే. వాడు కాలూరాయికాదు. వానిపేరు గోకులదాసు.

వానిని నేనే చంపితిని. నేను వెల్లిపోయిన తదుపరి యెవరో
నిన్ను మోసపుచ్చుటకు కాలూరాయి వేషమువేసి పడవేసి
నారు. ఎంతయో చెప్పవలసియున్నది. శాధచే చెప్పజాల
కుంటిని. ఆ గోకులదాసు నా లోహపు కార్థానాలో పనిచేయు
చుండువాడు. ఒకనాడు గోవర్ధనుడు నా దగ్గరకువచ్చి “మీర్జా
పురములో నున్న యొక ధనాఘ్నుడైన వర్తకుని యింటికి
కన్నమువేసి ధనమును దొంగిలించవలయును. అందుల
కుగా నాకు సాయపడవలయు”నని యడిగెను. మొదట నేనంశుల
కంగీకరింపలేదు. అతడంతతో విడువక ఆ వర్తకునకును తనకును
బరస్పర విరోధ మనియు నావైరము తీర్చుకొనుటకే యిట్లు
చేయుచుంటినని చెప్పి మిక్కిలి బలవంతముచేయ తుద కంగీక
రించితిని.

మల్లా:—తరువాత నేమి జరిగినది?

రామే:—గోవర్ధనునకు కావలసిన సదుపాయములను జేసి మువ్వరము
కలసి యొకరాత్రి ధనాగారమును కొల్లగొట్టితిమి. పహరా
యిచ్చుచున్న వాడడ్డము రాగా గోవర్ధనుడు వానిని చంపి
వైచెను. అంతతో బోవక ఖజాంజీ దగ్గరనున్న రెండవ
తాళపుచెవిని సంగ్రహించితిమి. అట్లు చేసిన నింద యతనిపై

బడు నను నమ్మకముతో న్నొనర్చితిమి. అగాటి కార్యక్రమ మూరంతయు వ్యాపించును. పహారావాని మరణమును గూర్చి భయంకర వార్తలు వియులు దేరుటచే మే మట నుండి వెరచి ప్రదేశమును విడిచి చాల కాలము తిరిగి నిలిగి యుచ్చటకు చేరితిమి. శాధ...మాట్లాడితేను.....

మల్లారరావు వాని పరిస్థితిని గమనించి తరువాతి వృత్తాంతమును నీని వలన చెబునుకొను నుపాయము చేసినందు నీడిక జరిగి పడనియు నిరపరచు కొనెను.

రామేశ్వరుడు కొనమూరతో “మల్లార రావ్ ! నీ కొక ఉప కారము...చేయుచుంటిని ... కొంతమూలము...సేపించిన... కడిచేసి వైపున...గల సంగీర్ష ...మార్గము...కొండి గురి...”

రామేశ్వరుడు కనులు మూసుకొనెను. మల్లారరావు భవేశ్వరుని బిలిచి రామేశ్వరుడు చెప్పినట్లు కొంతమూలము సడిచి కడిచేసి వైపున తడవుకొనుచు బోవ నొక గురుకుత్రోవ కాన్పించెను. వారిద్దరు రా సన్ననిత్రోవలో నడచు చుండిరి. చీకటి యగుటచే చేతులతో కాళ్లతో తడవుకొనుచు పాసిక గడముల దూరము పోవునప్పటి కొక ముసుగువాడు చేత కాగడతో తమ కెదురు వచ్చుచుండుటను గనిపెట్టెను. వీ రిద్దరుకను వైప్రాణములు పైప పోయినట్లాయెను. తమ ప్రయత్నము వృథ యయ్యె నని తలచిరి. మల్లారరావు ధైర్యము వదలక రామేశ్వరుని కడ సంగ్రహించిన విస్త్రాలును గురి చేసెను. క్రమముగ ముసుగువాడు సమీపించునప్పటికి మల్లారరావు విస్త్రాలు గురిచేసి “నీ వెవరవు? ముసుగు తీయుము. లేదా ప్రాణము గోల్పోయెదవు.” అని పల్కెను.

ముసుగువాడు “సోదరా! ఊమింపుము. ఇంకమీద నే నీ ముసుగును ధరింపను. ఊమింపుము.” అని తన ముసుగును తీసివేసెను, కాగజా నెల్తురులో చూచి మల్లారరా వాళ్ళర్యపడెను. “మిచువా! నీ వెట్లు వచ్చితివి?” అని ప్రశ్నించెను.

“ఇది నూటలకు సమయము కాను. ఆవలకు బోయిన పిదప మాట్లాడుకొందము.” అని పల్కుచు మిచువా ముందు నడచుచుండ మల్లార ధనేశ్వరులు వెనుకకు నడచు చుండిరి. ఆ సంకీర్ణ మార్గము పోను పోను వెడల్పు, విశాలము కల్గి దై కన్పట్టెను. కొంతకాలము నడిచునప్పటికి నీరు మువ్వ రొక గుహాముఖంబున బ్రవేశించిరి. లోన బ్రవేశించి పోవు చుండ వారి చెవుల కొక జగతువు యొక్క గర్జనము వినబడెను. మల్లారరావు పిగ్గాలును చేత ధరించి నలుప్రక్కల జూచు చుండెను. వీరుమువ్వరు ముందు నడచిన కొలది గర్జన మధికమగు చుండెను. ఆకస్మికముగ నొక స్త్రీ కంటి రవము వినబడుటచే ముగ్గురును విస్మితులైరి. ఒక స్త్రీ “టామీ ఇటు రమ్మ.” అని పిలుచు చుండెను. ధనేశ్వర మల్లారరావు లొకరి ముఖ మింకొకరు చూచుకొని యాళ్ళర్య పడుచుండిరి. ఈ నిర్జన గుహా ప్రదేశమున స్త్రీ కంఠస్వరము వినవచ్చుచున్నదే! ఎవ్వరాయవతోయని యాలోచించుచుండ గుహలో కొంచెము దూరమున దీపపు కాంతి కన్పడెను. ఆ వెల్తురులో నొక యువతీమణి వచ్చి వారి ముందు నిలువబడెను. మల్లారరా వామెను గుర్తించెను.

మల్లారా:—పులిందా! నీవు జీవించి యుంటివా?

మల్లారరావు తటాలున పులింద యొక్క చేతిని గట్టిగ పట్టుకొనెను. పులిందకు గుండెలు కొట్టుకొన నారంభించెను.

మల్లూ:—పులిందా ! నిన్ను తిగి చూతు నని నీ నెన్నడు తెలంచి
యండలేదు. నీవు మరచించితి విని నిస్సృయించితివి. ఇట్టి
సుయోగమును లభింప జేసి నందుల కీవ్వగున కనేక వంద
నము లొనంగు చున్నాను.

పులిం:—(కన్నీరు చుడుచు కొనుచు) నేను మీకు జ్ఞాపక ముంటినా!

మల్లూ:— నా స్మృత్యమున నీకు గాక వేరొకరిక థానము లేదు.
నాటి రాత్రి నీ కొరకై కుశీరమునకు వచ్చితివి. నీవు కాన
రాక పోవుట చేతిను కుశీరమునకు కన్నుము పడెయ్యుండట
వూచి క్రూర హత్యను జేసెనని తెలిసి నిన్ను జైలు పాఠశాలకు
నేనూ యని నిస్సృయించితివి.

పులిం:—గోసర్థనుడు నా తెండ్రి కాడు. ఈ సంగతిని వాడే నాకు చప్పి
యండెను. ఆ పాపాత్ముని రక్తములో నొక చుక్కవైన నా
శరీరమున లేదు. న న్నాతిడు హత్య జేయ సిద్ధపడెను. కాని
మదన , తిప్పించుటచే బ్రదికతివి.

మల్లూ:—మిడువా ! నీ రహస్యము నెఱింగింపుము.

మిడు:—పట్టుకదళము నిన్ను బంధించిన వెంటనే మాకు జాబు
ప్రసాది చెలియజేసిరి. అందఱుమును కొంచెము కాలము
చింతించితిమి. కాని యే యుపాయమును తోచకపోవుటచే
ఘోటలునకు బయలుదేరితిమి. నాకు మాత్ర మనుమానము
వెండయ్యెను. మనము బయలుదేరిన సంగతి నీకును
నాకును మధుసూదనరావునకును వెంటవచ్చిన యిర్వురకును
గాక వేరొకరికి తెలియదు. శత్రువులకు మన జాడ యెట్లు తెలి
సినది? మన అయిదుగురిలో నెవ్వరో యొకరు విరోధులలో

జేరి రను అనుమానము కలుగుటయే గాక నా సంశయ మా వెంటవచ్చిన యిర్వురిపై బడినది. వెంటనే నేనా యిర్వురును వెన్నాడితిని. నేను సంశయించితి నను సంగతి వారికి తెలియదు. హోటలులో నేవకు లుండు గదులను సమీపించి యొకదానిని బ్రవేశించిరి. నేను మారువేషమును ధరించి యా ప్రాంతముందే సమీపముగా గొంగళి పరచుకొని పరుండి యుంటిని. రాత్రి పడుకొక్క గంటల కా యిర్వురు వెలుపలకు వచ్చిరి. మధ్య మధ్య నేను గుర్రుకొట్టుచుండుటచే నిద్రించుచుండి సనిచే వారు తలంచి తమ రహస్యములను వెల్లడించుకొను చుండిరి.

ప్రశ్ని:—మసల నెవ్వరు గుర్తింపలేదు గదా !

ద్వితీ:—మనయందు వారికి కొంచెమైన అనుమానము కలుగ లేదు. నిశ్చయము.

ప్రశ్న:—ఎట్లయిన నేమి, మల్లారరావు చిక్కెను. ఇంక నేయాటంకములేదు.

ద్వితీ:—వేళయైనది. నేను పాతాళముం జేరవలయును.

ప్రశ్న:—జాగ్రత్త. నలుప్రక్కల పరిశీలింపుము. సంకేతపదము జ్ఞప్తియన్నదా ? రేపు ఉదయము వచ్చెదను.

ద్వితీ:—మరచిపోలేదు, “భైరవి”. ఇంక నేను పోయెదను. ఎవరి త్రోవను వారు వెడలిపోయిరి. ద్వితీయుడు పోయిన రెండు నిమిషములకు నేను మెల్లగ లేచి వెన్నాడితిని. వాడెంత జాగ్రత్తనున్నను పర్వతప్రాంత వాసిని, అటవిక జాతిగోబుట్టిన భిల్లుడ నగు నా కన్నులలో దుమ్ము జల్లలేకపోయెను. వానివెంట

బడి గమ్యస్థానముం జేరితిని. కొంతమానము పోయినంతనే వాడు ముసుగుధరించి అంకిబోయి తన వారితో నేడయో మాట్లాడి వెనుకకు వచ్చెను. తేనుచు మూరాడక పిల్లివలె వానిని వెన్నాడి యొక నిర్లప్తదేవమునకు వచ్చిన వెంటనే సమీపించి వెనుకనుండి తటాలున రెండుచేతులతో వాని గొంతుకను పట్టితిని. ఎంతప్రయత్నించినను నా చేతుల నుండి తప్పించుకొనఁ జాలక పోయెను. వాని నా కింక బంధించి పిస్తోలు చూపి ధియప్పటి వానివలన సూచనవృత్తాంతమును తెలిసి కొని కాలుసేతులుగట్టి యొక గుప్తచరమున బడవేసి యా ముసుగును ధరించి గుర్రపడమును విడిచిగావున తత్సమయమున గుంపులో జేరితిని. ద్రమహగ నన్ను స్వాదు భూగర్భ గృహనాథునిముచ్చై రామేష్వరునితోఁ జూచి బంధెను. అందే మిరియ్యగు బంధింపబడియుండితిని.

మల్లూ:—రామేష్వరునితో కొండమీద మాట్లాడినది నీనేరా ?

మిచు:—నేనే. వానివలననే గుప్తచరమును తెలిసికొంటిని. మిమ్ము వదలించుటకు రామేష్వరు డాటక మని గ్రహించి ఏమరు పాఁగ నున్న వానిని కొండపై నుండి క్రిందకు త్రోసి యట నుండి మిమ్ము తప్పించుటపై మారు త్రోవను వచ్చు చుండ మీరు కాన్పించితిరి. ఇది రా వృత్తాంతము.

మల్లూరరావు మిచువానియొక్క సమయస్ఫూర్తికి చాల సంతసిం చెను. గోవర్ధనుని బంధించుటకు తగిన సూత్రములను గూర్చి మాలో చించిరి. పులింద కొన్ని సలహాల నిచ్చెను. గోవర్ధనుని రేపే యెట్లయిన బంధించి తీరవలయు నని మల్లూరరావు నిశ్చయించెను. పట్టుక్ర దశమునకు మదనజేయే సర్దారని దృఢపడినది. కాని కాయారాయి

ఎవరో నిశ్చయించుట కవకాశము దొరక లేదు. తత్కారణమున మదనజని బంధింపవలయునా లేదా యను విషయమును గూర్చి యాలోచించి యందరును కలసి యింటికి బయలుదేరి, యామీ వారి వెంట సంతెను.

17 వ ప్రకరణము

—కాలారాయని పన్నగద—

మరుగూడు నిశ్చితసమయమునకు జయంతపురము నుండి శివ నివాసమున కొక గుఱ్ఱపుబండి వచ్చు చుండెను. అందు మువ్వరు కూర్చుండిరి. వారిలో నిద్దరు గొప్పవారు. మాడవవాడు మాసిన బట్టలు కట్టుకొని యుండుటచే తక్కువ కులమునకు చెందిన దగ్గిరుడని తోచును.

బండి నడచుచుండెను. గొప్పవా రిద్దరు మాట్లాడుకొను చుండిరి. మాడవవా డొరక కూర్చుండెను. వారిద్దరిలో నొకరి పేరు మధుసూదనరావు. రెండవవారి పేరు భువనేశ్వరుడు. వీ రందరును కలిసి శివనివాసము వచ్చుచుండిరి.

మధు:—పూర్వ మీ శివనివాసగ్రామము మంచియారే కాని యిప్పుడు జంఘాన మంతయు దొంగలతో నిండినది.

భువన:—ఔను. నేనుగూడ చాల సంగతులు వినియుంటిని. బంధిపోటు దొంగయైన కాలారాయని వలన నీ ప్రదేశమంతయు తల్లడిల్లుచున్నది. పోలీసు వారీ విషయములో శ్రద్ధతీసుకొనలేదా?

మధు:—పోలీసు వా శేరియ చేయజాలక పోయినది. కొంతమంది ప్రయత్నించినను వారిలో నొకరిద్దరు పోగిలినచే సంతిధానము కాబడినది. వారి హత్యచేసినది నీవు. నీవును ధియంకర ప్రదేశ మైనది.

మూడవవాడు:—అయ్యో ! శిరినివాస మందలి వక్షసశీ యొక్క వ్యక్తిత్వ మేమైనది నీవు? నీవు నాకు తెలుపగలరా?

మధు:—శిరియ శిర్యగిలినను. నాని అతనితో: శిర్యపై పడిచియుము. నీవు నాకు తెలుసా?

మూడవవాడు:—భూమియు పూ కిన్వరకను చూచి పడిచియు ముగిసిగిరి. నాని—

మధు:—(అంతిమంగా) పూ కిన్వరకను పడిచియుము కలిగి యెంతవారి మైనది? నీవు—

మూడవవాడు:—నింతకాల మైనచో శాగిగా జ్ఞాపకములేదు.

ఆ ప్రసంగమునకును. బండ్ల ధిర్యంకి ప్రాంతమునకు వచ్చెను.

మధు:—భవ శిర్యరశాబా ! ఇదే ధిర్యంకి ప్రాంతము. ప్రస్తుతము కామారాయని కి ప్రదేశమే—

తొలుతున బండి నిలిచెను. బండిలోను మువ్వరను బండ్ల మాగుతుకు కారణ మేమో యని తెలుచుచుండిరి. ఎదుగు పడినట్లుక 'ధియంకరవ్యక్తి బండిలో ప్రవేశించెను. శిర్యము లిండ్ల నల్లని ముసుగు. చేతిలో ఎత్తాయి కలదు. మధుసూదనరావు నోటినుండి "కాలారాయ" అని అను ఊర్కరములతో వివపడెను. మధుసూదనని ముఖము కళావిహీనమై పోయెను.

కాలూరాయి చేతులలో ధరించిన పిస్తోళ్ళను సరిజేసికొని మువ్వరతో నిట్లనియె. “మహాశయలారా ! మీదగ్గరనున్నదాని నిట నుంచుడు. వ్యర్థసంభాషణము వలన ప్రయోజనము లేదు.

మధు:—ఏమి కావలయును ?

కాలూ:—మార్గపు పన్ను. గవర్నమెంటుకు చెల్లించవలసిన సుంకము స్టోసంగెదరో యట్లే యీ మార్గమున బోవు వారు నాకు పన్ను చెల్లింపవలయును. ఈ మార్గ దంతయు నా యధీనము. తెంప. దగ్గరనున్న దంతయు నిచ్చివేయును.

మధు:—నా దగ్గర నేమియును లేదు.

కాలూ:—ధనములేకున్న నేమి ? ప్రాణమున్నదిగదా ! దానినే తీసికొనెదను.

మధుసూదనుడు విధిలేక జేబులో నున్న దంతయు నిచ్చెను. భువనేశ్వరుడు నట్లే యొనర్చెను. మూడవవాడూరక చూచుచుండెను. కాలూరాయి మూడవవానిం జూచి “నీ దగ్గర నే మున్నదిరా ? అని కేకపేసెను.

మూడవ:—చిరిగిన పాతిబట్టలున్నవి. వలయునెడల తీసికొనుము. ఇంతకన్న నేమియును లేదు. మదనజీని చూడబోవు చుంటిని. ఏ మైన నిచ్చినచో తిరిగి వెళ్లు నప్పుడు నీకు సమర్పించెదను. కాలూరాయి వానిని తీక్షణదృష్టితో జూచి యిట్లనియె. “నీవు మదనజీని గుర్తింపగలవా ?

మూడవ:—గుర్తింపగలను. ఎట్టి సమయముల యుండైనను గుర్తింపగలను.

కాలూ:—అసత్యము. నీవంటి కుక్కలతో మదనజీ మాట్లాడడు,

కాలూరాయి ఒక్క యురుకున బండి దిగి తలుపు బిగించి వెడలి పోయెను. మధ్యాహ్న కాలము దాటిన తదుపరి బండి దుర్గాహోటలు ముందు నిలువబడెను. మధుసూదనరావు బండి దిగెను. దిగుటచే తడిపుగ నతని చూపులు ద్వారము కడ నిలువబడి వే కొకరితో మాట్లాడుచున్న మదనశీపై బడెను. వెంటనే, మదనశీ కాలూరాయి యగునా? ఏమో! ఎట్లు చెప్పవగును? భవముతో గూడ నా యిరు కైన కొండ్రోవలలో నుండి బండికన్న ముందు వచ్చుట సాధ్యమా! మధుసూదనరా వేదియు నిశ్చయింపజాలక చింతింపబడయు పై తన గదిలోని కేగెను. భవనేర్పరుడు నా హోటలులోనే బసచేసెను. మూడవవా డైన దరిద్రవ్యక్తి కొంతకాల మా హోటలు ముందు నిలువబడి చూచి మరి యొక చోక భాగు హోటలును వెదకుకొన బోయెను. దుర్గాహోటలునకు కొంచెము దూరముగ “గ్రామీణాశ్ర మము” అను పేరు గల మరి యొక హోటలు కలదు. అది పేదవారి కొఱ కేర్పరుపబడినది. మన దరిద్రవ్యక్తి యచటి కేగి యొక గదిని దీసికొని యందు బసచేసెను.

సాయంకాలము కావచ్చు చుండెను. మదనశీ గదిలో కూర్చుండి యుండెను. ముఖమున చింతారేఖలు ప్రకట మగు చుండెను. గత రాత్రి పట్టుకదళముయొక్క జైలునుండి బంధితులు పరారి యగుట, రామేశ్వరుడు చనిపోవుట, మొదలగు వృత్తాంతము తెలిసినదో లేదో! తెలియకున్న నీ చింతయేల? క్రమముగ సంధ్యాకాలమైనది. చీకటి వ్యాపించుచున్నది. మదనశీ గదిలోనుండి లేచి దీపమును వెలి గించి మంచముపై కూర్చుండ బోవు చుండెను. ఇంతలో మన దరిద్రవ్యక్తి యట బ్రత్యక్షమై “మిత్రమా! కుశలముగ నుంటివా?” అని ప్రశ్ని చెను. మదనశీ వానిని పాదాది శిరఃపర్యంతము పరిశీలించెను,

మద.—నీ నెవ్వరితో మాట్లాడుచుంటివి? నీవు నన్ను గుర్తించలేదు.

దరి.—మిత్రమా! పరిహాసము జేయుచుంటివా! నే నెవరినో తెలియలేదా! ఆలోచింపుము, తప్పక తెలిసికొన గలవు.

మద.—బుద్ధిహీనుడా! నీ నెవ్వరినో నే నెరుంగను. నీ కపట వేషములను కట్టిపెట్టుము.

దరి.—హాహుడా! ఎంత మాటంటివి. నన్నెఱుంగవా? నా దరిద్రమును గ్రహించి యిట్లుచుంటివి. కాని జయంతపురమునొని శివరామదాసు నెఱుంగవా?

మదన.—నీ నెన్ని చెప్పినను లాభములేదు. నేను నిన్నెఱుంగనను.

దరి.—ఇంకను జ్ఞాపకము చే ఎద గానింపుము. 1925 వ సం. రం. జనవరిలో నీవు నా యింట నుండలేదా! చాలా కష్టస్థితిలో నా యింట పడియుంటివి. చాలునా! ఇంకిను జ్ఞాపకమునకు పోసుకొని రావలయునా? ఆ ఉబ్బి పోసుకొని పూగారు బయలుదేరనుంటివి. బయలుదేరు నాటికి వెనుకటి దినమున నే నీవు జబ్బుపడి యుండుటచే నా ద్రవ్యమును తారాగ్రాహ్యోపహరించితివి. ఫ్రోవలో కాల్వారాయి బండి నడ్డగించి ధనమును గోచుకొనెను. జ్ఞాపకమునకు వచ్చినదా?

మదన.—నాకు గొనుగా జ్ఞాపకమున్నది. నీవు నిజముగ శివరామదాసు వైనచో నీకు రావలసిన దా న్నాడే చెల్లించి యుంటివి. మరిలనిచ్చటి కేల వచ్చితివి?

శివ.—ఆ నాడు నీకు శుభ దినము. నాటి నుండియు నాకు దుర్దినములు, భిక్షుకుడనై తిరుగుచుంటివి.

మదన:—నీకుం బిచ్చియై న్నినదా యేమి ?

శివ:—పిచ్చికాదు. నిస్సయమే పట్టుచుంటిని. ఎవని యింట నుండి, నీవు లసి. హిపాయల నాద్విప గల్గితినో వానికి కష్ట సమయమున న్నిచ్చిజాలవా ?

మదన:—అద్దానో! అద్దానో! నేనా హిపాయలను విడిచివేసితివా?

శివ:—ఇంకొక పూరికిగన న్న చెప్పవలసియుండును.

మదన:—అబద్ధము. నేను నీ యింట న్నగ్రస్థుడనై యుండుట నిపు న్నూచియు నిట్లు పట్కె న్నవు.

శివ:—కాలవలన భ్రమ పట్టినట్లు మోక్షాజ్ఞము. నీ గా మాయ లకు లోబడిను. నాకు నూహ కంటె భగవద్భక్తి.

మదన:—నీవు మృత్యువుగ చెప్పున వినువాడెప్పు యు. నేనేకదను న్నిచి మెడపట్టి గొరిగించెదను. అప్పుడుగాని నీవు బుద్ధిరాని.

శివ:—గా మాటను వినుము. అట్లు చేయకుము. సూర్యుని సూడి నతో నికము చెప్పవలసి యుండును. లసి పడునెల హిపాయల సపరచించినది నినేయనియు, కాలారాయ వేషధారి నై నీగుంచున్నది నీవే యనియు పరమార్థముతో చెప్పవలసి యుండును.

మదనతో నిర్దుష్టమై పోయెను. కంఠ నిముసము లాగి,

మద:—నీవు శివరామదాసువు కావేమో! నా కనుమానముగా నున్నది. అప్పుటి ని హాపమునకు ఇప్పుటి హాపమునకు పోలిక వేరు.

శివ:—నే నీ సంగతిని మల్లారరావు నెదుట యుండువు పర చెదను.

మద:—నిపు నన్ను వ్యర్థముగ ననుమానించు చుంటివి. గా మాటలు యథార్థములు. నేను కాలారాయని కాను. గోపాలరావు

మధుసూదనరావు కంపెనీ తాలూకు పైన యెసను నాకు చెందలేదు. నీవు నిక్కముగ శివరామదాసు వైనచో నీ కీ కష్టమున దోడ్పడ గలను.

అని పల్కుచు పది రూపాయల నోటు నొకదానిని వాని చేత నుంచి “జాగ్రత్త. పొమ్ము. మార్గమున నేను కనపడినను నాతో మాట్లాడ గూడను. గేపు మధ్యాహ్నము భద్రగిరి ప్రాంతమున నన్ను కలియుము. సంగతి యంతయు నీతో వచించెదను.”

శివరామదాసు ‘గజే’ యని తల యూచి వెడలి పోయెను. మదనజీ వెంటనే లేచి వానిని వెగ్నాడి వాని యునికిని తెలుసుకొనెను. ఇట్లనుకొనెను.

“సరియే. ప్రదేశము మన కనుకుంటే. శివరామ్ ! సురక్షితముగ నుండుము. నీవు గేపు సూర్యుని జూడ జాలవు. మదనజీతో చెలగాటమా?”

18 వ ప్రకరణము

—గ్రామీణ ఆశ్రమములో—

గోవర్ధనసింహుడు కొన్ని దినముల నుండి తన గుడిసెను వదలి కొండల మధ్య దాగి యుండెను. మదనజీ వాని కొఱకు పలు బాధలు పడి యతి కష్టముపై వాని జూడ తెలుసుకొని వానిని గలుసుకొనెను.

మదన:—గోవర్ధనా! నీతో నవసర మైన పని యున్నది.

గోవ:—నా వలన నీ కేమియు లాభము లేదు. నే నితరులతో సంబంధము వదలితిని. నా వలన నీ కెట్టి పనియు జరుగదు.

మదన:—నీ వెనరి కొఱకు ధయపడి యిట తేరితివో వానిని పూర్తిజేసి
తిని. ఇంక వాని ధయము లేదు. ఇప్పుడుక కొత్తసూత్ర
చారి వారసాస్యమును వెలుసుకొని నన్ను వెన్నాడు చున్నాడు.
నేటిరాత్రి వాని పని పూర్తి చేసికొని కేపు ప్రాతఃకాలమున
నిచ్చట నుండి మకాము ఎత్తివేయవలయును.

మల్లారరావు మరణించిన వార్తను విని గోవర్ధనుడు మదనశ్రీ
చెప్పినట్లు చేయుట కంగీకరించెను.

గ్రామీణ ఆశ్రమము యొక్క యజమాని పేరు కరుణాశంక
రుడు. నొంగల శోడను హంతకులశోడను సతనికి సంబంధము కలదు.
గోవర్ధనున కతడు చిరపరిచితుడు. నాదనజు చెప్పినట్లు గోవర్ధ
నుడు కరుణాశంకగునితో గలసికొని చెవిలో కీర్తి చెప్పెను. అం
దుల కతడు సంతసముతో సంగీకరించెను. వెంటనే మూలచండు
అను తన సహచరునితోకని బిలిచెను. వాడు గంజాయిని సేవింపుదు
యజమాని పిలుపును విని సమీపించెను. కరుణాశంకరు డతనికి
కర్తవ్య జ్ఞానమును బోధించి యిట్లనెను. “కార్యము పూర్తియైన
యెడల మన కిర్వురకును లాభము కలుగును.”

మూలచం దా మాటల కంగీకరించి వెంటనే శివరామ
దాసుని గదిలోనికి భోజన యతనితో ప్రసంగములకు మొదలు
పెట్టెను.

రాత్రి పది గంటలు దాటినది. శివరామునకు నిద్ర వచ్చుచుం
డెను. కరుణాశంకరుని పిలిచి తనకు పరుండుటకు గది చూపుమని
యడిగెను. కరుణాశంకరుడు రి వ నెంబరు గది తాళపు చెవిని శివ
రామున కిచ్చి 9 వ నెంబరు గది తాళపు చెవిని మూలచందున
కిచ్చెను. ‘గదులలో చాపలు తలగడ్డలు నుండును, పోయి పరుండుడు.’

అని చెప్పెను. ఇద్దరును తమ తమ గదులను తీరి తలుపుల దెరచి కూర్చుండిరి.

శివ:—ఇచ్చట సారాయము దొరకునా ?

మూల:—దొరకక పోవులేమి? పైస యుండిన నన్నియు లభించును. శివరాముడు వానిచేతిలో నొక రూపాయ నుంచెను.

మూలచంద్రు వెల్లి సారాయుని తీసుకొనివచ్చెను. ఇద్దరు గాచీక టిలో కూర్చుండి తృప్తిగా సారాయుని సేవించి గదులలో పరుగిడి. క్రమముగ రాత్రికాలము జరుగుచుండెను. రెండు రూపములు దాటెను. హోటలులో ప్రతిప్రాణియు నిద్రాబద్ధమై యుండెను. తత్సమయమున గోవర్ధనుడు మెల్లగ చేచి కరుణాశంకరునితో నిట్లు నియె. ఇంక గాలస్య పెందలకు. మూలచంద్రు నిద్రించుచుండేనేమో? కను:—నత్వరముగ కార్యక్రమమును ముగింతిము రమ్మ.

ఇద్దరును గదులను సమీపించిరి. 9 వ నెంబరు గదిని సమీపించి తలుపును తట్టిరి. లోపలనుండి ప్రత్యక్షతరము రాలేకు. నిద్రించుచుండెనని తలంచి శివరాముని 8 వ నెంబరు గదిని సమీపించి తలుపు దగ్గర చెవి యొడ్గి వినుచు నిల్చుండిరి. లోపలనుండి నిద్రించువాని గుఱ్ఱు వినవచ్చుచుండెను. తలుపులు లోపల బంధింప బడినను బయటనుండి తీయుట శంకరు డెఱింగిన వాడగుటచే తలుపుల గడియను దీసెను, మైనపువత్తిని చేత ధరించి కరుణాశంకరుడు వెలుపల నుండెను. గోవర్ధనుడు ఖడ్గపాణియై గదిలోని కేగి పరుండియున్నవాని గుండెలను గురిజూచి యొక్క పోటు పొడిచెను. కత్తి లోపలికి దిగెను. ఆ ఆ. అను అస్ఫుటార్థి నాదము వినబడెను. శత్రువు మరణించె నని తెలుసుకొని శంకరుని లోనికి బిలిచెను. కరుణాశంకరుడు లోనికిగెను దీపపు వెలుగున మృతవ్యక్తియొక్క ముఖమును జూచిరి. ఇద్దరును గుండెలు బ్రద్దలై

పోయెను. గోవర్ధనుడు కీతబిస్తుకై “సన్న్యసాశిష్యమైవసి. మూలచంగును జూపితిని. దుర్మార్గు డగు శివరాముడు బ్రతికెను.” అని పల్కెను.

నెనుకనుండి యెవరో నవ్విం న్నని విసబడి వెనుకకు తిరిగినాడ శివరామదాసు ద్వారమున నిష్క్రముని నిలుచుండి యుండెను. వెనుక చతులలో రెండు పుట్టెన్నని.

శివ:—“మిత్రులారా ! పాపముగని మూడే గ్రహించితిని. మూల చంగు సారముని నొని వచ్చుటకై పోయినపుడు నీను తాళపు చెవులను కూర్చి కుదురుగిరి త్రొక్కియున్న మూల చందును గా గదిగోలికీ బయలుగూడెను. గోవర్ధన ! పాపము మల్లారరావు పనిపోయెనని తెలుచుచు పోయెను. కి నెవ్వ రిదో పోయెను కొరివా ? శివగారు సామనా యగు మల్లారరావును.”

గోవర్ధనుడు వడికు చుండెను. మల్లారరావు ఈలనె చెను. ఆధ్వరిని విని యుచువు ధులు గొముసినవక వచ్చి నిలుచుండి.

మల్లార:—వీ రిద్దరిని బంధింపుడు.

భటు లిద్దరును కరుణించిరి బంధించిరి. గోవర్ధనుని బంధింపజూపు చుండి నెతిడు భటుల గోమరిపామును గవనించి ప్రాణములకు పోంచి వెళ్ళు యుచుకున పట్టుకొనిన భటుల బడ ద్రోసి పాటిపోయెను. మల్లారరావు వాని సాహసమున కాశ్చర్యపడి వాడు పోయిన వైపునకు గురిచూచి పిత్తమును ముచ్చుచు నెంటు బడెను. భటు లిద్దరు బంధించిన కరుణాశలకరుని కనిపెట్టి యుండిరి.

మల్లారరావు గోవర్ధనుని వెంట కొంత దూరము పరువెత్తి ముందునకు జూడ గోవర్ధనుడు పడి యుండెను. తన గురి తప్పిపోలే దని గ్రహించి, గోవర్ధనుని సమీపించి పలుకరించి “గోవర్ధనా ! ఆతి

సరిగ్గాము కొరకు నీ వెంత పోరాడినను లాభము లేదు. విధాత నీ కింతవర కనుకూల్చుడై యుండుటచే నీ యాటలు సాగినవి. నీ దుష్కృత్యములు కమ్ముదల యైనవి. ఇంక ప్రయోజనము లేదు. నీ చౌర్యములు నీ హత్యలు బయల్పడినవి. నీవు వెనుక మీర్జా పురములో సాహుకారు యింటికి కన్నము వేసి అడ్డు వచ్చిన వానిం జంపి ధనమును దొంగిలించిన చివర మంతయు నాకు రామేశ్వరుని వలన తెలిసిపడి, నూనె ప్రమాణములకు కొడువ లేదు. శిక్ష ననుభవింప సిద్ధపడుము.

గోప:—అసత్యము. కావలి వానిని జంపినది రామేశ్వరుడే.

మల్లూ:—కొదీ లోని వారెవ్వరు నీకు రహస్యముగ తోడ్పడ లేదా?

గోప:—లేదు.

మల్లూ:—కేవలము మీరు మువ్వకేనా ?

గోప:—మేము ముగ్గురమే కాని నాలుగవ వారెవ్వరును మాకు సాయము చేసి యుండలేదు.

మల్లూ:—ఇది యదార్థమా ?

గోప:—నిశ్చయము.

మల్లూర రావునకు సంశయము రహిత మయ్యెను. గోవర్ధ నుని చేతులను గట్టిగ బంధించి తన భటుల నిరువురను బిలిచెను. వారిరువురును కరుణాశంకరుని 9 వ నెంబరు గదిలో నుంచి మల్లూర రావును సమీపింప నతడు గోవర్ధనుని భద్రముగా గనిపెట్టి యుండు డని వారిరువురకు నప్పగించి తాను మరికొన్ని విషయములను దెలుసుకొన కరుణాశంకరుని కడ కేగెను.

గోవర్ధనుడు బాధ నభినయించుచు పడియుండెను. భటు లిరువురును వానిని బంధితుడు, వ్రణితుడుగుట నెచ్చట పోగల డని తలంచి నిల్చుండి తమతో తాము మాట్లాడుకొను చుండిరి. చోర శిఖామణియైన గోవర్ధను డా తగులము గినిపెట్టి నేల నుండి దొడ్లు కొనుచు కొంత దూరము పోగు సత్తునిను బిడ్డకొని పరువెత్త నారంభించెను. మల్లారరావు తీసివచ్చి చూచి గోవర్ధనుడు లేడు. కరుణాశక్తిగల భటులు కప్పించి, గోవర్ధనుని వెన్నాడి పోయెను.

పావుగంట కాలమునకు మల్లారరావు బడికి పోగి వచ్చెను. అందఱును కలసి సందాహరణమునకు పోయిరి.

19 వ ప్రకరణము

—గోవర్ధనుని గుర్తు భటులు—

మరునాటి ప్రాతఃకాలమున మల్లారరావు గోవర్ధనునిగొట్టియు మదనుని యొక్కయు బాడల నరయట్లై యుండు దేశము పోగి తిరిగి పర్వతప్రాంతముల కేగెను. చూపుటల సీతలచును కొంపలమధ్యకు బోయెను. ఆకస్మికముగ సరిని దృష్టి పొక చోట పడెను. చూచిన వెంటనే మల్లారరావు క్రిపడెను.

పర్వత ప్రాంతమున ప్రవహించుచున్న యొక నది యొడ్డునగల రహస్యప్రదేశమున గూర్చుండి గోవర్ధనుడు నేలలో త్రవ్వచుండుటయు వానికి సుమా రిరువది గజముల దూరమున వెనుకగ నొక చెట్టుచాటున నుండి కాజారాయి గోవర్ధనుని ప్రయత్నమును పరిశోధించుచుండు

టయు మల్లారరావు కనుగొనెను. వెంటనే తానొక గుప్తప్రదేశమున నిల్చుండి యా విదిత్రమును గూచుచుండెను.

గోవర్ధనుడు గోణిని త్రవ్వెను. దానిలోనుండి యొక టిన్ కేకు పట్టెను. బయటికి తీసెను. అదిగో గోవర్ధనుని గుప్తధన మని మల్లారరావు హింపెను. పట్టెను. అది సంతోషించుచు గోవర్ధనుడిట్లనియెను. “అదిగో గోవర్ధనుని గుప్తధనము. ఎవరి ధనమో—ఎవ్వరనుధవించుచుండినో తెలిసికొనుట కష్టము. కాబూరారు ధర్మనాయని నాకు లభించినది ”

నెనుక దానియన్న కాబూరారు గోవర్ధనుని సమీపించెను.

కాబూ:—గోవర్ధనా! నిశ్చయమును వచ్చించితివి. కాబూరారు ఎలసని కా ధనము లభించినది. దానిని అసగా తన ధనమును గొని పోవుటకై కాబూరారు స్వయముగ వచ్చి యున్నాడు.

గోవర్ధనుడు భయకంఠితుడై నెనుకకు దిగి చూడ కాబూరారు సొస్తము తన కంటమును మోక్కి పట్టి యుండెను. గోవర్ధనుడెంత వేగముగ బరుగెత్తినను మల్లారరావుయొక్క పిస్తోలు దెబ్బ వలని బాధచే తిప్పించుకొన జాలక పోయెను. ఆ గుండెదెబ్బ వలని బాధ వానిని మిక్కిలి వీడించు చుండెను.

కాబూ:—ఘోర్తుడా! దొంగా! నేను జీవితాశను బరిత్యజించి యొకరి నుండి రు 1,50,000 లు దొంగిలించి దాచుకొనగా దానిని నీ నపహరించితివా? నిన్నటివరకు నా ధనమును దొంగిలించిన వా రెవ్వరో కనుగొనజాలక పోయితిని. నీ సంగతి నిన్న నే తెలిసికొంటిని. లేకున్న నే నానో నా చేతులలో జచ్చి యుండువు.

గోవ:—వదలుము. పండుగొమ్మడిని గొట్టి యుక్తిముగా నున్నది.

లేకన్న నీ పని పట్టి ని యుక్తిము? నా తప్పే మున్నది? నేను గొంగను. నా కోరిక నీకు కను పడినచో తీసుకొనక పదిలమైనా? నీ తొమ్మిది పురుషులను గొంగనే కదా! నీ కోరిక నీకు నిత్యము కనుపడుచున్నదివా!

కాలూ:—పాప! నీ తిక్కనా పనియదా? నీ పనిముదమున నా తిలిత మెంత గానన మయ్యెనో పాపము కంటికివా? నా నడి ప్రభువుప్రయత్నిము. ఆ ద్రుష్టము నాకు లభించు యెడల నా విధమును ముగించుముగా చేసికొని యుండును. నీ గొంగ తినము పదిలి యుండును. నీ కోరిక గొంగ నా పనిముదము నాకు లభించెడిది కాదు. నున్నప్పుడా? నీ కోరిక గొంగ పాము చేసినది నీ కోరికేవా? నా మూల పనియిది నీ తొమ్మిది సేక తిక్కన నీకు లభించెద ననుభవే పుష్కలము.

కాలూరాము గోవర్ధనుని గొంగిపట్టి క్రందించి బహుశ్రమి చాతీపై గూర్చుండి బ్రయత్నించుచుండెను. గోవర్ధనుని తన బాధ నంతయు సహించుకొని తిప్పుచుకొనుటకై పాపములను మరచెను.

నీరిద్దరు గడిలిజిలో ముడి పాము నాగయున్న మల్లారరావు ముందునకువచ్చి చూడ భవపుష్పత్తి గోవిందనుక బహుముండెను. గోటికి ముందుభాగమున కాలూరాము గోవర్ధనుని బహుశ్రమి ఎదురు కొమ్ముపై గూర్చుండి యుండెను. తరువాతను గనిపట్టి మల్లారరావు మెల్లగ ముందున కేగి యా పెత్తెను గుర్రహించి, వెనుకకుబోయి యొక సురక్షిత స్థానమున భద్రపరచి తిరిగి వచ్చెను. తిరిగి వచ్చి చూచు నప్పటికి కాలూరాము గోవర్ధనులు వడిగా నుండిరి. గోవర్ధనుని కళ్ళ బరము నీటిపై తేలుచుండెను. కాలూరాము గట్టునుజేరి గోటిని సమీ

పించి చూడ, పెట్టె కనుపడలేదు. చుట్టుప్రక్కల నెచ్చటను కానరాలేదు. “మా యిద్దరి పోట్లాటలో నా పెట్టె నొద్లి నదిలో పడియుండును. కానిమ్ము; తొందర యేమియును లేదు. మరల వచ్చి దానిని తీసుకొన వచ్చును. నోట్లు తడియుట కవకాశము లేదు. ఆ పెట్టె సురక్షిత మైనది. ప్రవాహ మధ్యమున బడినను నీటి బొట్టైనను లోనికి పోదు. కావున నిదానముగా వెదకి తీసుకొన వచ్చును.” అని కాలూరాయి నిశ్చయించెను.

ధనపు పెట్టెను సంగ్రహింప బోవు నప్పుడు మల్లారావు కాలూరాయి గోవర్ధనుల కలహమును బరికించెను. ప్రమాదమున కాలూరాయి ముసుగు పొలగుటచే సూక్ష్మదృష్టియైన మల్లారావు కాలూరాయి ముఖమును జూచి యాశ్చర్య పడెను.

కాలూరాయి పర్వత ప్రాంతమునకు బోయి సలుప్రక్కల పారజూచెను. ఎవ్వరును కానరాలేదు. తటాలున తన శరీరమున గల ముసుగును తీసివేసి యొక గౌరవనీయ వ్యక్తి వలె దుస్తుల ధరించి శివనివాసమునకు బయలుదేరెను. గుట్టలచాటున నుండి కనిపెట్టి యున్న మల్లారావునకు సంశయము తీరిపోయెను.

పాతకులారా! భయంకర చోరాగ్రేసర చక్రవర్తి యగు కాలూరాయి ఎవరు?

ఉపసంహరింప జదువుడు :

20 వ ప్రకరణము

—: ఉ ప స ం హా ర ము :—

మధ్యాహ్నకాలము. దుర్గాహోటలులోని సావడిలో సభ సమావేశ మయ్యెను. యశవంతిసింహుడు, మల్లారరావు, మధుసూదన రావు, సోమేశ్వరుడు, భవనేశ్వరుడు, తాని, పులింద మొదలగు వారు బాగుబుట్టి కున్నారని గ్రామమూలోని కొంతమంది పెద్దలు, నల్లరు రక్షకభటులు వచ్చియుండిరి.

అకస్మికముగ ధనేశ్వరు డా సభలోని కరుడెంచెను. అందరు విస్మయమై చూచుచుండిరి. తానికి హృదయమున లజ్జావిచారములు పెనగొనెను.

సోమేశ్వరుడు లేచి గంభీరస్వరమున నిట్లనియె.

“మహాశయలారా ! మీ కందరి కీప్రము లేకపోయినను నేను నా కర్తవ్యము నిష్ఠుడు నెఱవేఱుకొన బోవుచుంటిని. అందులకు ఊమింతురుగాక ! నన్ను మీ రందరూను దుర్గాహోటలునకు అసిస్టెంటుమేనేజరు నని తలంచుచున్నారు. కాని నేనట్టివాడనుగాను. నేను మీర్జాపురములోని రహస్యాపరాధపరిశోధక శాఖకు సంబంధించిన కర్మచారిని. నేనిప్పుడే ధనేశ్వరుని, హత్యాపరాధమునకును, చౌర్యము నకును ప్రభుత్వమువారి అనుమతిని బంధించు చున్నాను. ఇతని యచార్థ గామము కు బేరసింహుడు. ఆ వివరమును వినుండు. నేటికి సుమారు నూడు సంవత్సరముల క్రింద సుప్రసిద్ధ ధనాధ్యవ్యక్తి యగు భవానీ ప్రసాదుయొక్క ధనాగారమును దొంగలు దోచుకొనుటయే గాక రక్షకుడైన భటుని జంపివేసిరి. ఆ ధనాగారమునకు రెండు తాళము చెవులుండును. తాళములు మిగుల సురక్షితము లైనవి. ఒక తాళపు

చెవి యజమాని దగ్గరనుండును. రెండవతాళపుచెవి విశ్వాసపాత్రుడును ఖజాంబద్దైన కుబేరుని యొద్ద నుండును. దొంగతనము జరిగిన తదుపరి యజమాని దగ్గరనున్న తాళపుచెవి లభించినది. కాని కుబేరుని తాళపుచెవి దొరకలేదు. అందువలన పోలీసువారికి కుబేరునిపై అనుమానము కలిగి బంధించుటకు వారము జూరేయించిరి. కాని కుబేరు దొంగతనము జయ్యెను. అతనిని పట్టుటకై నియమింపబడిన పరిశోధకులలో నే నొకడను. ఈ యూరింగ్ స్టేషన్లో ధనేశ్వరుడను మారుచిగున నిగుగుచున్న వ్యక్తిగనీ కుబేరు డని గ్రహించితిని. కావున నే నిప్పుడు బంధించుచున్నాను.

అని చెప్పి పోలీసువారు ధనేశ్వరుని చేతులను బట్టుకొనెను.

ధనే:—గానిబద్దైన కుబేరుకు గీరసింహుడే. కాని మీరు చెప్పిన రెండు నేరములలో నే నొకటియు చెయలేదు. దైవమును దలచుకొని చెప్పమింటిని. దొంగతనము జరిగిన నాకిరాత్రియే గా పరుపుక్రింద నుండు రెండవ తాళపుచెవి కుంజ దొంగిలింపబడినది. మరునాడు గృహమంతయు వెదకితిని. కానరాకపోవుటచే నపరాధము నాపై మోపబడుటగనీ గాక పోలీసులకు దక్కవలసి యుండును. లోకులు నన్ను చోరు డని తలంచెద రను ధయమున నటనుండి పాటిపోయితిని. ఇది నా వృత్తాంతము.

మల్ల:—నేనును మొదట నిన్ననుమానించి యుంటినిగాని విమర్శించిన విదవ నీవు నిర్దోషి వనియు, నురపవాదము నీ శిరమున మోపబడెననియు గ్రహించితిని. పోలీసురా! నాకు నీవు గోవర్ధనుని కుశీరమున నన్ను గలియటకు ముందే నిన్ననుమానించియుంటిని. నీవు గూఢచారి వని గ్రహించితిని. నేను గూడ నీ వలెనే పరిశోధక శాఖకు సంబంధించిన వాడ

నగుటచే నా విమర్శనమున దెలిసిన యధార్థమును వచింపు చుంటిని. విశ్వసింపదగినదో, లేదో, నీవే తరువాత యోచించు కొనుము. కుబేర సింహాడు నీ వనుకొని నట్లు హంతకుడును కాడు. చోరుడును కాడు. నిరపరాధి. అతడు చెప్పిన దంతయు యధార్థము. ఆ దొంగిలినమును గోవర్ధనుడు, రామేశ్వర - గోకులదాసుల సాయమున చేయగల్గెను. కావలివాడు గోవర్ధనునిచే జంపబడెను. దొంగిలినము చేసిన రాత్రియే కుబేరసింహుని తాళపుచెవిని సంగ్రహించిరి. తమ పై నేరము మానిపోవుట - కాదు, తమపై అనుమానము కలుగకుండుటకే యుద్దేశార్థి. ఈ సంగతి రామేశ్వరు డంగీకరించి యున్నాడు. గోవర్ధనుడు కూడ చనిపోవు ముందు తన పాపకార్యము నంగీకరించి యుండెను. ఇందుచో రామేశ్వర గోకులదాసులు పట్టుకరదళ సభ్యులు. ఇంతకును నేరస్తులు ముగ్గురు దుర్మరణము నందుటచే నీ యెదుట ఋజువు చేయుట సంభవము కాదు. ఇది జరిగిన సంగతి. నమ్ముటయు నమ్మక పోవుటయు నీ యిష్టముపై గాఢారపడి యున్నది.

సోమే:—మహారాజా! బుద్ధిబలమున మే మందరము నీ యెదుట జాలకులమే. నీ వింత తీవ్రవిమర్శన మొనర్చి తేల్చిన నిశ్చితార్థమును నమ్మకపోవుట కేవల మసంభవము. నేరస్తుని నిరూపించుటచో మేము పొరబడితి మని యంగీకరించు చుంటిని. ఆ కూర్పున్న భవనేర్వరుడే భవానీప్రసాదు యొక్క కుమారుడు. ఇతని నోదరి ఇంద్రమణి యను జాలిక రెండేండ్ల పసి బిడ్డ యై యుండ దొంగిలినపబడినది. ఆ దొంగతనము చేసినది గోవర్ధను డని యనుమానించి యా బిడ్డ జాడల సరియుటకై యితడు నన్ను నియమించెను. పరిశోధింపగా అను

మానమునకు తగిన నిదర్శనము కూడ దొరకెను. ఈ గోవ
రఘునాథాచార్యుని కౌశలమును, అమె యొక దొంగతనము
చేయుటచే భవానీప్రసాదు ద్వారా జైలునకు పంపబడి
కారాగృహముననే మరణించెను. అందులకుగా కసి తీర్చు
కొన దలంచి యా రెండేండ్ల బిడ్డను అపహరించెను. ఆ
రెండేండ్ల బాలిక గోవులింద. ఈ సందర్భములను విమర్శించుచు
పులిందను జూడ కలిగిన ప్రాంతమునకు రాగా నీవు కూడ నా
యింటిలో నామె కొరకే వెదకు చుంటివి. నేనా నాడు నా పని
మీదనే నచ్చితిని గాని, నీవు న్యతిరేకముగ దలంచితివి.

మల్లూ:—ఆ గోవరఘునాథాచార్యుని భవ మిట్లును నదిగో తేలి యుండి పోచి
తిని.

సోమే:—అట్లయిన మీ కార్యభారము మిగిలియే యున్నది.

మల్లూ:—దైవానుగ్రహము నలన నంతయు తీరినది.

అని చెప్పి నవ్వుచు ఈలవైచెను మిచువా, బంధువులై
యన్న ముద్దురు పురుషులను గొనివచ్చెను. వారిలో కొకరి పేరు
శింభూసింహుడు. మెడనవాడు మదనజీ.

మధుసూ:—మల్లూరహస్యా! నీ కింకను మదనజీయే కాలుకాయు
యని అనుచూసమా?

మల్లూ:—కాదు. ఆ సంగతి తిరువారి చెప్పెదను. ప్రస్తుత మితడు
షట్చక్ర దళ నాయకుడు. షట్చక్రదళమును నడుపు వా
రాద్వరు. మదనజీ శింభూసింహులు మీ కెదురుగ నే యున్నారు.
రామేశ్వర గోకులవాసులు మరణించిరి. ఇంక నిద్దరున్నారు.
వారిని బంధింప నా భటులను బంపి యుంటిని.

సోమే:—అసలు కథానాయకుడైన కాళూరాయని బంధించుట మిగిలి పోలేదు ?

మల్లా:—అదియు మిగులలేదు. ఆ కార్యము గూడ నీ యెదుటనే పూర్తి యగుచున్నది.

అనుచు లేచి చేతుల నుండి సంకెటలను తీసి మధుసూదన రావు చేతులకు వొడిగెను. “మధుసూదన గారూ ! కాళూరాయు అను మారుపేరు పెట్టుకొనిన మిమ్ము గవర్న మెంటువారి అనుమతిని బంధించు చుంటిని.”

మధు:—అసత్యము. మల్లారావు ! పొరిబడి పచ్చనమానించు చుంటివి. ఇటున్ది ప్రమింగిపడి.

మల్లా:—మధుసూదనరావు ! నే కేమియు పొరిబడి చేయను. నీ చెప్పిన మును నీవుగా చంగీకరించుట నీ కష్టము తీరవచ్చు కేనే చెప్పెదను వినుము. గాకు నీ యిం దనుమానము కల్గినో చెప్పుచు పురము నుండి భవనేస్వరునితో శివనివాసము వచ్చినప్పుడు దరిద్ర నేషమున నీ బండిలో తీరిన మూడవవాడిను నేనే. నీ మాటలు వినగనే గా కనుమానము బలమయ్యెను. నీల యన మరియుక పురుషుడు అసగా మదనో కాళూరాయు నేషము ధరించి బండిలోనిక వచ్చినప్పుడు నీ ముఖకళ యెట్లు మారిసనో గ్రహించితిని. అందువలన గా సందేహము ప్రబల మయ్యెను. తరువాత రహస్యముగ నీ పెట్టెలను పరిశీలించగా నీవు ధరించు నల్లని ముసుగు కాన్పించినది. ధనపు పెట్టెకై గోవర్ధనునితో నీవు పోరాడు చుండ నీ ముఖమున గల ముసుగు తొలగిపడి. అప్పుడు నిన్ను నేను కాగుగ గుర్తించితిని. తత్సమయమున నీవు లక్ష యేబదివేల రూపాయ

లను దొంగిలించి నట్లు అంగీకరించి యుంటివి. నీవు నదిలో నుండి లేచి వేషమును మాన్చుకొని గ్రామము లోనికి వచ్చునప్పుడు పూర్తిగ తెలిసికొంటిని. ఇంకను నే నొనర్చినది పొరపాటం నువా? ప్రథమమున నా ధనమును పంపు మని మా తండ్రి యైన గోపాలరావు వ్రాసినప్పుడే నీకు దురాశ గల్గినది. అటు పిమ్మట మదనదీకి సూపాయలను కాజేయవలయు నను తలంపు కలిగినను సాగనీయక నీవు మారు వేషమున కాలు రాయి అను పేరుతో ధనము సపహరించి అడవిలో నొక చోట దాచి తర్వాత తీసికొంద మని తలచితివి. కాని మధ్య సైంధవుని వలె గోవర్ధనుడు వచ్చి మీ కిరువరికు గాకుండు తాను కాజేసెను. ఎఱైన నేమి? న్యాయమైన ద్రవ్యము కనుక నా తండ్రిసొత్తు నాకు చేరినది. నీ దుర్బుద్ధియే నిన్ను దుర్గతికి దెచ్చినది. నీవు కాలురాయి వేషమును ధరించుటచే నీవు నల్వరు కాలురాయలను సిద్ధము చేసితివి?

మధుసూదన బాబూ! చాలునా! ఇంకను చెప్పమందువా?

మధు—అంతయు వెల్లడి యైనది. మల్లారరావు! నీవు చెప్పిన దంతయు యథార్థమే. నేను ధనాపేక్షచే మీ తండ్రి భాగము కూడ సపహరింపదలచి ధనమాను రు 1,50,000 లను దొంగి లించి, మీ కనుమానము కలుగజేయుటకై దాని నొకచో దాచివెంటనే బండిమీద తెల్లవారు నప్పటికి పూనా వచ్చితిని. తుదకు చేసిన పాపమునకు ఫలితము లభించినది.

మల్లారరావు తరువాత నేమియు ప్రశ్నింపలేదు. దొరకిన ధనముతో సహా బంధితల నందఱును వెంటగొని పునహా చేరెను. అపరాధుల కందఱకు న్యాయచట్ట ప్రకారము శిక్ష విధింపబడెను.

పులింద అను ఇంచుమతిని మహారావును, తారను కుబేర
సింహుడును వివాహమాడిరి. మహారావీ విధముగ తన ప్రతిష్ఠను
నెఱవేర్చుకొని సర్కారువారి ఉద్యోగము నుండి సెలవు దీనుకొని తన
జీవితమును సుఖముగ నెల్లడుచుండెను.

పాపక సోదరులారా! ఇదిగో

రూ 1,50,000 ల సంపత్తి.

(శ్రీ శ్రీ శ్రీ).

The Orient Power Press, Tenali,
